EPIcenter

Glasilo Posoškega razvojnega centra | letnik X, št. 3–4, 2009 | BOVEC, KOBARID, TOLMIN | ISSN 1581-6087

10 let
Posoški
razvojni
center

- **Razpisi programa Soča 2009**
- **Črpanje evropskega denarja bo lažje**
- **Želja po letenju, pristanek na vodi**
- **Tona Čikov**
- **Kolobarjenje**
- **Solarne tehnologije**

EPIcenter

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 1581-6087

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg svobode 2, 5222 Kobarid

Naslov:
Uredništvo EPIcentra
Padlih borcev 1b, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-510 (glavna urednica)
05/38-41-502 (pomočnica urednice)
05/38-41-500 (Posoški razvojni center)

Faks:
05/38-41-504

E-pošta:
epicenter@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

V. d. glavne in odgovorne urednice:
Špela Kranjc

V. d. pomočnice urednice:
Jerneja Kos

Stalni sodelavci:
Mariša Bizjak, Pavel Četrtič, Špela Mrak, Nada Pajntar, Damjana Teodorović

Oglasno trženje:
05/38-41-502 (Jerneja Kos)
Cenik oglasov in naročilnico najdete na spletnih straneh.

Lektoriranje:
dr. Nataša Gliha Komac, Špela Kranjc

Fotografija na naslovnici:
Sergej Čujec

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje in tehnična priprava:
Gaya Bratina-Jereb Cerkno

Tisk:
Tiskarna knjigoveznica Radovljica

Naklada:
7.300 izvodov

Vire navajamo po ISO standardu.

Distribucija:
Glasilo se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Glasilo sofinancirajo:
Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ter Občina Bovec, Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik X, št. 3–4, 2009

Naše poslanstvo ali zakaj smo tukaj?

V poslanstvo ***Posoškega razvojnega centra*** (PRC) smo pred meseci zapisali, da *"v Posočje prinašamo nove razvojne ideje, znanje in priložnosti ter skupaj s partnerji soodgovorno ustvarjamo okolje, ki je prijetno za bivanje in spodbudno za delo"*. Poslanstvo naj bi odgovarjalo na vprašanja, zakaj smo tu, zakaj obstajamo, kakšne koristi imajo prebivalci Posočja od našega zavoda in zaposlenih v njem. Vsega se v tako kratkem sestavku ne da opisati, zato pojdimo po vrsti.

• V Posočje prinašamo nove razvojne ideje ...

Včasih pride k nam kakšen nadebudnež in pravi: *"Vi ste razvojni center. Ali imate kakšno idejo, s katero bi jaz lahko služil denar?"* Resnica je, da res nismo samopostrežna trgovina z idejami, skupaj z različnimi sodelavci iz Posočja in od drugod pa vsa leta iščemo nove ideje, ki bi tudi v Posočje prinesle še večji napredek. Vedno nam to ne uspeva, včasih pa. V minulem letu smo zaključili mednarodni projekt *Nena*, v okviru katerega smo v treh občinah na konkretnih lokacijah preverili možnosti uporabe lesne biomase. Prav te dni zaključujemo pripravo novega mednarodnega projekta *Enerbuilt*, ki bo arhitektom, projektantom in drugim približal gradnjo pasivnih oziroma energetsko varčnih hiš. Vsekakor pa smo pri tem početju odvisni od svoje lastne odprtosti in skupne sposobnosti, da nove ideje oblikujemo, sprejmemo in uresničimo.

• ... znanje ...

Zadnja leta veliko govorimo o vseživljenjskem učenju, torej o učenju od malih nog do pozne starosti. In prav na tem področju smo tudi mi veliko postorili. Če se ozremo samo nazaj v 2008, smo v našem zavodu skozi celo leto izvedli več kot 60 različnih oblik izobraževanj – delavnic, tečajev, programov ... Na vseh teh izobraževanjih smo skupno našteli več kot 2.000 udeležencev iz cele doline, od Podbrda do Trente. V naših prostorih in drugod po Posočju smo lani organizirali različne izobraževalne vsebine, ki so bile namenjene otrokom, mladim, brezposelnim, zaposlenim ali pa upokojencem, in z njimi bomo nadaljevali tudi letos. Nekateri programi so za udeležence brezplačni, ponujamo pa tudi plačljive vsebine s področja jezikovnega izobraževanja in računalništva. Finančna sredstva za njihovo izvajanje običajno pridobimo iz evropskih ali državnih virov. Slaba stran brezplačnih izobraževalnih vsebin je v tem, da financerji običajno diktirajo tako vsebino kot tudi obseg in trajanje tečajev, kar pa ni vedno v skladu z željami in potrebami prebivalcev Posočja.

• ... in priložnosti.

Tako kot pride k nam včasih kdo po idejo, se še večkrat pojavi na naših vratih kdo z ugotovitvijo v stilu: *"Sem slišal, da vi tu na PRC-ju delite denar. Kako bi še jaz kaj dobil za mojo idejo?"* In potem se ponavadi skupaj usedemo za mizo – in marsikdaj smo zadovoljni mi, ki smo pomagali, še bolj pa tisti, ki nas je prosil za pomoč. Denarja sicer ne delimo kar vse povprek (saj ga tudi nihče ne), marsikomu pa smo pomagali, da je lažje prišel do njega. Vsa finančna sredstva se delijo prek sistema javnih razpisov, zato ima ta denar tudi svojo ceno. Priprava prijave, poročanje in stroge zahteve pri porabi lahko marsikomu precej zbijejo motivacijo za prijavo na razpis. Nekateri žal od nas velikokrat pričakujejo več, kot lahko v tistem trenutku ponudimo, in moramo priznati, da ne obvladamo čisto vseh tako zelo različnih možnosti, kako priti do denarja za financiranje idej, s katerimi prihajajo ljudje do nas.

Lani smo v okviru razvojnega programa *Soča* 56 podjetjem in posameznikom v Posočju razdelili nekaj več kot 1,8 milijona evrov za nove projekte, letos pa imamo za ta namen okoli 1,2 milijona verov. Za projekte na področju podeželja imamo vsako leto na razpolago okoli 200.000 evrov, v okviru projekta INPRIME pa so štiri podjetja z območja Severne Primorske (Goriške statistične regije) pridobila 10 milijonov evrov za nove investicije v naslednjih letih. S pomočjo evropskega in državnega denarja prek PRC-ja kot soštipenditorja letos skoraj 250 dijakov in študentov iz te regije prejema štipendije. Večina štipendistov ima sklenjeno pogodbo z enim od podjetij v regiji, kar jim daje upanje, da jih bo po koncu šolanja čakalo delovno mesto v bližini domačega kraja.

mag. **Roman Medved**, direktor PRC

10 let
Posoški razvojni center

Iz vsebine

4 **PRC-jeva oglasna deska**

6 **Javni razpisi razvojnega programa Soča 2009:** Razpisi Soča 2009

8 **Ministrica obiskala Posočje:** Črpanje evropskega denarja bo lažje

9 **Iz občinskih uprav**

17 **Mladost in nadarjenost:** Želja po letenju, pristanek na vodi

20 **Pustili so svoj pečat:** Tona Čikov

22 **EPIjeva knjižna polica**

24 **Zlati Bogatin:** Kocova jama

25 **Izzivi podeželja (3):** Kolobarjenje

27 **Opažanja**

28 **Javni razpisi**

38 **EPI opozarja**

39 **Koledar prireditev**

Priloga:
Sonce – moj vir energije

PREDSTAVITVE JAVNIH RAZPISOV PROGRAMA SOČA 2009

Predstavitev Javnega razpisa za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009 bo **7. aprila ob 13. uri** v računalniški učilnici PRC-ja (Ulica Padlih borcev 1c) v Tolminu.
Predstavitev Javnega razpisa za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009 bo **7. aprila ob 14. uri** v računalniški učilnici PRC (Ulica Padlih borcev 1c) v Tolminu.
Predstavitev Javnega razpisa za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, majhnih in srednje velikih podjetjih ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009 bo v:

- **Tolminu – 8. aprila ob 14. uri** v računalniški učilnici Posoškega razvojnega centra (Ulica Padlih borcev 1c);
- **Kobaridu – 9. aprila ob 12. uri** v sejni sobi Doma Andreja Manfrede;
- **Bovcu – 9. aprila ob 16. uri** v Kulturnem domu Bovec. ■

PRC IMA NOVO SPLETNO STRAN

Na ***Posoškem razvojnem centru*** (PRC) se trudimo naše vsebine – in teh ni malo – na lahko dostopen način ponuditi širši javnosti. Zavedamo se, da ima pri tem internet izredno pomembno vlogo, zato smo se tudi odločili za novo spletno stran. Ker smo v lokalnem okolju in tudi širše poznani kar pod skrajšanim imenom PRC, smo novo spletno stran objavili na istoimenski domeni (**www.prc.si**). Spremenili smo tudi naše elektronske naslove, ki si jih boste nedvomno lažje zapomnili.
Nova spletna stran je informativna in uporabniku prijaznejša. Zaživela je sredi februarja, na njej pa najdete vse bistvene informacije o nas, naših programih in projektih, razpisih, tudi na novice nismo pozabili. Da se boste laže odločili za udeležbo na katerem izmed naših tečajev, delavnic ali predstavitev, smo na enem mestu pripravili napoved dogodkov. Tudi vprašanja, ki jih pogosto naslavljate na zaposlene na PRC-ju, imajo svoje mesto na spletu. Če vseeno ne boste našli dovolj informacij, ne odlašajte ter nam vprašanja in predloge (tudi teh bomo veseli) pošljite prek obrazca na spletni strani. Če ***EPIcentra*** v tiskani obliki ne prejemate, to nikakor ni ovira, da ga ne bi brali. Tudi v prihodnje bo naše glasilo še vedno na voljo v elektronski obliki, zato izgovorov, da ste na študiju v Ljubljani, ste se preselili na Štajersko ali dopustujete na grški obali, ne bomo več upoštevali. ☺
jerneja pika kos afna prc pika si

ŠTIPENDIJSKA SHEMA SOČA 2009

Delodajalce v Posočju obveščamo, da bo ***Posoški razvojni center*** v aprilu objavil *Javni poziv delodajalcem (ki imajo sedež ali podružnico) na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin za vključitev v štipendijsko shemo Soča*, ki se izvaja v sklopu izvedbenega programa razvojne pomoči tem občinam za leto 2009 (za šolsko/študijsko leto 2009/10). Javni poziv bo objavljen na spletnih straneh www.prc.si in www.iskanipoklici.net, najavo pa boste lahko zasledili tudi v *Primorskih novicah*. Za dodatne informacije se obrnite na **Sandro Kemperle** (05/38-41-517, sandra.kemperle@prc.si) ali **Tjašo Maurič** (05/38-41-519, tjasa.mauric@prc.si). ■

Utrinki

PONOSNI, DA PRISPEVAJO K OHRANJANJU NARAVE

Most na Soči – Na ***Osnovni šoli Dušana Muniha Most na Soči*** smo lani maja prvič prejeli eko zastavo in se tako pridružili veliki družini ekošol pri nas in po svetu. Ponosni smo, da lahko prispevamo svoj delež k ohranjanju narave, katere del smo tudi sami. V letošnjem šolskem letu s projektom nadaljujemo. Izvajamo dejavnosti in uresničujemo cilje, ki smo jih načrtovali v letnem delavnem načrtu. Trudimo se razvijati pozitivne medsebojne odnose, vzgajati otroke za zdrav način življenja, jih ozaveščamo o pomenu varčevanja z energijo in vodo, navajamo in spodbujamo jih k ločevanju odpadkov, navdušujemo za branje knjig z ekološko vsebino itd.
Ker je letošnja vodilna tema voda, sodelujemo v projektu *Kapljica znanosti*, ki ga razpisuje ***Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine***. V projekt so vključeni učenci od prvega do devetega razreda, zaključili pa ga bomo na svetovni dan voda 22. marca, in sicer z eko dnevom, razstavo in kulturno prireditvijo.
Zelo uspešni smo tudi na natečajih. Oktobra se je zaključil razpis in izbor šol sponzorske akcije ***Mariborske*** ▶

10 let Posoški razvojni center

znanje za različne sanje
učenje vse življenje

SONCE – MOJ VIR ENERGIJE

S projektom vam bomo poskušali čim bolj približati vsebine za boljše razumevanje rabe obnovljivih virov energije in vas hkrati motivirati za bolj učinkovito rabo energije. Z aktivnostmi sledimo viziji vseživljenjskega učenja, zato bodo posamezne ozaveščevalne in obenem izobraževalne vsebine namenjene tako šolarjem in dijakom kot tudi odraslim.

ŽELI TUDI VAŠA ŠOLA IMETI SVOJ SOLARNI AVTO?

K sodelovanju vabimo učitelje in učence modelarskih krožkov, ki delujejo v osnovnih šolah v Zgornjem Posočju. Pod strokovnim vodstvom boste izdelali solarni avto, s katerim boste maja zastopali svojo šolo na pravi "solarni dirki". Za pokal se boste pomerili z drugimi osnovnimi šolami iz Zgornjega Posočja, obenem pa se boste na zabaven in poučen način seznanili s pretvorbo elektromagnetnega sevanja Sonca v električno energijo.
Prijave in informacije: **Peter Domevšček** (05/38-41-508, peter.domevscek@prc.si) in **Patricija Rejec** (05/38-41-506, patricija.rejec@prc.si)

EVROPSKI SONČNI DNEVI

Strokovni posvet z naslovom *Sodobne tehnologije in smernice izrabe sončne energije* bo potekal 16. maja v ***Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin***. Poudarek bo na razumevanju vpeljevanja alternativnih virov energije v naše okolje. Natančen program je še v pripravi, zato spremljajte našo spletno stran www.prc.si. Za prijavo in dodatne informacije se oglasite **Patriciji Rejec** na tel. št. 05/38-41-506 ali e-naslov patricija.rejec@prc.si.

VABLJENI NA SOLARNO DIRKO

V Tolminu se bodo 16. maja posamezne šolske ekipe pomerile s solarnimi avtomobilčki, ki jih bodo v okviru modelarskih krožkov učenci izdelali kar sami. Kako uspešni bodo pri tem, se bo izkazalo prav na dirki. Katera šola si bo s pomočjo sončne energije ter obilice osvojenega znanja in spretnosti svojih ekip prisvojila prvo mesto? Pridite navijat! Dirka je v pripravi, za ažurne informacije pa spremljajte našo spletno stran **www.prc.si**.

SOLARNI SHOW DR. KLIME

Dr. Klima bo gostoval v treh krajih: 16. maja v Tolminu, 18. maja v Kobaridu, in 19. maja v Bovcu. K sodelovanju ponovno vabimo osnovne šole iz vseh treh posoških občin, ki se bodo pomerile na kvizu, zmagovalna ekipa posamezne občine pa bo svoji šoli prislužila "solarno hišo" kot didaktični učni pripomoček. V okviru prireditve bo veselo ob prepevanju solarnih pesmi, obenem pa bomo dr. Klimi pomagali sestaviti solarno elektrarno.
Prijave in informacije: **Peter Domevšček** (05/38-41-508, peter.domevscek@prc.si) in **Patricija Rejec** (05/38-41-506, patricija.rejec@prc.si)

ENERGETSKA PRIHODNOST

Strokovnjak **Aleš Lazar** bo pripravil tri predavanja o sončnih fotonapetostnih sistemih. Obsegala bodo zgodovino in razvoj, tehnologijo, vrste in uporabo sončnih fotonapetostnih sistemov, predavatelj pa bo predstavil tudi zakonodajo in postopke za izgradnjo sončne fotonapetostne elektrarne. Udeležence bo seznanil še s konkretnimi dobrimi in slabimi primeri iz prakse ter podal nekaj podatkov o vetrni energiji, saj je njegovo podjetje sodelovalo pri postavitvi prvih treh vetrnih elektrarn v Sloveniji, ki so priključene na električno omrežje.
Predavanja se lahko udeležite:
- v Tolminu: sobota, 16. maj, ob 12.30
- v Kobaridu: ponedeljek, 18. maj, v popoldanskem času
- v Bovcu: torek, 19. maj, v popoldanskem času

Utrinki

livarne Maribor. Naša šola je tako kot druge šole iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Bosne in Hercegovine poslala prijavo s predlogom aktivnosti, ki jih bomo v okviru projekta *Voda, vir življenja* izvajali v šolskem letu 2008/09. Komisija je med prijavljenimi šolami izbrala tudi našo, s čimer smo si prislužili osem sanitarnih armatur.

Zelo zadovoljni smo bili, ko je izšel elektronski katalog, v katerem so vsa izbrana likovna dela in izdelki, ki jih je strokovna komisija uvrstila na razstavo v okviru likovnega natečaja za slovenske ekošole na temo prednovoletni čas. Med risbami je tudi skupinska risba **Eve Kovačič**, **Jerice Kobal** in **Janje Kofol**, ki so ustvarjale pod mentorstvom **Sonje Leban**. Med voščilnicami sta bili izbrani voščilnica **Kristine Gruden**, ki je bila tudi natisnjena na voščilnicah ekošol Slovenije, in voščilnica, ki jo je Kristina Gruden pod mentorstvom **Mirka Kavčiča** izdelala s sošolcem **Janezom Žbogarjem**. Sodelovali smo še na natečaju risb na temo življenje v vodi. Izmed 413 izdelkov, ki so prispeli na natečaj, je strokovna komisija izbrala tudi risbo našega prvošolca **Matica Ježa**, ki bo natisnjena na razglednici. Mentorica je bila **Karmen Jeroničič**.

Romana Svetičič, koordinatorica Ekošole

SOČA BO ITALIJANE VABILA V SLOVENIJO

Čiginj – Ena največjih promocijskih akcij slovenskega turizma v letošnjem letu bo akcija *Nikon, podpis popotnika - fotografa*, v kateri sodelujejo eno vodilnih podjetij na fotografskem trgu ***Nikon***, ***Slovenska turistična organizacija*** (STO) in ***Regionalna destinacijska organizacija*** (RDO) ***Smaragdna pot***, katere pooblaščeni predstavnik je ***Lokalna turistična organizacija*** (LTO) ***Sotočje***. Konec maja in začetek junija bodo tako na najmanj 400 oglasnih panojih v 12 večjih italijanskih mestih Slovenijo predstavljale profesionalne fotografije, posnete v

10 let Posoški razvojni center

znanje za različne sanje
učenje vse življenje

RAČUNALNIŠKA ZNANJA

V maju se bo v Tolminu začel obnovitveno-nadaljevalni računalniški tečaj. Zbiramo prijave za še štiri prosta mesta. Cena 30-urnega tečaja je 145 evrov na osebo.

Za dodatne informacije o vsebini tečaja in za prijave pokličite **Patricijo Rejec** na 05/38-41-506.

Center vseživljenjskega učenja Severne Primorske

DO ZNANJA TUDI BREZPLAČNO

Točka vseživljenjskega učenja (TVŽU) je prijetno opremljen prostor, kjer lahko bogatite svoje znanje z učenjem tujih jezikov (angleščina, italijanščina, nemščina, francoščina in španščina) ob pomoči računalniških programov in spletnih tečajev na spletnem portalu (www.cvzu-vita.si), lahko pa tudi samo brskate po spletu in pošiljate elektronsko pošto. V TVŽU se tako lahko učite, pišete seminarske naloge ter uporabljate računalnik, različno gradivo in učno tehnologijo za samostojno učenje. Pri uporabi učnih pripomočkov vam bo pomagal mentor oziroma svetovalec. TVŽU je namenjena vsem, saj ne glede na znanje in starost nudi možnost srečevanja različnih skupin ljudi ter izmenjave informacij in izkušenj.

Na portalu **www.cvzu-vita.si** se lahko učite tudi doma. Ponujamo vam učne vsebine, ki so prilagojene e-učenju. Trenutno so dostopne vsebine, ki pokrivajo računalniško področje in pridobivanje ECDL licence (European Computer Driving Licence), omogočamo pa vam tudi učenje in spoznavanje drugih vsebin, kot so poslovni načrt, osnove projektnega managementa, čustvena inteligenca pri vodenju ljudi, gostinsko poslovanje I, psihologija barv, zdravilna zelišča idr. Če želite preskusiti spletno učenje ali pa samo svoje znanje, nas pokličite, da vam dodelimo uporabniško ime in geslo, s katerim boste lahko dostopali do izbranih spletnih tečajev. Včlanite se tako, da pokličete **Patricijo Rejec** na tel. št. 05/38-41-506 ali ji pišete na e-naslov patricija.rejec@prc.si. Urnik: • Tolmin – ponedeljek in torek od 8. ure do 14.30, sreda od 16. do 19. ure, • Bovec – četrtek od 9. do 13. ure

Zbrala in pripravila: Patricija Rejec

Utrinki

dolini reke Soče, in mimoidoče vabile, naj letošnje počitnice preživijo v sosednji Sloveniji. Akcijo sta 4. marca novinarjem predstavila vodja italijanskega predstavništva STO v Milanu **Gorazd Skrt** in direktor LTO Sotočje **Janko Humar**, pridružili pa so se jima tudi drugi partnerji iz severnoprimorske regije.

Pobudnik za pristop k akciji podjetja Nikon, ki se je v podobni akciji že povezalo z Malto in Norveško, je bil prav Skrt. Po njegovem prepričanju namreč dolina Soče s kombinacijo neokrnjene narave, športa in avanture več kot zadostuje kriterijem akcije, v kateri iščejo manj znane destinacije, ki jemljejo dih. Veliki plakati z najboljšimi fotografijami Soče bodo prekrivali oglasna mesta na podzemnih železnicah, mestnih avtobusih in ob cestah, prek njih pa bo po Skrtovih besedah predstavljena cela Slovenija, saj bodo poleg Nikonovega logotipa opremljeni še z logotipoma Slovenije in RDO Smaragdna pot. Akcija, ki jo bodo izvedli v Rimu, Milanu, Veroni, Vicenzi, Ferrari, Firencah, Novari, Pavii, Alessandrii, Vareseju, Parmi in Piacenzi, bo stala 300.000 evrov, od česar bosta STO in RDO Smaragdna pot skupaj prispevali tretjino. Če se bo uresničil Nikonov predlog za skoraj dvakratno povečanje števila oglaševalskih mest, pa bo razliko v vrednosti celotne akcije pokrilo podjetje samo.

OGLAŠEVALSKA AKCIJA NIKON, PODPIS POPOTNIKA - FOTOGRAFA *– Predstavnik italijanskega predstavništva STO v Milanu* **Gorazd Skrt** *(levo) in direktor LTO Sotočje* **Janko Humar** *se nadejata še večjega števila italijanskih gostov.*

Čeprav so italijanski gostje v zadnjih letih najštevilčnejši gostje v Sloveniji – lani jih je pri nas najmanj enkrat prenočilo okoli 360.000 – pa je po Skrtovih besedah letos zaradi slabih gospodarskih napovedi število Italijanov, ki si privoščijo počitnice v tujini, vpadlo z 12 na 10 milijonov. Kot pojasnjuje, sta priložnost Slovenije v tem času negotovosti ravno bližina in cenovna dostopnost, obenem pa lahko Italijane, ki se že vrsto let srečujejo z velikimi težavami s smetmi, presenetimo s podobo destinacije, ki je oddaljena le nekaj ur vožnje z avtomobilom, a kljub temu jemlje sapo. Gospodarska kriza je na severu Italije vseeno manjša kot drugod, zato je tudi glavnina oglaševalske akcije skoncentrirana na ta del države, kot uspešno pa jo bodo – tako Skrt – smatrali, če se v teh razmerah število italijanskih gostov pri nas ne bo zmanjšalo. Morda si lahko dobre rezultate obetamo tudi ob upoštevanju dejstva, da je pri zahodnih sosedih Slovenija konec novembra postala tretja najbolj iskana destinacija na spletu, večkrat so bile obiskane le strani Francije in Češke.

Prvo profesionalno snemanje je v dolini Soče potekalo že jeseni, drugo skupino Nikonovih fotografov pa pričakujejo konec aprila, tako da bo lahko komisija najbolj atraktivne fotografije izbirala tako med jesenskimi kot spomladanskimi posnetki. Spomladansko predstavitev s plakati velikega formata dopolnjuje več podpornih akcij, kot so novinarske ture po območju 13 občin Severne Primorske oziroma Goriške statistične regije.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

NAGRADILI SO NAJLEPŠE UREJENE IN TURISTIČNO PRIVLAČNE KRAJE

Kobarid – Med 22. marcem, mednarodnim dnem voda, in 22. aprilom, dnevom Zemlje, se tudi v Posočju prebudijo turistična in druga društva, ki v sodelovanju s šolami, krajevnimi skupnostmi in nekaterimi gospodarskimi subjekti izvajajo spomladanske akcije čiščenja in urejanja okolja. Skrb za urejeno bivalno in delovno okolje, ki zagotavlja prije- ▶

Razpisi Soča 2009

Razpisi razvojnega programa Soča 2009 so bili v Uradnem listu RS objavljeni 27. marca, najdete pa jih tudi v tokratni številki EPIcentra. Program Soča 2009, ki za letošnje leto državna sredstva v višini dobrih 1,2 milijona evrov namenja spodbujanju razvoja podjetništva in razvoju človeških virov na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin, je bil sicer sprejet že oktobra lani, zato smo objavo treh razpisov pričakovali že v februarju.

"Pri razpisih je prišlo – čeprav je bil program za letošnje leto lani že potrjen – do spremembe programa, tako da je morala iti procedura še enkrat skozi Vlado, ker se je program deloma prilagajalo že novi situaciji in se sredstva prenašalo med ukrepi na tiste ukrepe, za katere se pričakuje, da bo letos večje koriščenje in večja potreba. Te procedure so potem vzele tudi svoj čas," je ob obisku Posočja zamudo pri objavi razpisov pojasnila mag. **Zlata Ploštajner**, ministrica, pristojna za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Objavljeni trije razpisi, četrtega pričakujemo poleti

Soča 2009 v tem trenutku ponuja tri razpise – za spodbujanje investicij, za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja. Objava javnega razpisa za štipendije pa je predvidena za poletne mesece. Razpisi letošnjega izvedbenega programa Soča 2009 se vsebinsko ne razlikujejo bistveno od tistih iz prejšnjih let, z nekaterimi manjšimi spremembami.

"Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij je tudi letos razdeljen na tri sklope: • sklop A: Državna pomoč za majhna in srednja podjetja; • sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja; • sklop C: Državna pomoč fizičnim in pravnim osebam v dejavnosti turizma. Sprememba glede na lanski razpis je ta, da imajo prijavitelji na sklopu C možnost pridobiti 2.000 evrov nepovratnih sredstev tudi za vsako obnovljeno ležišče, ne pa samo za vsako ustvarjeno novo ležišče," pojasnjuje **Vesna Kozar** s Posoškega razvojnega centra (PRC).

"Dobrodošla novost v javnem razpisu za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja je za prijavitelje predvsem ta, da omogoča pridobitev subvencije v višini do 100 odstotkov upravičenih stroškov usposabljanj in izobraževanj zaposlenih. Prav tako javni razpis natančno opredeljuje možnost uveljavitve sprememb prijavljenih izobraževanj in usposabljanj, in sicer lahko prijavitelji, izbrani na javnem razpisu, v določenem roku in na določen način uveljavijo spremembe tako glede predvidenih izvajalcev programov kot glede vsebine usposabljanj, v kolikor ne presegajo 20 odstotkov odobrenih sredstev. V javnem razpisu za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja višina subvencije plač ni več vezana na raven izobrazbe novozaposlenega in na višino minimalne plače, temveč določa najvišjo dovoljeno stopnjo sofinanciranja v odvisnosti od velikosti podjetja. Za velika podjetja ta znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov plač novozaposlenih, za srednja podjetja do 40 odstotkov in za mala podjetja do 50 odstotkov," dodaja mag. **Almira Pirih**, vodja področja razvoja človeških virov na PRC.

Kako do informacij?

Posoški razvojni center (PRC) bo zainteresiranim nudil potrebne informacije, pripravil pa bo tudi predstavitvene delavnice razpisov.

Jerneja Kos

Utrinki

tno in ugodno počutje tako lokalnemu prebivalstvu kot obiskovalcem, izletnikom in turistom, je med stalnicami turističnega društvenega delovanja. Privlačnost urejene turistične destinacije dokazano sodi med najvišje kriterije na lestvici motivov za njen obisk. Tudi ***Organizacija združenih narodov*** pomembno podpira tovrstne akcije z geslom *Očistimo Zemljo!* V času podnebnih sprememb ta društvena dejavnost prerašča v intenzivno skrb za varovanje in ohranitev čim bolj pristnega okolja, naravnih vrednot in dediščine.

Tudi ***Turistična zveza Gornjega Posočja*** (TZGP) svoja društva spodbuja k organiziranju tovrstnih akcij, pa tudi predavanj in delavnic na temo urejanja domačega bivalnega okolja, vrtov, balkonov, zasajanja cvetja in trajnic. Turistična društva nato mobilizirajo sokrajane ter druga društva in šolsko mladino v kraju, s katerimi se skupaj spopadejo s čiščenjem lokalnih črnih deponij, obrežij rek in potokov, sprehajalnih poti, okolice naravnih lepot in objektov dediščine. Izvršni odbor TZGP tako vsako leto imenuje tri območne komisije, ki na Bovškem, Kobariškem in Tolminskem v času turistične sezone ocenijo urejenost in turistično privlačnost skupno 48 krajev v Zgornjem Posočju. Na podlagi ocenjevalne pole na terenu ugotavljajo prednosti in pomanjkljivosti posameznih naselij, pa tudi njihov napredek glede na preteklo sezono. Nazadnje izberejo po tri najlepše in najbolj skrbno urejene kraje, ki jih predlagajo za prejem priznanj.

***MED DEVETIMI NAGRAJENIMI KRAJI**, ki so se v minuli sezoni izkazali z urejenostjo in turistično privlačnostjo, je tudi Kobarid.*

Na letošnji skupščini, ki je bila 12. marca v Kobaridu, je TZGP podelila devet priznanj za urejenost in turistično privlačnost krajev v pretekli sezoni. Komisije v sestavi **Erika Gaberšek**, **Pavlina Miklavič** in **Jernej Kenda** za Bovško, **Valentina Urbančič**, **Lenka Vrečar** in **Mirko Kurinčič** za Kobariško ter **Mafalda Lipušček**, **Zofka Hvala** in **Maša Klavora** za Tolminsko so za dobitnike priznanj izbrale Log pod Mangartom, Trento, Kal, Kobarid, Podbelo, Drežniške Ravne, Šentviško Goro, Čadrg in Rut - Grant. Poleg priznanja TZGP so kraji prejeli tudi vrednostni bon za sadike, s katerimi bodo polepšali svoje javne površine.

Besedilo in foto: Mojca Rutar

Ime razpisa	**Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, majhnih in srednje velikih podjetjih ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009**	**Javni razpis za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009**	**Javni razpis za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009**
Predmet javnega razpisa	Sofinanciranje investicij na območju omenjenih občin v mikro, majhnih, srednje velikih podjetij ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki in bistveni spremembami proizvodnega procesa v obstoječem obratu in investicije v izboljšave nastanitvenih kapacitet pri turističnih ponudnikih.	Sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju omenjenih občin v obliki nepovratnih sredstev.	• Nadomestitev dela plače podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo. • Sofinanciranje prispevkov za socialno varnost kadrom z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki se bodo samozaposlili.
Posamezni sklopi	• Sklop A: Državna pomoč za majhna in srednje velika podjetja • Sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja • Sklop C: Državna pomoč fizičnim in pravnim osebam v dejavnosti turizma	• Izobraževanje zaposlenih za pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanje • Usposabljanje zaposlenih za pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti	
Namen	Spodbujanje začetnih investicij, investicij v turistično nastanitvene kapacitete, odpiranje novih delovnih mest v mikro, majhnih in srednje velikih podjetjih ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma.	Spodbujanje delodajalcev k izobraževanju in usposabljanju zaposlenih s ciljem dviga izobrazbene ravni zaposlenih in pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti zaposlenih in s tem večanja konkurenčnosti podjetij v Posočju.	• Spodbujanje delodajalcev za zaposlitev kadrov z najmanj srednješolsko izobrazbo iz Posočja, pridobitev perspektivnih mladih kadrov iz drugih delov Slovenije in tujine. • Ustvarjanje možnosti za samozaposlitev kadrov.
Upravičenci	• Mikro, majhna in srednje velika podjetja, ki so v skladu z opredelitvami iz Uredbe Komisije ES, • samostojni podjetniki, • zadruge ter • sobodajalci, vpisani v register sobodajalcev pri AJPES-u, ali • fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji, • tuja podjetja, vendar je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v RS.	• Gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah in ustrezajo še drugim kriterijem, objavljenim v razpisni dokumentaciji, • tuja podjetja, vendar je prejemnik sredstev lahko le podjetje, registrirano v RS.	• Delodajalci, ki v Posočju za nedoločen čas zaposlijo kader z najmanj srednješolsko izobrazbo, • osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki se samozaposlijo v Posočju.
Upravičeni stroški	Med upravičene stroške sodijo: • nakup zemljišč, • gradnja in nakup objektov, • nakup strojev in opreme, • nematerialne naložbe, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, knowhowa in nepatentiranega tehničnega znanja. Nabavljena osnovna sredstva so lahko rabljena. Upravičeni so stroški, nastali od dneva objave javnega razpisa v Uradnem listu RS do najkasneje 20. 10. 2009.	Subvencionirani upravičeni stroški so: • stroški izobraževanj in usposabljanj, • potni stroški oseb, ki se izobražujejo in usposabljajo na odobrenih izobraževanjih in usposabljanjih, s tem da njihova višina ne sme presegati 10 % upravičenih stroškov vseh odobrenih izobraževanj oziroma usposabljanj skupaj. Vlagatelj ni upravičen do sofinanciranja stroškov lastnega dela.	Upravičeni stroški: • del bruto plače za zaposlene v podjetju, in sicer do 30 odstotkov upravičenih stroškov plač za velika podjetja, do 40 odstotkov za srednja podjetja in do 50 odstotkov za mala podjetja, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta, • največ polovica mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost za zasebnike.
Višina pomoči	659.247 € Op.: Okvirna skupna višina nepovratnih sredstev za: • Sklop A: 160.000 € • Sklop B: 349.247 € • Sklop C: 150.000 €	140.000 € Op.: Skupna višina sofinanciranja izobraževanj in usposabljanj, ki jo lahko prejme upravičenec, praviloma ne bo mogla preseči 8.400 €. V primeru, da sredstva iz javnega razpisa niso porabljena v celoti, se lahko upravičencu dodelijo višja sredstva.	okvirno 25.000 €
Rok za oddajo vloge	30. 4. 2008 (priporočena oddaja po pošti) ali 30. 4. 2008 do 12. ure (osebna oddaja v glavno pisarno ***Službe vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko*** (SVLR))	15. 5. 2009 (priporočena oddaja po pošti) ali 15. 5. 2009 do 12. ure (osebna oddaja v glavno pisarno SVLR)	3. 8. 2009 (priporočena oddaja po pošti) ali 3. 8. 2009 do 12. ure (osebna oddaja v glavno pisarno SVLR)
Datum odpiranja	6. 5. 2008	21. 5. 2009	7. 8. 2008
Rok izbire	60 dni od odpiranja vlog		45 dni od odpiranja vlog
Razpisna dokumentacija in informacije	Razpisno dokumentacijo lahko dobite vsak delovni dan med 9. in 12. uro na PRC-ju, Ulica padlih borcev 1b, Tolmin, tel. št.: 05/38-41-500. Lahko vam jo posredujemo v e-obliki, če nam to sporočite na **info@prc.si**, ali si jo snamete s spletnih strani **www.svlr.gov.si** ali **www.prc.si**.		
Dodatne informacije	• **Tina Bregar**, SVLR: tel. št.: 01/47-83-797, e-pošta: tina.bregar@gov.si; • **Vesna Kozar**, PRC: tel. št.: 05/38-41-503, e-pošta: vesna.kozar@prc.si • **Nežika Kavčič**, PRC: tel. št.: 05/38-41-514, e-pošta: nezika.kavcic@prc.si	• **Tina Bregar**, SVLR: tel. št.: 01/47-83-797, e-pošta: tina.bregar@gov.si; • **Almira Pirih**, PRC: tel. št.: 05/38-41-515 ali 05/38-41-500, e-pošta: almira.pirih@prc.si; • **Brigita Bratina**, PRC: tel. št.: 05/38-41-516 ali 05/38-41-500, e-pošta: brigita.bratina@prc.si	

Črpanje evropskega denarja bo lažje

Ministrica mag. Zlata Ploštajner, pristojna za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, je 20. marca obiskala Posočje, kjer se je sestala s posoškimi župani in direktorjem Posoškega razvojnega centra. Delegacija se je seznanila s projekti, ki jih sofinancira Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, spregovorili so o Programu spodbujanja razvoja v Posočju 2007–2013 (Soča 2013), črpanju evropskih sredstev ter aktualnih težavah tega okolja.

Svoj obisk je ministrica Ploštajnerjeva začela v Bovcu, kjer si je najprej ogledala obnovo Stergulčeve hiše, ki jo je ***Občina Bovec*** pred leti odkupila tudi s pomočjo denarja iz razvojnega programa *Soča*. Objekt, ki sta ga oba potresa močno poškodovala, bo služil tako v poslovne kot tudi turistične namene, dela na njem pa naj bi bila zaključena konec avgusta letos. Ministrico so gostitelji seznanili še z obnovo bovškega trga, za kar je občina pridobila tudi evropski denar. Trg naj bi v prenovljeni podobi zaživel poleti prihodnje leto.

NA DELOVNEM SESTANKU *so ministrica, župani in direktor PRC-ja spregovorili o črpanju državnih in evropskih sredstev. Sočo 2013 je v izjavi za medije označila kot pomemben razvojni program, ki se uspešno izvaja, napovedala pa je nekatere spremembe v prid podjetjem, ki imajo zaradi gospodarske krize težave pri doseganju zavez iz pogodb. Pohvalila je tudi črpanje evropskega denarja, saj so se po njenih besedah posoške občine* "zelo aktivno vključile v izvajanje evropskih projektov, uspele so zagotavljati tudi finančno soudeležbo".

Na sestanku v Kobaridu o evropskem denarju

Z župani občin Bovec, Kobarid in Tolmin, **Danijelom Krivcem**, **Robertom Kavčičem** in **Urošem Brežanom**, ter direktorjem Posoškega razvojnega centra mag. **Romanom Medvedom** se je ministrica Ploštajnerjeva na delovnem sestanku v prostorih ***Fundacije "Poti miru v Posočju"*** pogovarjala o izvajanju programa Soča in evropskih projektih ter ob tej priložnosti napovedala spremembe pri črpanju evropskega denarja. Sedaj namreč prihaja pri omenjenih projektih do zalaganja sredstev s strani občin, kar jim lahko povzroča likvidnostne težave. Po novem pa naj bi občine *"plačila dobile dan pred zapadlostjo njihovih obveznosti do investitorjev, kar pomeni, da naj zalaganje ne bi bilo več potrebno. Verjamem, da bodo v prihodnje s temi spremembami občine lažje dostopale do sredstev, lažje izvajale projekte in uspešno kandidirale na razpisih,"* je po sestanku povedala Ploštajnerjeva.

MINISTRICA MAG. **ZLATA PLOŠTAJNER** *si je v Bovcu v spremstvu županov občin Bovec, Kobarid in Tolmin ter direktorja PRC-ja ogledala obnovo Stergulčeve hiše in Bovškega trga.*

Program Soča uspešen, a brez težav ne gre

Ministrica je pohvalila realizacijo programa Soča za leto 2008, ki je bila skoraj 96-odstotna, in izpostavila posoške občine, ki so sredstva za vzpostavljanje razvojne infrastrukture izkoristile v celoti. Tudi realizacija programa na področju spodbujanja razvoja podjetništva in razvoja človeških virov je zelo dobra, malenkostna odstopanja od 100-odstotne realizacije pa so pri takšnih projektih po besedah Ploštajnerjeve nekaj povsem normalnega.

Na program Soča ima žal vpliv tudi gospodarska kriza. Nekateri izmed tistih, ki so v minulih letih pridobili državna sredstva, namreč s težavo dosegajo zaveze, ki so bile predvidene v pogodbah. *"Predlagali smo, da SVLR te probleme pregleda in da se najdejo rešitve za ta podjetja bodisi v smislu zamika rokov realizacije bodisi v smislu zmanjševanja predvidenih načrtovanih rezultatov. S tem bi olajšali podjetjem nadaljnje poslovanje,"* je povedal Medved. Da bo ukrepanje potrebno, se strinja tudi Ploštajnerjeva: *"Seveda bomo morali zdaj v pogojih krize razmisliti o tem, kako obravnavati prijavitelje, ki so svoje gospodarske projekte izvajali na nekih drugih predpostavkah, pa sedaj predvsem ciljev z vidika zaposlovanja ne bodo mogli dosegati. Situacijo jim moramo olajšati in jim omogočiti normalno delovanje."*

Ministrica si je v Posočju ogledala še ***Hidria Inštitut za avtomobilsko industrijo*** v Poljubinju, za katerega je družba pridobila tudi 1,5 milijona evrov od ***Evropskega sklada za regionalni razvoj***, v Vrtojbi se je pomudila v ***Primorskem tehnološkem parku*** in se v Ajdovščini sestala z direktorji severnoprimorskih razvojnih agencij.

Jerneja Kos
Foto: Špela Kranjc

Občina Bovec

Evropski denar za pravi oder

Na javnem odpiranju ponudb za gradbena dela pri rekonstrukciji bovškega kulturnega doma, ki je bilo 18. marca, so kot najugodnejšega izvajalca izbrali podjetje ***Zidgrad***, vendar bo dokončna odločitev znana šele po izteku pritožbenega roka okoli 10. aprila. ***Občina Bovec*** je namreč ena od devetih slovenskih občin, ki so s prijavljenimi projekti uspele na *Javnem razpisu za sofinanciranje projektov javne kulturne infrastrukture v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj*. Tega je septembra lani objavilo ***Ministrstvo za kulturo***, rezultati pa so bili znani konec januarja.

Vrednost projekta, v okviru katerega bodo zgradili prizidek ***Kulturnega doma Bovec***, je ocenjena na nekaj manj kot 1,12 milijona evrov. Od tega bo 85 odstotkov stroškov pokril ***Evropski sklad za regionalni razvoj***, desetino bo dodalo še kulturno ministrstvo, Bovčani pa bodo morali iz občinskega proračuna zagotovili še pet odstotkov oziroma dobrih 42.000 evrov in davek na dodano vrednost v višini kar 320.000 evrov. Z novozgrajenim prizidkom bo kulturni dom končno dobil tudi pravi oder, ki bo nadomestil sedanjo improvizirano rešitev, pred- in zaodrje ter garderobne prostore, dvorana pa bo lahko sprejela okoli 500 obiskovalcev. Kot je povedal bovški podžupan **Robert Trampuž**, naj bi z gradbenimi deli začeli v prvi polovici aprila, zaključili pa konec julija oziroma v začetku avgusta. Zaenkrat še ni jasno, kdaj naj bi objekt predali namenu, prav lahko pa se zgodi, da bo slavnostna prireditev sovpadla s septembrskim dnevom vrnitve Primorske k matični domovini.

BOVŠKI KULTURNI DOM *naj bi z gradnjo prizidka do konca poletja končno dobil pravi oder.*

Že v času gradbenih del bo občina objavila razpis za del odrske mehanizacije in razpis za scensko razsvetljavo, tako da bo kulturni dom do konca poletja tudi funkcionalno zaključen in uporaben. *"Projekt je zastavljen tako, da bomo lahko opremo kulturnega doma z leti dopolnjevali, saj bi bilo naenkrat za nas preveč,"* je pojasnil Trampuž in dodal, da v prihodnje načrtujejo širitev ponudbe v kulturnem domu z večjim številom predstav, izvedbo zahtevnejših odrskih del in koncertov, razmišljajo pa tudi o uvedbi abonmajev. Zaenkrat bo dvorana lahko delovala, dokler ne bodo potrebna obrtniška dela v obstoječem objektu.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Prvi v Sloveniji so sprejeli občinski prostorski načrt

Pred dvema letoma sprejet nov *Zakon o prostorskem načrtovanju* in njegovi podzakonski akti narekujejo slovenskim občinam, da morajo nove prostorske akte sprejeti do septembra letos. Prva med njimi je to nalogo opravila prav ***Občina Bovec***, ki je *Občinski prostorski načrt* (OPN) *Bovec* sprejela že konec minulega leta.

Kot so zapisali v obrazložitvi tega odloka, gre pri OPN za nov temeljni prostorski akt občine, ki nadomešča predhodne planske akte vključno s prostorskimi ureditvenimi pogoji (PUP). Za območja, na katerih je predvidena kompleksna gradnja, bo morala občina naknadno sprejeti še občinske podrobne prostorske načrte (OPPN).

OPN tako na novo definira območja stavbnih zemljišč in ne pozna več sočasne ali dvonamenske rabe (nekoč rekreacijske površine, območja za oddih, smučišča, igrišča za golf), negativna posledica pa so davek na nepremičnine in prenehanje subvencij v kmetijstvu. Med stavbna zemljišča sodijo poselitvena območja, str-

Utrinki

MINI SADOVNJAK

Smast – V ***Podružnični šoli*** (POŠ) ***Smast*** in ***Vrtcu Smast*** smo tudi ekošola, zato sodelujemo pri marsikaterem projektu. Naš letošnji celoletni projekt se imenuje *Revščina po svetu in pri nas*, vendar vam bomo o njem poročali kdaj drugič, zadnji projekt, na katerega smo se prijavili, pa je bil *10.000 sadnih dreves v slovenske ekošole, vrtce, srednje šole in centre šolskih in obšolskih dejavnosti*.

S tem projektom želimo učitelji in vzgojitelji spodbujati otroke k spoštovanju narave in jim pokazati, kako preživeti v naravi in ohranjati biotsko raznolikost Slovenije ter kako z neposrednim odzivom, sajenjem sadnih dreves, vplivati na preprečevanje lakote, ki pesti že več kot 900 milijonov ljudi po vsem svetu. Tako bomo ciljno usmerjali izobraževanje otrok in preprečevali vandalizem ter izobraževali otroke o delovnih navadah.

UČENCI IN UČITELJICE IZ PODRUŽNIČNE OSNOVNE ŠOLE SMAST *so se z veseljem fotografirali v svojem mini sadovnjaku, pri čemer se jim je pridružil še predstavnik lokalne skupnosti* **Darko Smrekar**. ***Foto: arhiv šole***

Ravno zaradi vseh teh dobrih plati smo se 23. marca odločili, da bomo sadike hrušk in češenj, ki smo jih od ekošolskega sponzorja po pošti prejeli tudi mi, posadili v šolski okoliš. S skupnimi močmi, lopato in dobro voljo je nastal mini sadovnjak. Po opravljenem delu smo bili zadovoljni, zato smo se v njem s predstavnikom lokalne skupnosti **Darkom Smrekarjem** tudi fotografirali. Obljubili smo si, da bomo za svoje sadike dobro skrbeli in jih opazovali v vseh letnih časih, plodove pa s slastjo pojedli.

Kolektiv in učenci POŠ Smast

njena naselja, tradicionalna razpršena poselitev, površine za proizvodnjo in turizem ipd. Novi zakon razpršeno gradnjo označuje kot negativni pojav gradnje v krajini, zato zahteva sanacijo dosedanje in prepoveduje novo razpršeno gradnjo. Prav tako OPN Bovec na novo definira predvsem *Urbanistični načrt* (UN) *Bovca* z novo mejo UN ter novimi območji in širitvami (Mala vas, zdravstveni dom, letališče, poslovna cona, nova obvoznica, Rupa, Postaja A kaninske žičnice z Raduljem in igriščem za golf itd.), različno določeno mejo zazidljivosti in širitve stavbnih površin ter z novimi merili in pogoji posegov v prostor v vseh enotah urejanja prostora v Bovcu.

V drugih naseljih širitve niso predvidene, jih je pa zato OPN na novo zarobil. Prav tako je kot strnjeno poselitveno območje na novo določil zaselke vsaj treh hiš, ki so med seboj oddaljene največ 30 metrov. Na osnovi za to pristojnih dokumentov so v OPN Bovec določili območja razpršene poselitve, kamor so zajete vse kmetije in stanovanjski objekti z več kot tremi stanovalci. Največja velikost stavbnega zemljišča za eno stanovanjsko enoto je za počitniške objekte 100–200 m², za stanovanjske hiše v strnjenem naselju 400–600 m², za hiše na obrobju naselja in v manjšem naselju 600–750 m², pri razpršeni poselitvi 750–1000 m², za kmetijo 1000–1500 m² in za kmetijo z dopolnilnimi dejavnostmi 1500–2500 m². Za legalno zgrajene objekte razpršene gradnje velja velikost pravnomočnega upravnega dovoljenja oziroma 1,5 velikosti stavbišča, kjer to ni bilo opredeljeno. Na teh območjih so možni vsi posegi razen novogradenj proizvodnih, stanovanjskih ali poslovnih objektov, na območjih stavbnih zemljišč pa je dovoljeno tudi to.

Ivan Černilogar z bovške občinske uprave izpostavlja, da je OPN Bovec objavljen tudi na spletni strani občine. Po njegovem bodo občane verjetno predvsem zanimali namembnost zemljišč oziroma podatki o tem, ali je gradnja na neki parceli sploh možna in kaj se na njej lahko gradi. Sicer pa je grafični prikaz OPN dosegljiv tudi na spletnem portalu *Prostorskega informacijskega sistema občin* (PISO) – poleg občine Bovec na seznamu skoraj polovice slovenskih občin najdemo tudi občino Tolmin – ki se ponaša z vsebinami, kot so letalski posnetki, topografske karte, katastrski načrti, hišne številke ipd.

(povzeto po obrazložitvi Odloka o OPN Bovec)

Poklonili so se spominu na Prešerna

Organizatorji z ***Občine Bovec*** in iz ***Kulturnega društva*** (KUD) ***Golobar Bovec*** so ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku skupaj pripravili osrednjo občinsko prireditev, ki so jo poimenovali po Prešernovem verzu *Oči sem večkrat vprašal, ali smem ljubiti te*. V bovškem kulturnem domu so tako 6. februarja program proslave sooblikovali KUD Golobar, ***Mešani pevski zbor Žaga***, vokalista **Peter Della Bianca** in **Janoš Srdoč** ter ***Gledališka skupina BC*** z recitatorji **Petrom Cudrom**, **Slavico Della Bianca**, **Ružo Srdoč**, **Jernejem Cudrom** in **Erno Wojčicki Germovšek**.

MED NASTOPAJOČIMI NA PROSLAVI *sta bila tudi vokalista* **Peter Della Bianca** *(levo) in* **Janoš Srdoč** *s svojima kitarama.* ***Foto: Iris Stres***

Ves čas programa so organizatorji pod vodstvom predsednika KUD Golobar **Mitje Cudra** na platnu v ozadju prikazovali portrete in drugo slikovno gradivo iz življenja največjega slovenskega pesnika.

Upravi obnovljen dom, vrtcu pa dodatna igralnica

V bovškem vrtcu, ki deluje v okviru ***Osnovne šole*** (OŠ) ***Bovec***, imajo zaenkrat pet oddelkov, prav marčevski vpis otrok v vrtec za šolsko leto 2009/2010 pa je potrdil pričakovanja

Utrinki

TZGP IMA POMLAJENO VODSTVO

Kobarid – ***Turistična zveza Gornjega Posočja*** (TZGP), je 12. marca, tokrat v Domu Andreja Manfrede, izpeljala vsakoletno skupščino. Potem ko se je dosedanjemu vodstvu iztekel mandat, so na skupščini izvolili tudi novo ekipo, ki bo TZGP vodila prihodnja štiri leta, podelili pa so tudi več priznanj. Zvezi sta se sicer v zadnjih mesecih pridružili še dve društvi – ***Kulturno-turistično društvo Sv. Volar Kred*** in ***Športno-turistično društvo Simon Gregorčič Ladra – Smast***.

V uvodu skupščine je udeležence navdušil nastop otroške folklorne skupine podružničnih šol ***Osnovne pole Simona Gregorčiča Kobarid*** z glasbenim in petim programom v narečjih posameznih vasi na Kobariškem. Nato je predsednica TZGP **Mojca Rutar** predstavila program delovanja zveze v minulem letu. Prvi sklop je obsegal aktivnosti, s katerimi so se zveza na regionalni in turistična društva (TD) na lokalni ravni vključevala v projekte, ki tradicionalno potekajo pod okriljem ***Turistične zveze Slovenije*** (TZS) – vsestranska skrb za čisto in privlačno bivalno in delovno okolje, poletno ocenjevanje krajev v Posočju, predavanja o vzgoji in negi balkonskega cvetja ter zasajanju trajnic, razdelitev sadik najlepše urejenim krajem …

POMLAJENA EKIPA VODSTVA TURISTIČNE ZVEZE GORNJEGA POSOČJA *(predsednica* **Mateja Čujec** *stoji druga z leve) je kmalu po izvolitvi poprijela za delo.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Projekt *Znanje, mladi in turizem* spodbuja turistično razmišljanje pri mladih od predšolske stopnje dalje. Vrtci, osnovne in srednje šole se povezujejo s TD in zvezami ter svoje projekte predstavljajo na t. i. tržnicah idej, mnoge šole pa v svojih okoliših urejajo učne poti, ki so namenjene tudi širšemu krogu obiskovalcem. Prav zato si po besedah Rutarjeve TZGP prizadeva tudi za promocijo turističnih projektov mladih. Lani so jih povabili k predstavitvam na januarskem sejmu *Turizem in prosti čas* v Ljubljani in na junijsko srečanje TD z zamejskimi društvi in turističnimi podmladki *Od izvira do izliva* na Mostu na Soči, tolminski vrtec pa je na pobudo navezal stike z italijanskimi vrstniki iz Turjaka ob izlivu Soče. Z uspešno prijavo na razpis ***Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih vo-***

zaposlenih. Zaradi vedno večjega zanimanja staršev za prosta mesta – deloma je k temu prispevala tudi zakonodaja, ki staršem omogoča brezplačen obisk vrtca za drugega otroka – bodo namreč morali že septembra oblikovati dodaten oddelek, zaradi česar bodo potrebovali tudi dodatno igralnico.

V prvem nadstropju stavbe vrtca je sicer svoje prostore našla ***Glasbena šola Tolmin***, od leta 2005 pa tam gostuje tudi bovška občinska uprava, ki še vedno čaka na ponovno popotresno obnovo svoje stavbe na osrednjem trgu. Prav zaradi pričakovanega večjega vpisa v vrtec je ravnateljica OŠ Bovec **Ida Šemrov** občini predlagala ureditev dodatne igralnice. Kot je zapisala v svojem predlogu, število rojstev v občini Bovec zadnja leta ne pada več, ampak se je ustalilo med 20 in 30 rojstev letno. Prav tako so se po njenih trditvah močno spremenile potrebe staršev, saj jih večina potrebuje varstvo takoj po končanem porodniškem dopustu in vpis enoletnih otrok v jasli je precej večji. Normativ za oblikovanje takšne skupine z največ 12 otroki je za skoraj polovico nižji od normativa za skupino petletnikov, zato vrtci za isto število otrok potrebujejo eno igralnico več. Današnji otroci so za razliko od predhodnih generacij, ki so jih deloma pazili stari starši, v celodnevnem varstvu, zato so vsi prostori v vrtcu stalno polno zasedeni, še pojasnjuje Ida Šemrov.

Odgovor na ravnateljičin predlog smo poiskali pri bovškem županu **Danijelu Krivcu**, ki je povedal, da bodo dodatno igralnico za otroke lahko uredili v prostorih, ki jih sedaj uporablja občinska uprava. Ta se bo namreč septembra znova vselila v svojo matično stavbo na Trgu golobarskih žrtev, ki jo bodo do takrat obnovili.

Ogromno snega – več plazov

Tako kot pred natanko tremi leti sta se tudi letos 5. marca na Bovškem sprožila dva večja plazova, ki sta pomembno vplivala na prevoznost cest. Eden je zasul državno cesto Log pod Mangartom–Predel pri odcepu za Mangartsko sedlo, drugi pa občinsko cesto, ki vodi do zaselka Na Skali v Spodnji Trenti.

Z Mangartske planine je na cesto prihrumelo kakšnih 1.500 kubičnih metrov snega. Zaradi napovedanega vnovičnega sneženja in zato velike nevarnosti dodatnega proženja plazov so čiščenje na kakšnih 60 metrih zasutega cestišča sprva odložili ter cesto od vasi Strmec do nekdanjega mejnega prehoda na vrhu 1156 metrov visokega prelaza Predel zaprli za ves promet. Ta je po njej zopet stekel pet dni kasneje. K sreči ogromna gmota snega ni ogrozila bližnjega viadukta čez dolino Mangartskega potoka, po katerem naj bi promet stekel letos poleti.

ZASELEK NA SKALI *je bil zaradi zasute ceste dobra dva dni odrezan od doline, vendar so se domačini z vzdrževalci ceste preudarno odločili s čiščenjem nekoliko počakati. Nevanost dodatnega proženja je bila namreč prva dva dni prevelika.* ***Foto: Dušan Čopi***

Osem prebivalcev zaselka Na Skali pa je bilo zaradi na več deset metrih zasute ceste od doline odrezanih dobra dva dni. Domačini in vzdrževalci ceste so se namreč preudarno odločili s čiščenjem nekoliko počakati iz istega razloga – zaradi nevarnosti novih plazov. Nato sta imela dva rovokopača dela za cel dan, da sta s cestišča odstranila ves material. Tokratni plaz se je sprožil zaradi dodatnih padavin v že tako s snegom prenatrpanih okoliških hribih. Vas Na Skali namreč leži na nadmorski višini okoli 900 metrov, obkrožajo pa jo visoke vzpetine, od koder ob vsakih večjih padavinah prihrumijo snežni plazovi. **Aljoša Hosner**, ki je zadolžen za pluženje omenjene ceste, zato zaradi ogromne količine snega, ki je vidna tudi s poti, ob prihajajočih otoplitvah na tej nekajkilometrski cesti pričakuje še več dela.

Strani Občine Bovec pripravila: Špela Kranjc

Utrinki

da je dobrih 1.000 evrov pridobila tudi ***OŠ Dušana Muniha Most na Soči*** s ***Podružnično šolo*** (PŠ) ***Podmelec***, ki je s pomočjo TZGP izdelala zasnovo vodne učne poti *Skrivnosti žive vode – Po miuških grapah*, kamor je vključila obnovljen vodnjak Dicova voda.

Izmed lanskih prireditev TZGP velja omeniti majsko prireditev *Mehke stene* v ***Domu Trenta***, že omenjeno srečanje *Od izvira do izliva* na Mostu na Soči in obeležitev svetovnega dneva turizma pod naslovom *Postoj, popotnik!* septembra v Baški grapi, na različne načine pa so v zvezi pomagali društvom članom pri organizaciji njihovih večjih dogodkov. Obenem je TZGP v letu 2008 pripravila več tečajev, seminarjev in delavnic, najbolj zanimivo pa je bilo študijsko potovanje z ogledom turističnih centrov v Italiji in Franciji, o čemer smo pisali tudi v ***EPIcentru***. Številne promocijske predstavitve TZGP ter sejmi in tržnice doma in v zamejstvu so se vrstili skozi vse leto.

Na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine je TZGP nadaljevala z raziskavami zdravilnih vodnih izvirov in z zbiranjem idej društev. Pripravljala je zgibanko *Zdenci* z zemljevidom območja Volč, Kolovrata, Volčanskih Rutov, Sel pri Volčah in Mengor, opravila več terenskih ogledov, kartiranje in fotodokumentiranje. Dogovarjala se je za izdelavo replike Dicove glave v skladu z edino ohranjeno sliko iz časa 1. svetovne vojne, ki jo hrani ***Kobariški muzej***, decembra pa je dobila še povabilo za sodelovanje v čezmejnem projektu *Ekomuzej*.

Četrti sklop aktivnosti je zajemal meddruštveno sodelovanje, povezovanje z drugimi nevladnimi organizacijami, zavodi, razvojnimi agencijami ter organizacijami in društvi na italijanski strani, pa tudi informiranje javnosti in medijev. Pomembno je partnerstvo TZGP v ***Lokalni razvojni fundaciji Planota***, ki od lanskega leta dalje igra vlogo regionalnega stičišča nevladnih organizacij (NVO).

Poleg možnosti brezplačnih izobraževanj je razveselilo tudi ***Kulturno društvo Folklorna skupina Razor Tolmin***, ki je postalo *Naj NVO* severne Primorske na območju ***Upravne enote Tolmin***.

Ker je bila zadnja skupščina tudi volilna, je sledila razrešnica starim organom TZGP, ki so ustvarjali in usmerjali aktivnosti zveze v minulem četrtletju. Za svoje delo si vse pohvale zaslužijo predsednica Mojca Rutar, podpredsednik **Miha Mlinar**, člani izvršnega odbora **Lelja Jeram**, **Alenka Gašperčič**, **Vojko Hobič**, **Marko Pretner** in **Davorin Koren**; člani nadzornega odbora **Bruno Grosar**, **Peter Mlekuž** in **Valentin Černilogar**, člani disciplinskega razsodišča **Mihael Košmrl**, **Jože Leban** in **Branko Jeklin** ter tajnica **Nina Koren**. Glavna tajnica TZS **Karmen Burger**, ki se je udeležila skupščine, je delovanje TZGP ocenila kot nekaj posebnega v slovenskem prostoru, in to zaradi intenzivnega čezmejnega sodelovanja, ki ga je označila za *"pomembno simbiozo društvenega delovanja vzdolž meje"*. Direktor Lokalne turistične organizacije Sotočje **Janko Humar** je poudaril, da TZGP pomembno združuje društveno delovanje, ki je s pestrostjo prireditev, projekti ohranjanja dediščine in čezmejnimi povezavami nepogrešljiv dejavnik celovite turistične ponudbe območja. Tudi župan Občine Kobarid **Robert Kavčič** je delo TZGP ocenil kot vzorno in društvom napovedal boljše čase. Mlado in obetavno ekipo, ki bo TZGP krmarila v naslednjem štiriletnem obdobju, sestavljajo predsednica **Mateja Čujec** in podpredsednica **Maša Klavora**, člani izvršnega odbora Miha Mlinar, **Lara Kalčič**, **Mihael Uršič**, **Alenka Gašperčič** in **Stanka Pretner**. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Peter Mlekuž, **Lenka Vrečar** in **Nejc Borovničar** ter v disciplinsko razsodišče **Nataša Bartol**, **Alenka Zgaga** in **Stojan Prezelj**, za tajnico pa je bila imenovala **Silvana Carli**.

Občina Kobarid

Mediji so polni ugibanj o možnostih, ki jih prinaša "recesija". Strokovna in laična znanost sta usmerjeni v ugibanja, kam gremo in kaj nas čaka. "Strokovnjaki" dnevno zasedajo ter postavljajo mogoče in nemogoče scenarije – odvisno od tistega, ki predstavlja tezo. Počasi so nas trpali s strahom in zdaj je dovolj že beseda, da smo v stanju, ki ga je "nekdo" želel doseči. Kar strinjam se s tistim, ki je na ***TV Slovenija*** poslal naslednje sporočilo za javnost: *"Spoštovani kapitalisti! Ko ste delili dobiček, niste pomislili na delavca … Prosim, da tudi izgube ne delite z nami!"*

Zdaj smo tukaj, kjer smo, in soočiti se je treba z dejstvom, da je svet bolj povezan, kot smo morda mislili. Rešitve, ki izhajajo iz večje potrošnje, so kratkoročnega značaja, saj se nam bodo maščevale na drugih področjih – na podnebnih spremembah, pomanjkanju energetskih virov …, da o čustvenem in duševnem stanju družbe niti ne govorim. Prišli smo do točke, ko ves svoj čas posvečamo službi, družina in sprostitev pa ostajata nekje zadaj. Mnogi opozarjajo, da je prišel čas, ko lahko veliko spremenimo v odnosu do ljudi in sveta, pri čemer mislim predvsem na vrednote, ki so bile včasih na prvem mestu in so plod zdrave kmečke pameti – skrb za družino in zemljo, konec prekomernega zadolževanja in nabavljanja nepotrebnih dobrin. Najbrž bo preteklo še kar nekaj časa, saj je moč v rokah tistih, ki so nas spravili v godljo. Se bomo znali upreti ali bomo plavali s tokom, ki nam ga narekuje kapital? Nekateri napovedujejo, da je rešitev v t. i. socialnem kapitalizmu …

PROJEKT BENEČIJA V SKUPNEM SLOVENSKEM KULTURNEM PROSTORU *je med drugimi gostila* ***Fundacija »Poti miru v Posočju«****, kjer so si obiskovalci lahko ogledali projekcijo filma Ta prekleti konfin.* ***Foto: arhiv fundacije***

Mesec kulture

Recesija pa pri nas ni vplivala na prireditveno dejavnost v februarju. Dogodkov ni manjkalo. Marsikoga je sprostilo pustno dogajanje, ki ga je bilo v občini Kobarid res veliko. Tradicionalna pustovanja so se kar vrstila: na Drežniškem, Livškem, Vrsnem, Breginjskem in drugod. Morda so maske za trenutek odgnale slabo voljo in če se narava ni zarotila proti nam, nam bodo kmalu prinesle prijazno pomlad.

Mesec kulture smo pričeli z gledališko igro s Kambreškega, nadaljevali z *Evropskim večerom* **Lojzeta Peterleta**, ki je v goste povabil podpredsednika državnega zbora mag. **Vasjo Klavoro**. Na odru kobariškega kulturnega doma sta se pomenkovala o delu, ki ga je Klavora kot ljubiteljski zgodovinar dal ljudem v presojo v svojih knjigah, s katerimi je naš prostor obogatil s podatki in pričevanji posameznikov o prvi svetovni vojni. Kot poudarja, je znanje o prvi svetovni vojni še vedno premalo izpostavljeno. Velika zahvala za promocijo tega védenja gre predvsem ***Kobariškemu muzeju***, ki ne le skrbi za ostaline prve svetovne vojne, ampak tudi seznanja z grozotami soške fronte doma in po vsej Evropi. Prav zadnje je bilo najbolj izpostavljeno v času predsedovanja Evropski uniji, razstave pa so v evropskih mestih naletele na izredno pozitiven odziv.

Svojo gledališko ustvarjalnost je pokazala tudi ***Gledališka skupina Slavček***, ki deluje v okviru ***Osnovne šole Simona Gregorčiča Kobarid***. Mladi so nam v kulturnem domu predstavili priredbo gledališkega dela *O Faustu nekoliko drugače*. Na tradicionalni *Reviji pevskih zborov Zgornjega Posočja*, ki jo organizira tolminska izpostava ***Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti***, je zadonela zborovska pesem.

Benečija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru

Februar smo zaključili z odmevnim projektom, ki je v takšni obliki letos zaživel prvič. ***Kulturno društvo Stol*** iz Breginja je svoje dolgoletno sodelovanje s prijatelji iz Benečije nadgradilo s tridnevno kulturno prireditvijo in združilo več organizatorjev, ki so poskrbeli, da je beneška beseda zazvenela v vsej svoji privlačnosti. Prvi dan je Benečane gostila ***Fundacija "Poti miru v Posočju"***, ogledali pa smo si tudi projekcijo filma **Miloša Batistute** in **Štefana Rutarja** *Ta prekleti konfin*. Drugi dan so bile v Domu Andreja Manfrede predstavljene knjižne novosti Beneških Slovencev, tretji dan pa smo v Kulturnem domu Kobarid prisluhnili gledališki igri *Majhane družinske nasreče*. Igralke in igralci ***Beneškega gledališča*** so predstavo odigrali v okviru letošnjega *Linhartovega srečanja – Območnega srečanja gledaliških skupin*.

Dogodki so bili dobro obiskani in kot kaže, se bomo s tem projektom v skupnem kulturnem prostoru srečevali tudi v prihodnje. ***Občina Kobarid*** je poleg pomoči pri organizaciji dala na razpolago dve dvorani, zagotovila večino finančnih sredstev ter dogodku dodala grafično podobo. Beneško organizacijo je zastopal ***Inštitut za slovensko kulturo*** iz Špetra. Nagovor ob odprtju je pripravil načelnik Upravne enote Tolmin **Zdravko Likar**, ob zaključku pa smo prisluhnili kobariškemu županu **Robertu Kavčiču**. Oba sta poudarila pomen tovrstnih srečanj, izmenjavo in druženje, z zadovoljstvom pa sta ugotovila, da so k organizaciji dogodka pristopila različna društva, inštitucije in posamezniki, ki so strnili svoja

Utrinki

▶ Ob zaključku skupščine so podelili tudi priznanja najlepše urejenim in turistično privlačnim krajem, dve posebni priznanji delavcema tolminskega komunalnega podjetja **Sandri Panjtar** in **Bojanu Makucu** za njun prispevek k prizadevanjem TZGP in TD za lepše, bolj urejeno in čisto okolje, zahvale zamejskim turističnim društvom za spodbujanje sodelovanja in spletanje prijateljskih vezi s TD v Posočju in ***Fundaciji "Poti miru v Posočju"*** za prizadevanje za ohranjanje zgodovinske dediščine in uspehe pri utrjevanju prepoznavnosti doline Soče kot turistične destinacije. Ob 20-letnici delovanja in prispevka k razvoju turizma je TZS s pisnim priznanjem z bronastim znakom nagradila ***TD Soča - Trenta*** in ***TD Log pod Mangartom***, bronasti znak TZS z diplomo za požrtvovalno društveno delo v lokalnih okoljih so prejeli Alenki Gašperčič (TD Čezsoča), Lenka Vrečar (Razvojno društvo Breginjski kot), Lelja Jeram (TD Sopota Kneža) in Andrejka Kravanja (TD Soča - Trenta), srebrni znak TZS z diplomo Miha Mlinar (TD Most na Soči) in zlati znak z diplomo dolgoletna predsednica TZGP Mojca Rutar. Najvišje priznanje TZS, to je pisno priznanje z zlatim znakom, pa je za svojih 40 let prizadevnega društvenega delovanja prejel **Vojko Hobič** (TD Kobarid).

Špela Kranjc in **Mojca Rutar**, predsednica TZGP

znanja in izkušnje ter tako pripomogli k uspešnosti dogodka.

Tudi marec ne zaostaja

Dogodki se kar vrstijo in prav je tako. Dom Andreja Manfrede je postal stičišče vseh, ki so organizacijsko vezani na ožji krog poslušalcev. Gostili smo predavanja ***Posoškega razvojnega centra***, letno skupščino ***Turistične zveze Gornjega Posočja*** in prisluhnili mladim na *Otroškem občinskem parlamentu*. Tradicionalno srečanje starejših sredi marca v organizaciji ***Območnega združenja Rdečega križa Kobarid*** in Občine Kobarid je priložnost, da se ob prijetnem kulturnem programu in druženju srečajo občanke in občani, ki morda nimajo pogosto priložnosti poklepetati z znanci in s prijatelji ter dan preživeti bolj pestro in zabavno. Konec meseca je bil v znamenju nove igre ***Igralske skupine Drežnica***, ki je letos postavila na oder komedijo *Še tat ne more pošteno krasti*. Zaradi prostorskih omejitev v Drežnici so gledališčniki igro najprej predstavili v Kobaridu.

Pikado kot del aktivnosti Društva upokojencev Kobarid

V ***Društvu upokojencev Kobarid*** si prizadevajo za aktivnost sekcij, ki ohranjajo kondicijo in spodbujajo druženje. V prijazno urejenih prostorih se upokojenci srečujejo ob dejavnostih, ki so jim pri srcu, med drugim ob pikadu. Tedenske vaje sekcije za pikado prinašajo dobre rezultate tudi zunaj občinskih meja. Lani so na turnirju v Vipavi zasedli tretje mesto. Na regijskih športnih igrah upokojencev v Solkanu sta sodelovali ženska in moška ekipa. Moški so zmagali in si tako zagotovili nastop na državnem prvenstvu, kjer so zasedli osmo mesto. Turnirje organizirajo tudi v Kobaridu, za nemoteno delo v sekciji pa skrbita **Zalka Rosič** in **Ivan Volarič**.

Pomlad nas vabi na plano in v naslednjih mesecih bodo v ospredju dejavnosti, ki jih ponuja narava. Okolje bo ozelenelo in ljubitelji rož bodo spet krasili svoje domove in balkone z okrasnim cvetjem, ki je tako značilno za lepo podobo krajev in vasi v naši občini. Letni časi se navkljub našim potrebam vrstijo tako, kot je prav, in za vsakim dežjem pride sonce. Veliko pozitivne naravnanosti vam želim.

Nada Pajntar, Občina Kobarid

Promet bo razbremenilo križišče

Občina Kobarid je že ob izteku minulega leta poskrbela za javno razgrnitev osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za bodočo Vstopno cesto v oskrbno-poslovno trgovsko cono C2 v Kobaridu, vendar v času javne obravnave občani pripomb na osnutek niso podali. Gre za mesto v bližini bencinskega servisa ter podjetij ***TIK*** in ***Oplast***, na katerem je trenutno odcep za kobariško obvoznico, v prihodnje pa naj bi ga nadomestilo krožišče. **Marko Lavrenčič** s kobariške občinske uprave je pojasnil, da bo investitor v tem primeru trgovska veriga ***Mercator***, ki namerava na travniku ob cesti zgraditi nov trgovski center.

PRVO KROŽIŠČE V KOBARIDU *– V bližini kobariškega bencinskega servisa in dveh podjetij bo zraslo krožišče. Investitor bo trgovska veriga* ***Mercator****, ki namerava v bližini graditi nov trgovski center.*

Pa še nekaj karakteristik bodočega krožišča. Zasnovano je kot srednje veliko križišče za krožni promet z enim voznim pasom v širini 7,5 metra in s kraki pod kotom 60 stopinj. Gledano v smeri proti Kobaridu, vzhodni krak predstavlja regionalna cesta Kobarid–Bovec, zahodnega odcep v Mercatorjevo trgovsko cono, južni in severni krak pa bosta del glavne ceste proti Kobaridu in nato Robiču. Iz zahodnega kraka se lahko cesta na dolgi rok nadaljuje v obvoznico za Robič, na mestu med bodočim trgovskim centrom in sedanjim bencinskim servisom pa je prostor za stanovanjsko naselje. Uvozni radiji krožišča bodo v velikosti 15 metrov in izvozni med 17,5 in 20 metrov. Vzporedno z zunanjim robom 33,5 metrov širokega krožišča bo potekal še promet kolesarjev in pešcev. Ker pločnikov na tem območju sedaj ni, je pa zaradi trgovskega centra pričakovati povečan promet, načrt predvideva ureditev novega pločnika na desni strani glavne ceste, s severne strani poleg prostora za pešce tudi kolesarsko stezo, na južni strani pa zaradi pomanjkanja prostora le pločnik na območju križišča. Da bo zadoščeno tudi pogojem prometne varnosti ponoči, bo moralo biti še primerno razsvetljeno.

Posrednik med Občino Kobarid in investitorjem Mercatorjem je v tem primeru **Marjan Stres**, ki je povedal, da natančnega datuma začetka gradbenih del zaenkrat še ne morejo določiti. Čeprav bo med gradnjo promet oviran in bo potekal s pomočjo usmerjanja, pa bo kasneje to mesto bolj urejeno in predvsem varno.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Utrinki

PASAVČEK NA OBISKU

Drežnica – Z vsemi učenci ***Podružnične šole Drežnica*** in otroki iz našega vrtca smo se v šolskem letu 2008/09 vključili v mednarodni projekt *Pasavček – Red je vedno pas pripet*, katerega glavni cilj je spodbujanje uporabe otroških varnostnih sedežev in vsakodnevne uporabe varnostnih pasov. Slogan je usmerjen predvsem k starostni skupini otrok od štirih do 12 let, pri katerih je še posebej poudarjena uporaba otroških sedežev in varnostnih pasov. V okviru tega projekta smo pripravili kar nekaj dejavnosti, ki naj bi otroke in njihove starše k temu spodbudile.

V PODRUŽNIČNI ŠOLI DREŽNICA *so se pridružili mednarodnemu projektu, katerega cilj je spodbujanje uporabe otroških varnostnih sedežev in vsakodnevne uporabe varnostnih pasov.*

Izdelovali in barvali smo figurice maskote projekta, risali plakate, beležili uporabo varnostnih pasov, pisali smo pisma o vidljivosti na cesti starim staršem, obiskala sta nas občinski redar in policist ter se z nami pogovorila o varni vožnji in vidljivosti na cesti. Na šolo smo 23. februarja povabili demonstratorje s ***Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu*** (SPVCP), ki so nam predstavili otroške sedeže za pripenjanje in njihovo pravilno uporabo ter tehtnice za izmero naletne teže, s katerimi so se otroci lahko stehtali in dobili podatek, s kakšno težo ob morebitnem trku avtomobila pri določeni hitrosti lahko zadenejo v sopotnika pred njimi, spoznali pa so nas tudi z maskoto Pasavčkom, ki otroke na ▶

Občina Tolmin

Po več letih vračanje vlaganj v telekomunikacijsko omrežje

Slovenska odškodninska družba je konec maja 2007 v imenu ***Republike Slovenije*** (RS) izplačala prve poravnave za vlaganja v telekomunikacijsko omrežje in obljubila, da bo do konca leta 2007 s kupnino iz privatizacije državnega dela družbe ***Telekom Slovenije*** poplačala večino vseh upravičencev. Kljub temu še veliko tolminskih občanov, ki so med letoma 1980 in 1990 vlagali v telekomunikacijsko omrežje, čaka na obljubljeni denar. **Davor Simčič** s tolminske občine pojasnjuje: *"Mislim, da smo trenutno že čez polovico postopka, v katerega je vključenih okoli tisoč ljudi".*

ČEPRAV JE BIL ZAKON O VRAČANJU VLAGANJ V JAVNO TELEKOMUNIKACIJSKO OMREŽJE *sprejet že leta 2002 in mu je javni poziv za vlaganje zahtevkov za vračilo vlaganj sledil dve leti kasneje, postopek še vedno ni zaključen. Tako še veliko tolminskih občanov, ki so med letoma 1980 in 1990 vlagali v telekomunikacijsko omrežje, čaka na poravnavo.* ***Foto: Tamino Petelinšek, arhiv Fundacije "Poti miru v Posočju"***

Postopek se je začel leta 2002, ko je bil sprejet *Zakon o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje.* Dve leti kasneje je bil v *Uradnem listu RS* objavljen javni poziv za vlaganje zahtevkov za vračilo vlaganj, časa za vložitev zahtevkov pa so imeli štiri mesece. Tako kot povsod po Sloveniji je tudi na Tolminskem zahtevke vlagala občina. Pri zbiranju dokazil, med katera sodijo pogodbe, računi in potrdila o plačilih, prispevkih v materialu in opravljenem delu ter druge verodostojne listine, ki dokazujejo neposredna vlaganja v javno telekomunikacijsko omrežje, so ***Občini Tolmin*** pomagale krajevne skupnosti (KS). *"Nekateri so imeli zelo natančno evidentirana dokazila in ure o opravljenem delu, drugi pa skoraj nič,"* pripoveduje Simčič. V takih primerih je ***Zunanji oddelek Državnega pravobranilstva v Novi Gorici***, ki sicer tudi odloča, kdo so dejanski upravičenci in koliko bo vračilo znašalo, višino vračila določil s cenilci. *"Vse skupaj je nato kar dolgo trajalo, ampak so imeli na državnem pravobranilstvu veliko težav s presojanjem,"* pravi Simčič. Prve predloge pisne poravnave so namreč na tolminski občini prejeli šele konec leta 2007, večina jih je prispela lani, zadnji pa marca letos.

Občinski svet je decembra 2007 sprejel *Pravilnik o postopku vračanja vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje na območju Občine Tolmin*, na podlagi katerega ***Komisija za vračanje vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje na območju Občine Tolmin*** najprej pripravi predlog seznama dejanskih upravičencev. Nanj se lahko krajani v roku 15 dni od dneva objave pritožijo in izrazijo zahtevo po naknadni uvrstitvi na predlog seznama ali zahtevo po popravku posameznih podatkov. Kot pravi Simčič, takšnih pritožb večinoma niso imeli, razen v KS Volarje, na Kneži, Kozmericah in Mostu na Soči. Nato oblikujejo seznam dejanskih končnih upravičencev, ki morajo sporočiti natančne podatke – ime in priimek, datum rojstva, naslov, davčno številko, številko transakcijskega računa upravičenca in ime banke, pri kateri je transakcijski račun odprt – občina

Utrinki

▶ igriv in zanimiv način spodbuja, naj bodo v avtomobilu vedno pripeti. Otroci so od ekipe SPVCP dobili balone, pobarvanke, letake, zloženke, nalepke in tatuje Pasavčka, da jih bodo spominjali in opozarjali na previdnost.

Besedilo in foto: Nevenka Rakušček, koordinatorica projekta

POEZIJA, SLIKE V PESKU IN HARMONIKA

Most na Soči – Po večletnem zatišju so na Mostu na Soči 8. marca s kulturno prireditvijo zopet počastili dan žena. Pobudnik je bil **Ciril Žnidarčič** s Postaje, ki se že vrsto let ljubiteljsko ukvarja s poezijo. Javnosti je doslej predstavil le malo svojih pesmi – največkrat ob dnevu spomina na mrtve, ko se je pogosto izkazal tudi kot odličen govornik. Prav zaradi njegovega dolgoletnega dela v raznih društvih in organizacijah so pobudo za javno predstavitev podprli v domači krajevni skupnosti, mostarskem turističnem društvu in ***Združenju borcev in udeležencev NOB Most na Soči***, ***Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči*** pa je odstopila prireditveni prostor ter pomagala pri organizaciji in izvedbi prireditve.

Žnidarčič je v uvodnih in zaključnih besedah kulturnega programa povedal nekaj misli o poeziji: *"Pesem nastane v čustvenem razpoloženju pisca. Če je to razpoloženje veselo, bo tudi vsebina pesmi podobna s soncem obsijanemu spomladanskemu jutru. Če pa je razpoloženje žalostno, bo tudi vsebina pesmi podobna turobnemu in otožnemu, v gosto meglo ovitemu jesenskemu večeru."* Svoje pesmi je strnil v več vsebinskih sklopov: kratke, z ljubeznijo obarvane pesmi iz mladih let; pesmi ob smrti hčerke Helence, pesem v tolažbo nesrečnemu prijatelju in pesem materi. Spomnil se je tudi pred devetimi leti v gorah preminulega **Tomeka Rovščka**, s katerim sta skupaj prepevala v domačem pevskem zboru. Prebral je Rovščkovo pesem v obliki proze o gorah in svojo, ki je nastala kot odgovor nanjo.

V goste je Žnidarčič povabil tudi "ljudsko poetko" in slikarko **Stanko Golob** z Grahovega ob Bači, ki je najprej občuteno predstavila svoje materinske pesmi, nato pa še svoje likovno ustvarjanje. V dvorani je pripravila tudi manjšo likovno razstavo svojih umetnin – slik, ustvarjenih z raznobarvnim peskom, nabranim v domačem okolju, pa tudi drugod po Sloveniji. Žnidarčiču je v zahvalo za njegovo večletno aktivno delo na različnih področjih podarila sliko s podobo mosta, s čimer ga je vidno presenetila, pa tudi ganila.

Kulturno prireditev sta popestrili še mladi harmonikarici **Mojca Dobravec** in **Manca Jarc**, tako da obiskovalcem ni bilo žal, da so letošnji dan žena preživeli malce drugače.

Danica Taljat

POMEMBEN JE PRAVILEN PRISTOP

Petrovo Brdo, Tolmin – V domih upokojencev Petrovo Brdo in Tolmin so konec februarja v sodelovanju z ***Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica*** potekale izkustvene delavnice na temo *Pravilen pristop do slabovidnih*. Predavala nam je strokovnjakinja na tem področju, tiflopedagoginja **Mirjana Hafner**. Zaposleni smo od predavateljice pridobili veliko informacij in osebnih izkušenj, kako pravilno pristopati k osebam, ki imajo težave z vidom, kako jim pomagati in nenazadnje kako lahko s praktičnimi

pa v desetih dneh pripravi predlog poravnave, na podlagi katere v 30 dneh izplačajo pripadajoč delež vračila. *"Težave nastanejo, ker je približno četrtina upravičencev že pokojnih. Prinesti morajo sklep o dedovanju, ki se ga navadno držimo, če imajo pa kakšne druge želje, tudi ni problem. Je pa to neko dodatno delo,"* razlaga Simčič.

Pri določitvi deleža vračila se predpostavlja, da so vsi dejanski upravičenci plačali enako ceno, zato so tudi zneski vračil v eni krajevni skupnosti večinoma enaki – najmanj, nekaj več kot 20 evrov, so prejeli upravičenci v ***KS Podbrdo***, največ, skoraj 780 evrov pa prebivalci Logaršč. *"Več kot so delali, manjša kot je vas, višji so zneski, v povprečju pa znašajo okrog 500 evrov, čeprav so bila pričakovanja ljudi glede zneskov verjetno večja. Imeli smo tudi različne zneske iz dveh razlogov – ker so morali nekateri več delati zaradi oddaljenosti iz vasi ali ker nekateri preprosto niso imeli časa delati,"* pravi Simčič. Različne zneske naj bi tako prejeli vaščani Kozaršč – od okoli 1.000 evrov do več kot 2.600 evrov, kar je tudi edini tako visok znesek v tolminski občini. Kot pravi Simčič, bo *"relativno velik znesek tudi v Volčah, kjer so imeli veliko dela,"* nekateri prebivalci Kozmeric pa naj bi glede na predlog seznama, ki sicer še ni dokončen, prejeli več kot 1.700 evrov. *"Narediti moramo še celo mostarsko območje, Volče, Čiginj, ostale KS pa so večinoma že končane. V vsaki seveda ostane kakšen posameznik. Poskušali bomo poiskati podatke, vprašanje pa je, koliko naj se gremo detektiva,"* pojasnjuje Simčič. Naj pri tem poudarimo, da glede na pravilnik *"sredstva, ki jih zaradi nepopolnosti podatkov oziroma dokazil ali nedosegljivosti dejanskih končnih upravičencev ne bi bilo mogoče nakazati dejanskim končnim upravičencem, postanejo v roku pet let po dokončnosti posameznega seznama sredstva v lasti občine, ki jih mora porabiti namensko za investicije v infrastrukturo na tem območju"*.

Poleg posameznikov so do vračil upravičene tudi nekatere KS, med katerimi naj bi največ, skoraj 14.500 evrov, prejela ***KS Poljubinj***, zahtevek pa je vložila tudi Občina Tolmin, ki je v 80. letih vlagala v tolminsko centralo. Kot pravi župan **Uroš Brežan**, gre za *"relativno velik znesek, ki pa je stvar občinskega proračuna in se bo razdelil med vse tri občine Zgornjega Posočja"*. Če ne bo prevelikih težav, naj bi delo po Simčičevih besedah zaključili do konca poletja. Tudi zneski naj bi bili do takrat večinoma že izplačani, Brežan pa dodaja, da je *"odgovornost velika, ker so vsi uprti vate in je najlažje kriviti občino"*.

Mariša Bizjak

Občina Tolmin obvešča občane in zaposlene na območju občine Tolmin, da je 24. marca objavila *Razpis za dodelitev tržnih stanovanj v najem.* Objavljen je na spletni strani Občine Tolmin www.tolmin.si in na oglasni deski v občinski avli. Vloge je treba oddati na posebnem obrazcu, rok za oddajo pa je 18. april 2009. Za podrobnejše informacije se lahko zglasite v pisarni svetovalca za stanovanjsko gospodarstvo in civilno zaščito ali pokličete na tel. št. 05/38-19-524.

Osnutek občinskega prostorskega načrta čaka na javno obravnavo

Zakon o prostorskem načrtovanju, ki ga je državni zbor sprejel pred dvema letoma, in njegovi podzakonski akti določajo, da morajo občine nove prostorske akte sprejeti do septembra letos. Po ***Občini Bovec***, ki je občinski prostorski načrt po novem zakonu kot prva v Sloveniji sprejela že konec minulega leta, je sedaj pred tem dejanjem ***Občina Tolmin***, v pripravi pa je tudi osnutek občinskega prostorskega načrta ***Občine Kobarid***.

Na Občini Tolmin so postopek za spremembe prostorskega plana začeli že pred leti, ko so vsa gospodinjstva v občini prejela dopise s priloženimi obrazci za predloge sprememb. Po podatkih vodje oddelka za okolje in prostor mag. **Mirana Drole** so občani takrat podali skoraj 400 predlogov. Sto so jih po posvetu s pristojnim občinskim odborom zavrnili, saj niso bili v skladu z drugimi interesi. Največ je bilo – tako Drole – pobud posameznikov, ki želijo graditi na svojem, zaenkrat še ne zazidalnem zemljišču. Ti bi se radi v veliko primerih umaknili na obrobje, vendar zakon stremi k zapolnjevanju prostih površin v naseljih in razseljeno gradnjo prepoveduje, če za območje ni značilna. Kot je še povedal Drole, so zabeležili tudi več kot deset pobud za kampe, kar nekaj za male hidroelektrarne in turistične komplekse, občina je podala predlog za večje komplekse za gradnjo v Modreju, Volčah, Doljah, Podbrdu in na Šentviški Gori, zaradi pričakovanega davka na nepozidana zazidalna zemljišča pa je bilo tudi več pobud za spremembo namembnosti zazidalnega v kmetijsko zemljišče.

Po spremembi zakona so morale občine dolgo čakati na vladne uredbe, ki prostorske plane natančno določajo. *"Formalno pravno smo s pripravo na nov občinski prostorski načrt začeli pred enim letom. Ministrstva in druge subjekte z interesi v prostoru smo morali nato zopet zaprositi za smernice in zadnje smo dobili šele januarja,"* pojasnjuje Drole. ***Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*** ni pristalo na predvidene posege na obdelovalnih

Utrinki

metodami sami sebi olajšamo delo. Tovrstno usposabljanje je bilo kakovostno, predvsem pa praktično – kar zaposleni pri svojem delu res potrebujemo. Veliko nesporazumov lahko preprečimo s pravilnim pristopom do oseb s posebnimi potrebami, zato je ozaveščanje ljudi bistvenega pomena. Na delavnicah v Tolminu sta se nam pridružila tudi dva zunanja člana omenjenega društva in nam posredovala svoje osebne izkušnje.

Amalija Kos, strokovna vodja Doma upokojencev Petrovo Brdo

ZLATA ZAKONCA Z ŽAGE

Podbrdo – Pomlad je čas zaljubljencev, tudi tistih malo starejših. Tako je še posebej razveseljiv pogled na pare, katerih ljubezen je še vedno tako sveža, kot je bila prva leta. Med njimi sta tudi **Marija Žagar** in njen soporog **Ludvik Žagar**, sicer stanovalca ***Doma upokojencev*** (DU) ***Podbrdo***, ki sta že 20. novembra lani praznovala 60. obletnico poroke. Povedala sta nam, kako se spominjata tistih davnih časov prve zaljubljenosti.

Oba prihajata iz iste vasi, saj sta že kot otroka živela v vasi Žaga pri Bovcu. Ludvik se spominja, da je pri 18 letih prvič opazil zalo dekle, ki se je učilo za šiviljo pri njihovih sosedih. Marija je prihajala z manjše domačije, kjer je živela z mamo in staro materjo, sam pa je bil doma na večji kmetiji, kjer je po vojni pomagal kmetovati. V vas hoditi mu ni bilo treba daleč, saj sta bili hiši oddaljeni samo 20 minut hoda. Spominja se, da starši niso bili zadovoljni z njegovo izbiro neveste, saj so ga želeli ▶

MARIJI IN LUDVIKU ŽAGARJU *so ob praznovanju njune zlate poroke v* ***Domu upokojencev Podbrdo*** *pripravili majhno praznovanje.* ***Foto: Anita Uršič***

zemljiščih in je zato izločilo skoraj 80 odstotkov pobud. Težavne so tudi pobude na zemljiščih, ki ležijo znotraj območja Natura 2000. Ker je ***Urad za varstvo narave RS*** za presojo zahteval kar eno vegetacijsko obdobje oziroma eno leto, so se na tolminski občini odločili te pobude zaenkrat izločiti, tako da jih bodo obravnavali pri dopolnitvah svojega prostorskega načrta.

Kdaj bo javna razgrnitev osnutka občinskega prostorskega načrta, do zaključka redakcije še ni bilo znano. Na občini so bili namreč v pričakovanju sestanka z ***Direktoratom za okolje*** in ***Direktoratom za prostor*** pri ***Ministrstvu za okolje in prostor***, na katerem se bodo dogovorili kako naprej.

Špela Kranjc

Ljubezen in spolnost nista tabu temi

V sejni sobi ***Občine Tolmin*** so 3. marca zasedali mladi parlamentarci iz osnovnih šol (OŠ) Podbrdo, Most na Soči in Tolmin. Tudi letošnje, že *19. zasedanje otroškega občinskega parlamenta* so pripravili v ***Društvu prijateljev mladine Tolmin***, na njem pa so predstavniki vseh treh šolskih skupnosti predstavili svoje delo in zaključke šolskih parlamentov. Srečanja sta se udeležila tudi tolminski podžupan **Darjo Velušček** in svetovalec za družbene dejavnosti na občinski upravi **Rafael Šuligoj**, ki so ju

TEMA 19. OBČINSKEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA *je bila za osnovnošolce precej zanimiva, na zasedanju pa jih je obiskal tudi tolminski podžupan* **Darjo Velušček**.

osnovnošolci seznanili z nekaterimi težavami, s katerimi se soočajo na svojih šolah oziroma v njihovi okolici.

Potem ko so zvedeli, da bo tema letošnjega otroškega parlamenta ljubezen in spolnost, so se morali mnogi učenci in učenke sprva soočiti z zadrego in sramežljivostjo, obenem pa tudi niso vedeli, kako naj se o tem sproščeno pogovarjajo s svojimi mentoricami. Nazadnje se je izkazalo, da je bila vsakršna skrb odveč, saj so z **Eriko Jensterle** (OŠ Podbrdo), **Matejo Maretič** (OŠ Most na Soči) in **Denise Šuler Rutar** (OŠ Tolmin) lahko prav odkrito razpravljali.

Kot so vrstnikom poročali podbrški osnovnošolci, so v letošnjem šolskem letu med drugim prisluhnili predavanju o razlikah med dekleti in fanti, puberteti in spolno prenosljivih boleznih, razmišljali so o različnih vrstah ljubezni, ugotavljali, kdo je pravi prijatelj in kaj vse je treba vedeti o aidsu. Njihovi vrstniki iz Tolmina so bili sprva prepričani, da o ljubezni in spolnosti vejo vse, nato pa so našli kup zanimivih vprašanj, na katera jim je na januarskem srečanju odgovorila medicinska sestra iz tolminskega zdravstvenega doma **Ksenija Krnel**, v osmih in devetih razredih pa so izvedli še anketo. Mostarski osnovnošolci so raziskovali ljubezen v času svojih dedkov in babic, o njej razmišljali v spisih in pesmih, brali knjige o ljubezenskih težavah vrstnikov, devetošolci pa so pozornost namenili predvsem spolnosti in tudi oni so v goste povabili Krnelovo.

Namesto tolminskega župana **Uroša Brežana**, ki se zaradi službenih obveznosti mladim parlamentarcem ni mogel pridružiti, je otroke tudi v imenu članov občinskega sveta pozdravil podžupan **Darjo Velušček**. V vsakoletni rubriki *Kje pa vas čevelj žuli?* so mu ti zastavili kar nekaj vprašanj. Mostarje so zanimali ureditev prostora med šolsko telovadnico in teniškim igriščem ter načrti občine glede ozkih in večinoma zaparkiranih pločnikov na Mostu na Soči. Tolminski učenci so izrazili željo, da bi se lahko tako kot starejše generacije mladih zbirali v mladinskem centru, Podbrdčani pa so opozorili na pomanjkanje zabojnikov za smeti in težave zaradi njihovega ne dovolj pogostega praznjenja. Obenem so pohvalili nova okna in obnovljen sistem ogrevanja v šoli ter rekonstrukcijo ceste s pločniki ob nekdanji tovarni Bača in gradnjo nove zdravstvene postaje. Velušček je na nekatera vprašanja otrok lahko odgovoril takoj, za druga pa je obljubil, da bo z njimi seznanil župana in ostale člane občinskega sveta.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Utrinki

obdržati doma, da bi pomagal na domačiji.

A ljubezen mladih dveh je bila močnejša. Videvala sta se na plesih, kjer sta najprej samo posedala in se ogledovala, kasneje pa sta zelo rada tudi zaplesala. Marija še danes rada zapleše, Ludviku pa zdravje tega ne dopušča več. Oba se spominjata, da so bile razmere za življenje leta 1949, ko sta se v domači fari poročila, zelo težke. Svoje prvo domovanje sta si uredila v majhni hiški pri Mariji doma. Najprej sta morala izplačati ženine strice, čeprav zaposlitve takrat ni bilo. Marija je kaj malega zašila, Ludvik pa je z volovsko vprego vozil drva, oral ali opravljal druge prevoze in s tem kaj malega zaslužil. Kasneje se je zaposlil pri gozdnem podjetju, nato v tovarni ***Lesna Bovec*** in nazadnje v gradbenem podjetju.

Mariji in Ludviku Žagarju sta se v zakonu rodila dva sinova. Spominjata se, da sta imela trdo, a lepo življenje, saj sta bila mlada. Starost sedaj skupaj preživljata v DU Podbrdo, kjer smo jima na zanju tako pomemben dan pripravili tudi majhno praznovanje.

Meta Tuta, socialna delavka

PODBRŠKI PLANINCI ZAVZETO V NOVO SEZONO

Podbrdo – Člani in članice ***Planinskega društva*** (PD) ***Podbrdo*** – trenutno jih je 221 – so se na občnem zboru 28. februarja strinjali, da je za njimi kar uspešno leto. Tako z upravljanjem njihove postojanke na Črni prsti kakor tudi s tovorno žičnico ni bilo večjih težav. V vzdrževanje teh dveh objektov je društvo vložilo največ sredstev in dela, tudi prek 1.000 ur prostovoljnega.

V koči se najraje pohvalijo z novim štedilnikom, ki omogoča toplo sanitarno vodo. Uredili so še nov podstavek za agregat, z elektriko povezali brunarico in kočo, prebarvali zunanje klopi in mize. Zamenjava pozimi zlomljenega lesenega stebra žičnice je prispevala k boljši varnosti pri prevozu tovora, ki ga je bilo lani v 73 vožnjah za 16 ton. Člani ***Odseka***

V PLANINSKEM DRUŠTVU PODBRDO *ugotavljajo, da je za njimi precej uspešno leto.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Želja po letenju, pristanek na vodi

Fotografija Lovra Lebana, 21-letnega člana Kajakaškega kluba Soške elektrarne, krasi spletno stran Kajakaške zveze Slovenije, saj so ga po osvojenem zlatu na svetovnem prvenstvu v spustu na divjih vodah junija lani izbrali za kajakaša leta 2008. Željo iz otroštva, da bi postal pilot, je za nekaj let postavil na stran in se posvetil treniranju ... Štiri leta hitro minejo in olimpijske igre leta 2012 v Londonu bodo kmalu tu.

"Šole nisem videl niti od daleč"

Čeprav **Lovro Leban** kajak trenira že deset let, se ni odločil za študij na ***Fakulteti za šport***, kot bi marsikdo pričakoval, ampak se je raje vpisal na ***Fakulteto za strojništvo***. *"Že od malega sem se želel izšolati za pilota, zato sem se odločil za študij strojništva, vendar sem si potem premislil in namesto smeri letalstvo vpisal smer energetsko strojništvo,"* svojo odločitev pojasnjuje Lovro. Že lani je imel sicer namen opraviti izpite za športnega pilota, vendar se je potem odločil, da bo s tem počakal, dokler bo treniral kajak. *"Upam, da bom imel več časa za to. Čeprav - čas si moraš vzeti, si ga odtrgati od nekod drugod za stvari, ki te zanimajo,"* pravi.

OPREMA TEKMOVALCEV JE ZELO DRAGA *– Slalomski čoln stane od 1.000 do 1.500 evrov, veslo od 350 do 400 evrov, vse obleke okoli 300 evrov, zato pridejo poleg finančne podpore* ***Olimpijskega komiteja Slovenije*** *prav tudi sponzorska sredstva.*

Lovro je lani uspešno zaključil prvi letnik študija, čeprav je marsikdaj težko uskladiti predavanja in treninge. Še posebej naporno postane v poletnem izpitnem obdobju, ko je sezona, ki se z izbirnimi tekmami za reprezentanco sicer začne že konec aprila, na višku: *"Takrat nisem videl šole niti od daleč. Potem se vse nabere za jeseni, voda ti teče v grlo, živčen si, cele poletne počitnice imaš nad glavo neke obveznosti ... Ampak saj letos bo isto, že vem, kako bo,"* pove v smehu. Letos bo še toliko težje, ker je septembra na vrsti tudi svetovno prvenstvo v Kanadi, na katerega se mora Lovro še uvrstiti. Tekme so sicer precej raztresene čez celo poletje, zato je težko vzdrževati formo: *"Lahko je narediti en vrh sezone, vleči formo pa je dosežek."*

Utrinki

Grahovo - Koritnica so na Rodici postavili steber z informativno tablo. Pri izvedbi investicij so jim bila v pomoč z razpisom pridobljena sredstva ***Fundacije za šport***. Dela, namenjenega za obnovo fasade, niso izkoristili, ker niso uspeli zbrati polovice lastnih sredstev. V letošnje leto so morali prenesti tudi obnovo podpornega zidu pod kočo, ker prevoz gramoza s helikopterjem ni bil mogoč.

Za planinske poti so skrbeli markacisti, ki si za letošnje leto od ***Planinske zveze Slovenije*** (PZS) obetajo nove usmerjevalne table za glavna križišča na območju, ki ga društvo pokriva. Povprečno 20 planincev se je udeležilo šestih izletov, ki so jih pripravili v Odseku Grahovo - Koritnica. Člane so povabili še na predavanje alpinista **Petra Podgornika**, organizirali pa so tudi lanski občni zbor. Mladi planinci so se najbolj navduševali nad izleti v hribe in planinskim taborom na planini Razor. Triglavski narodni park jim je omogočil obisk Rezije in *Belarjevih dnevov*.

Dobra je bila udeležba na tradicionalnih prireditvah društva – *Teku Ivana Anderleta na Črno prst*, *Pohodu Vinka Kobala* iz Stržišč preko Rodice na Črno prst in *Srečanju planincev na Črni prsti*, ki bodo letos prepletene s 50-letnico prevzema koče. Lani so se izobraževali v glavnem mladinski vodniki, letos pa naj bi dva člana pridobila licenco za markacista, eden za planinskega vodnika, dva za mladega vodnika in po eden za vodnika kategorije A in B pri PZS. Na občnem zboru so udeleženci sprejeli še sklep o sodelovanju društva pri projektu ***Turistične zveze Gornjega Posočja*** *Posoški ekomuzej* ter o dopolnitvi statuta.

Olga Zgaga

Z NOVIM VOZILOM IN NOVIM VODSTVOM

Podbrdo – Gasilci iz ***Prostovoljnega gasilskega društva*** (PGD) ***Podbrdo*** so se na občnem zboru 31. januarja pohvalili z veliko zmago minulega leta, saj v garaži njihovega gasilskega doma stoji novo vozilo, o katerem smo že poročali v prejšnji številki ***EPIcentra***.

Zaradi aktivnosti v zvezi z novim vozilom je nekoliko trpelo društveno delo, saj za nekatere aktivnosti preprosto ni bilo časa. Kljub temu so se srečali na petih rednih mesečnih vajah, pomagali pri urejanju prometa ob različnih prireditvah, sodelovali pri praznovanju sv. Florjana v Oblokah in z velikimi napori izvedli gasilsko veselico v Podbrdu. V mesecu požarne varnosti so skupaj s ***PGD Kneža***, ***PGD Grahovo ob Bači*** in ***PGD Rut - Grant*** izvedli večjo gasilsko vajo na Koritnici. Pomagali so ***Gasilski zvezi*** (GZ) ***Tolmin*** pri izvedbi gasilskega veleslaloma na Soriški planini, na tekmovanju v gasilsko taktičnih veščinah v Kobaridu pa so med 17 ekipami zasedli četrto mesto.

Tudi lani se je nekaj članov izobraževalo v ***Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje*** na Igu. V gasilskem domu so sprejeli otroke iz domačega vrtca, ki so gasilcem izdelali lični maketi gasilskega doma in vozila. Članom ***PGD Nova Gorica*** so kakor vsako leto pomagali pri izvedbi mladinskega gasilskega tabora v Bohinju, svojim veteranom pa so organizirali izlet v Avče, Kanal in Goriška Brda. V začetku leta so v svojih prostorih gostili občni zbor GZ Tolmin, udeležili pa so se še vseh občnih zborov in drugih prireditev sosednjih društev, na katere so bili povabljeni. Delavne so bile tudi gasilke, ki so bile aktivne na področju ▶

Film za prosti čas

Koliko ima prostega časa, niti ne ve, ker ga ne loči od treningov. Ko nima predavanj, porabi ta čas za treniranje, mora pa seveda tudi počivati, saj je počitek ravno tako pomemben kot trening: *"Ničesar ne narediš, če preveč treniraš in si potem preutrujen, kar lahko povzroči slabo voljo in iz tega se lahko več časa ne pobereš."* V prostem času rad pogleda kakšen dober film v kinu ali pa ... *"Na kakšen žur grem tudi rad, ampak ... potem popijem kako pivo, dve in s tem vržem en teden prej in kasneje proč."* Alkohol pusti na telesu posledice, očistiti se mora strupov, zato si Lovro vsaj med sezono tega ne sme privoščiti. Jeseni, po sezoni, pa je čas tudi za to: *"Kaj hočeš, kdaj je pa tudi treba, če ne drugega, za glavo."* (smeh)

Sprosti se tudi, ko se kam pelje z avtom, najlepše pa je, kot pravi, iti domov, ker mu je Ljubljana zmeraj manj všeč. *"Doma imamo okoli hiše veliko prostora, v Ljubljani pa sem v majhni sobici, letim na trening, kosilo, predavanja ... Totalno me ubija to, da moram biti v sobi, za računalnikom. Prav gnil postanem in nimam energije. Pa še vedno je megla in zime so dolge ... To ni za človeka,"* v smehu razloži Lovro.

Presenečenje na svetovnem prvenstvu

Lani junija se je Lovro odpravil v Italijo na *Svetovno prvenstvo v spustu na divjih vodah 2008* s ciljem, da se uvrsti med deseterico. *"Potem je pa uspelo tako, kot je,"* komentira svojo zmago, ki je nihče, še najmanj pa on sam, ni pričakoval. Celo strokovnjaki so precej več možnosti za odličje pripisovali njegovima reprezentančnima kolegoma **Nejcu Žnidarčiču** in **Jerneju Korenjaku**, s katerima je Lovro zmagal tudi na ekipni tekmi. Lovrov trener **Dejan Testen** je sicer dober rezultat napovedal že kakšen mesec prej, saj je bila *"spust ekipa res zagreta za zadnje svetovno prvenstvo"*. Prvič se je namreč odvijalo na umetni, zelo divji slalomski progi, ki jo je narasla voda še popestrila. *"Zato so imeli naši fantje nekaj prednosti, predvsem Lovro, ki je bil iz slaloma vajen te proge, saj smo tam večkrat trenirali, še večjo prednost pa je imel v tem, da se je znal zbrati in ostati miren tudi v drugi vožnji,"* pojasnjuje Testen. Že po prvi vožnji je bil namreč drugi: *"To sem malo težko dojel, pred drugim tekom pa so bili eni najtežjih trenutkov. Želel sem si, da mi ne bi bilo treba iti še enkrat dol, čeprav si misliš – če mi je uspelo enkrat, lahko še enkrat naredim isto in še desetkrat."* In res mu je uspelo – v drugi vožnji je za 12 stotink sekunde premagal vodilnega Francoza **Rudyja Gerarda**, Jernej Korenjak je tekmo končal na devetem mestu, Nejcu Žnidarčiču pa se je nastop že v prvi vožnji ponesrečil.

Po tekmi Lovro sploh ni vedel, kaj se dogaja, obdajal ga je nek čuden, poseben občutek. Vse skupaj je prišlo za njim, ko so mu domačini na Mostu na Soči pripravili sprejem, pa še takrat ni vedel dobro, kaj je: *"Malo mlad sem. To je tako, kot bi otroku pokazal diferencialne enačbe – ne bi vedel, za kaj gre."* Celo Testen, ki je do leta 2000 tudi sam tekmoval v spustu, se občutkov ne spomni natančno: *"Vem samo, da mi je telefon naslednje tri dni neprestano zvonil, ko sem prejemal čestitke z vsega sve-*

***NA LANSKEM SVETOVNEM PRVENSTVU V SPUSTU NA DIVJIH VODAH** v Ivrei je* **Lovro Leban** *(v sredini) za 12 stotink sekunde prehitel po prvi vožnji vodilnega Francoza* **Rudyja Gerarda** *in tretjeuvrščenega Čeha* **Tomaša Slovaka**.

Poleg naslova svetovnega prvaka v spustu na divjih vodah je Lovro v zadnjih dveh letih osvojil še mnogo drugih vidnih rezultatov:

Leto	Rang tekmovanja	Disciplina	Uvrstitev
2008	EP do 23 let	K-1[1] slalom	9. mesto
2008	SP	K-1 šprint	1. mesto
2008	SP	3×K-1[2] šprint	1. mesto
2008	DP	K-1 spust	3. mesto
2008	DP	K-1 šprint	2. mesto
2007	EP	3×K-1 spust	5. mesto
2006	DP mladinci	K-1 šprint	1. mesto
2006	DP mladinci	K-1 spust	2. mesto
2006	DP	K-1 spust	3. mesto
2006	EP mladinci	3×K-1 spust	4. mesto
2006	EP mladinci	K-1 šprint	6. mesto

1 – kajak enosed
2 – tričlanska ekipa kajakov enosedov

Utrinki

izobraževanja, nepogrešljive pa tudi pri vzdrževanju in čiščenju gasilskega doma in opreme. Odraz njihove prisotnosti je poleti tudi bujno cvetje na oknih objekta.

Na letošnjem občnem zboru so sprejeli tudi nov statut, usklajen s statutom ***GZ Slovenije***. Ker je potekel mandat dosedanjim organom društva, so opravili tudi volitve. Na mesto dosedanjega predsednika **Dušana Droleta** je bil izvoljen **Klemen Bizalj**, poveljnik pa bo še naprej **Miha Hrast**. Novoizvoljenim organom društva so čestitali predstavniki gasilskih društev iz Baške grape, Selške doline, Bohinjske Bistrice, Gorenje Trebuše in Nove Gorice ter referent za civilno zaščito na Občini Tolmin **Jožef Uršič**. Predsednik GZ Tolmin **Aleš Poljak** je člane društva pohvalil zaradi dosedanjega dobrega sodelovanja in izrazil takšno željo tudi za naprej. Dotaknil se je omejenih finančnih zmožnostih zveze, ki vsem željam društev pri investicijah ne bo mogla ustreči.

Plan dela za leto 2009 je usmerjen predvsem v investicije v zvezi z obnovo gasilskega doma, ki jih sicer načrtujejo že nekaj let. Posebno pozornost bodo posvetili izobraževanju članov in delu z mladino, saj se zavedajo, da društvo brez naslednikov nima prihodnosti. Ob koncu sta Poljak in poveljnik GZ Tolmin **Jože Dakskobler** izročila društvena odlikovanja in priznanja. Najdlje sta gasilstvu zapisana **Marko Trojer** (40

DOSEDANJEGA PREDSEDNIKA PGD PODBRDO **Dušana Droleta** *(na fotografiji levo) je nasledil* **Klemen Bizalj**, *poveljnik pa ostaja* **Miha Hrast**. ***Foto: Cveto Zgaga***

ta. Kasneje pa so bili občutki zares dobri, saj so se nam odprla marsikatera vrata za naprej. S takim rezultatom je zagotovo veliko lažje delati."

Plakete kot kos šipe

Decembra lani je ***Kajakaška zveza Slovenije*** za najboljša kajakaša leta 2008 izbrala **Špelo Ponomarenko** in Lovra Lebana, po izboru ***Športne zveze Nova Gorica*** pa je Lovro februarja prejel še naziv za najboljšega športnika Goriške. Kot pravi, nagrade pridejo zraven rezultatov: *"Vse lepo in prav, samo to mi ne pomeni veliko. Plaketa pač, kot kos šipe. Je pa nek dokaz za tvoje rezultate."* Pred svetovnim prvenstvom precej neznan kajakaš je bil v zadnjem letu deležen precej medijske pozornosti, ki pa ga prav nič ne moti. *"V pričakovanju olimpijskih iger se me je dalo malo na stran, ker je bil Kauzer v pričakovanju medalje, ki je potem ni bilo … Če se ta dva dogodka ne bi tako prekrivala, potem bi bilo vse skupaj verjetno še dosti bolj napihnjeno. Malo nesreče glede časa pač,"* pravi Lovro.

Večje težave s psihično pripravljenostjo

Ko je Lovro treniral še slalom, se je med tednom na treninge vozil v Tacen, kjer je postavljena proga. Kot pravi, je bilo prav to najtežje, saj je bil brez avta in še malce izgubljen na začetku študijskih let, zaradi česar po njegovem mnenju tudi veliko tekmovalcev po srednji šoli neha trenirati. *"Ljudje se ponavadi zgubijo v začetku študijskih let. Moraš si narediti neko okolje, v katerem boš funkcioniral, ampak tega ne zna vsak,"* pripoveduje svoje izkušnje. Zdaj trenira na Ljubljanici pri ***Kajak kanu klubu Ljubljana*** – vesla dvakrat do trikrat na dan, poleg tega pa gre še v fitnes ali teč. *"Tu ni tega, ali boš šel ali ne boš šel. Ker takoj, ko začneš razmišljati, potem ne greš. To je isto, kot bi se ob sedmih zjutraj spraševal, ali bi šel v šolo ali ne – potem že veš, da ne boš šel. Moraš enostavno vstati in iti,"* odločno pove Lovro.

Čeprav je bil fizično vedno v dobri formi, je imel večje težave s psihično pripravljenostjo, saj je, kot pravi, vedno podlegel svojim željam in pričakovanjem. *"Vedno sem preveč rad tekmoval z drugimi … Tu moraš biti včasih pameten in se poskušati malo zaustaviti. Zato se zdaj poskušam osredotočiti na sebe in svojo vožnjo in narediti največ, kar lahko."* Tekmovati poskuša neobremenjen, zato se navaja tudi na predtekmovalne rutine, ki mu pomagajo na tekmi pri ohranjanju zbranosti. Kljub temu navadno pridejo krize ravno pred začetkom sezone. *"Težko je reči, kaj je vzrok – če bi vedel, bi se potem temu izognil. Nekdo mora to opaziti in te dobesedno zbrcati nazaj. Ponavadi je to trener, odvisno pa je tudi, koliko si sploh pripravljen delati, ker te takrat spremlja slaba volja in je težko komunicirati s tabo,"* še pojasnjuje Lovro.

Kaj o Lovru meni njegov trener **Dejan Testen**?

Foto: www.socakajak-klub.si

"Lovro je koordinacijsko gotovo zelo širok kajakaš, zato je lahko v istem letu osvojil 1. mesto v spustu na svetovnem prvenstvu in 9. mesto v slalomu na evropskem prvenstvu do 23 let, poleg tega pa še zamenjal kategorijo in začel trenirati na mirnih vodah, kjer je v štirih mesecih osvojil zelo zahtevno tehniko veslanja. Uspešno je zaključil prvi letnik strojništva, iz prve roke pa lahko povem, da tudi na zabavah ni zaostajal za vrstniki. V ekipi imam še kar nekaj podobnih fantov in res mi je v veselje delati z njimi."

Foto: osebni arhiv Petra Kauzerja

Mnenje o Lovru Lebanu smo poiskali tudi pri **Petru Kauzerju**, enem izmed najboljših slovenskih kajakašev, ki tekmuje v slalomu: *"Glede na to, da se je Lovro posvetil bolj spustu in sedaj mirni vodi, ga kot kajakaša ne poznam tako dobro kot druge, vem pa, da je dober dečko. (smeh) Lansko leto je vse malo presenetil z odlično vožnjo v šprintu na svetovnem prvenstvu, kjer je zmagal, in tudi sam sem bil izredno vesel njegovega dosežka. Kar se tiče njegove prihodnosti, ga čaka težka pot, saj v tekmovanju na mirnih vodah odloča res samo pripravljenost športnika, ni toliko zunanjih dejavnikov kot pri slalomu. Upam, da se mu bo glede na to, da spusta ni na programu olimpijskih iger, uspelo uvrstiti na tako željene olimpijske igre v kajaku na mirnih vodah. Čakajo ga težka pot, red in disciplina ter veliko odrekanja. Upam in želim mu, da mu uspe. Sposoben vsekakor je."*

London 2012, prihajam!

Zaenkrat Lovro, ki je od leta 2004 član reprezentance v spustu, od lani pa tudi član slalomske reprezentance mlajših članov, slabe volje pred začetkom sezone ne čuti. Kljub lanskemu odličnemu dosežku v spustu se je odločil, da bo od zdaj naprej tekmoval na mirnih vodah. Spust je namreč neolimpijska disciplina, prav olimpijske igre v Londonu leta 2012 pa so njegova največja želja. *"Štiri leta hitro minejo. Pravijo, da ga ni svetovnega prvenstva, ki bi bilo podobno olimpijskim igram. To je le en vrhunec. Bom povedal, ko bom šel,"* v smehu zaključuje Lovro. Če torej preračunamo, bi o njegovem dosežku na olimpijskih igrah lahko poročali v deveti številki ***EPIcentra***, letnik XIII.

Mariša Bizjak

Foto: Jakob Marušič

Utrinki

let) in **Nace Štendler** (50 let). **Janez Dakskobler** pa je prejel odlikovanje GZ Slovenije, in sicer plamenico III. stopnje.

Olga Zgaga

PRI FRANCETU BUČARJU

Bohinjska Bistrica – Člani ***Društva 1313 Bovec*** smo konec januarja obiskali dr. **Franceta Bučarja** na njegovem domu v rojstni Bohinjski Bistrici. S to prijateljsko gesto se je društvo vsaj deloma oddolžilo prvemu predsedniku slovenskega parlamenta za njegovo povabilo k **Ottu Habsburškemu**. Lepo postrojeni pod vodstvom neumornega "hauptmana" smo po krajšem maršu po Bistrici presenetili

slavljenca. Presenečenje je bilo vidno, a se je kmalu izkazalo tudi kot prijetno, saj so vsi sledeči dogodki potekali izredno prijateljsko in v sproščenem vzdušju. **Cvetko Gašperčič** iz Lepene je čilemu 86-letniku v imenu društva kot avtor podaril relief *Katedrala svobode*, ki s svojim datumom spominja na prvo sejo slovenskega parlamenta. Upodobljena sta tudi slovenski in panevropski grb. Po krajši zakuski smo se skupaj s prijatelji družine Bučar in člani ***Slovenskega panevropskega gibanja*** odpeljali ▶

DR. FRANCETA BUČARJA *so tik pred praznovanjem njegovega 86. rojstnega dne obiskali tudi člani* ***Društva 1313 Bovec***.

Tona Čikov

Tudi če neprestano hitimo in največkrat nimamo časa niti za kratek klepet z znancem, se bomo gotovo vsaj bežno ozrli za visokim postavnim možakom z berglo in nahrbtnikom, ki ga skoraj vsako dopoldne srečamo nekje v Tolminu.

Če bi spraševali po tem človeku, ki vsak dan prepešači kar nekaj kilometrov, bi dobili odgovor: *"Kdo ve, mislim, da je v domu ali v varovanih stanovanjih, doma pa iz Drežnice."* **Anton Koren** ali, kot mu pravijo v Drežnici, **Tona Čikov** ni običajen stanovalec varovanih stanovanj, ampak pesnik, slikar, pleskarski mojster, ljubitelj gora in kdo bi vedel, kaj vse še ta mož zna. Izobrazbo in naziv pleskarski mojster je pridobil v Kranju, nato pa mladost preživel v Celju. S soprogo je šel vsakdanji kruh služit v Nemčijo, od koder sta se zaradi ženine bolezni vrnila in do njene smrti živela v mestu ob Savinji. Po prezgodnji smrti soproge ga je domotožje, ki ga poznamo le Primorci izpod Krna in Matajurja, vrnilo v rodno Drežnico, tako da je pokojnino zaslužil na domačih tleh.

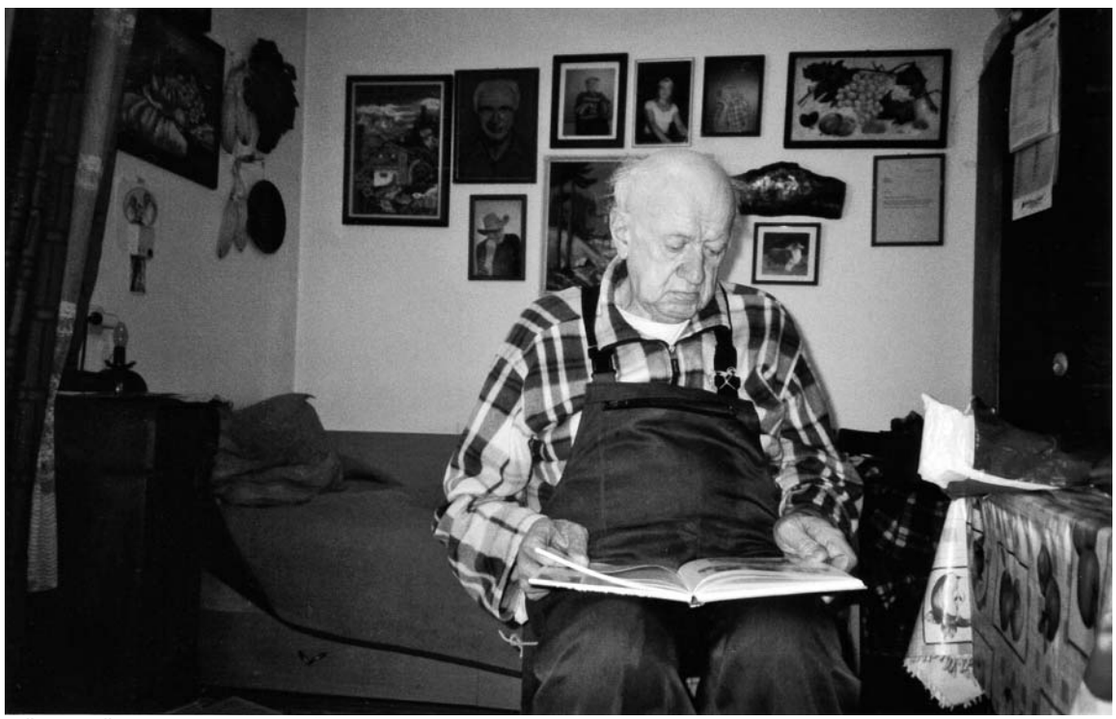

***HIŠO V DREŽNICI**, v kateri je živel* **Tona Čikov**, *so krasile bogate podobe. Te so ob bežnem pogledu delovale kičasto, če pa je opazovalec natančneje pogledal, je lahko prepoznal slikarije, ki so odkrivale dušo umetnika, posebneža in svojevrsten umetniški slog posebne izpovedi.*

Ljubitelj slikanja

Tona se je v prostem času že od nekdaj ukvarjal s slikarstvom. Žal se nikoli ni odločil, da bi se vsaj malo strokovno usposobil in slikarsko izobrazil, saj bi s svinčnikom in čopičem zanesljivo dosegel lepe uspehe. Njegovo sobo v Tolminu ter prenekatero hišo v Drežnici in v kraju njegovega bivanja na Celjskem krasijo njegovi amaterski izdelki.

Njegov dom v Drežnici je bil od znotraj in zunaj poslikan s slikarsko in pleskarsko popolnostjo. Hišo so

Utrinki

v domačo gostilno, kjer so nas počastili z odličnim kosilom in ob prijetnem kramljanju je popoldan kar prehitro minil.

Pika nad i tistega čudovitega popoldneva so bili razgovori z dr. Bučarjem, v katerih nam je na sebi poseben in poznavalski način razodel svoje poglede na mnoge dogodke iz novejše slovenske zgodovine, ki jo je tudi sam tako močno zaznamoval. Za konec smo morali zavzeti še urad železniške postaje ter se dobre volje z večernim vlakom odpeljali do Mosta na Soči in potem naprej do doma.

Besedilo in foto: Bojan Rustja

S FOLKLORO SO PREPOTOVALI SLOVENIJO

Bovec – ***Folklorna skupina*** (FS) ***Bc*** in ***Buške čeče*** smo 7. marca v bovškem kulturnem domu pripravili *Folklorni večer z gosti*. Poleg članov in članic domače folklorne in pevske skupine so se na odru predstavili še otroci iz ***Otroške folklorne skupine Osnovne šole Bovec*** pod vodstvom **Nade Šušteršič Kravanja**, ki so nam prikazali plesni splet, ki ponazarja velikonočni ponedeljek v Bovcu in *Emaus*. Za tiste, ki tega ne veste – "iti v Emaus" je navada, da se na velikonočni ponedeljek odide na sprehod in piknik v naravo kot spomin na Jezusove učence, ki so na ta dan odšli v Emaus.

Posebna poslastica večera pa so bili plesalke in plesalci iz ***Akademske folklorne skupine*** (AFS) ***France Marolt***, ki je del ***Študentske organizacije Univerze v Ljubljani*** in deluje že od leta 1948, ko jo je ustanovil prvi slovenski etnomuzikolog **France Marolt**. Skupina je zelo znana doma in v tujini, vsako leto pa svoje občinstvo navduši z letno produkcijo na odru Gallusove dvorane ***Cankarjevega doma*** pod umetniškim vodstvom **Mirka Ramovša**. Prav lani so ob 60-letnici svojega delovanja presenetili z odličnim plesnim nastopom, imenovanim *Razkri-*

SONCE

Priloga / EPIcenter, letnik X, št. 3–4, 2009

Solarne tehnologije

LJUBO JUG, energetski svetovalec

Sončno energijo že stoletja izrabljajo številni tradicionalni načini gradnje. V zadnjih desetletjih zanimanje zanjo v razvitih državah narašča hkrati z zavedanjem o omejenosti drugih energetskih virov, kot so fosilna goriva, in njihovih vplivih na okolje. Da bi zmanjšali te negativne vplive, je treba načine pridobivanja energije prilagoditi različnim ekosistemom. Ena od rešitev je prav gotovo izkoriščanje sončne energije. Količina sončnega obsevanja, ki prihaja na zemljo, je namreč kar 10.000-krat večja od sedanje letne potrebe energije človeštva.

Sončno sevanje izkoriščamo v dva namena – kot vir toplote in za proizvodnjo električne energije. Kot vir toplote v gospodinjstvih izkoriščamo sončno sevanje za pripravo tople sanitarne vode in/ali za ogrevanje stanovanjskih prostorov. Če sončno energijo pretvarjamo v električno, imamo dve možnosti porabe – lahko jo porabimo na mestu proizvodnje ali pa jo oddamo v javno električno omrežje. Vsaka od naštetih možnosti ima določeno specifiko, zato ju bomo nekoliko podrobneje predstavili.

Ogrevanje sanitarne vode

Najmanjša investicija v izkoriščanje sončne energije je vgradnja sistema za pripravo sanitarne tople vode. V ta namen potrebujemo ustrezno površino sprejemnikov sončne energije, primerno velik hranilnik, ki mu običajno rečemo bojler, ter seveda cevno povezavo med njima s črpalko in potrebno regulacijo. Na trgu dobimo dve osnovni skupini sončnih sprejemnikov – ploščate in vakuumske. Vakuumski zaradi konstrukcijskih rešitev nudijo boljši izkoristek predvsem v zimskem času in v oblačnem vremenu. Priporočljiva površina ploščatih sprejemnikov za štiričlansko družino je približno 6 m^2, prostornina hranilnika pa okoli 300 litrov. Mnenja o površini vakuumskih sprejemnikov so deljena – nekateri priporočajo enako površino kot pri ploščatih, drugi pa za do polovico manjšo.

Ogrevanje stanovanjskih površin

Človek izkorišča sončno energijo za ogrevanje stanovanjskih površin že tisočletja, in to predvsem na pasiven način. V današnjem času se ta možnost vse pogosteje uporablja, saj že sam izraz pasivna gradnja namiguje prav na to.

Pasiven način ogrevanja je način, pri katerem s sončno energijo ogrevamo zgradbo brez uporabe aktivnih komponent (črpalk, ventilatorjev ipd.). Pri aktivnem sistemu ogrevanja pa je slika dokaj podobna kot pri pripravi sanitarne tople vode. Potrebujemo zadostno površino sončnih sprejemnikov – običajno so to vakuumski – in primerno velik hranilnik, poleg tega pa seveda še razvod z grelnimi telesi (radiatorji, talnim gretjem, konvektorji ipd.). Površina sončnih sprejemnikov in prostornina hranilnika sta neposredno povezani z ogrevano površino oziroma toplotnimi izgubami, ki jih ima zgradba.

Proizvodnja elektrike

Medtem ko je izkoriščanje sončnega sevanja kot vira toplote enostaven postopek, pa je postopek proizvodnje elektrike iz sonca nekoliko bolj zapleten. Električno energijo proizvajamo s pomočjo fotonapetostnih modulov v obliki plošč. Njihovi izkoristki za komercialno rabo v povprečju znašajo okoli 10 odstotkov. Seveda obstajajo tudi takšni z bistveno višjimi izkoristki (celo do 40 odstotkov), ki pa so za široko rabo neuporabni predvsem zaradi visoke cene. Uporabljajo se v posebne namene, najpogosteje v vesoljski tehniki.

Moč sončnega sevanja na površju Zemlje znaša v povprečju 1 kW/m^2. Ob upoštevanju izkoristka fotonapetostnih modulov dobimo proizvodno moč, ki znaša nekje 100 W/m^2. Napetost na izhodu posameznega modula je običajno 12 V. Kot smo omenili že uvodoma, lahko proizvedeno električno energijo porabimo na mestu proizvodnje ali pa jo oddamo v javno električno omrežje. Če imamo drugo možnost na razpolago, je to smiselna rešitev, saj od države subvencionirana cena omogoča, da iz sonca proizvedeno elektriko prodamo v omrežje po višji ceni, kot jo iz njega kupujemo. Da elektriko lahko oddajamo v javno omrežje, potrebujemo poleg fotonapetostnih modulov tudi napravo razsmernik ali inverter, ki enosmerno napetost spremeni v ustrezno izmenično napetost (230V, 50 Hz). Omeniti je treba, da je prodaja električne energije v javno omrežje povezana tudi z birokratskimi zadevami, predvsem v času izvajanja investicije.

Ljudje se odločijo za izgradnjo omenjenega sistema tudi takrat, ko nimajo na razpolago javnega električnega omrežja (v počitniških hišicah, planinskih kočah ipd.). V takem primeru potrebujemo poleg fotonapetostnih modulov še ustrezno veliko akumulatorsko baterijo, ki bo shranjevala višek proizvedene energije, da jo bomo lahko koristili ponoči in v dneh brez sonca. Kakšno napetost bomo v tem primeru uporabljali, je stvar odločitve. Lahko vzamemo kar tisto neposredno iz modulov oziroma akumulatorja (enosmerna 12 V ali 24 V). V tem primeru moramo uporabljati aparate, ki so za to napetost grajeni in so običajno nekoliko dražji. Lahko pa vgradimo razsmernik, kot v primeru oddaje v javno omrežje, in uporabljamo običajne gospodinjske aparate.

PRVO OKOLJU PRIJAZNO PASIVNO NASELJE PRI NAS

Na Vranskem namerava konzorcij štirih partnerjev (***Občina Vransko***, Energetika ***Vransko d.o.o.***, ***Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o.*** in ***Lumar IG d.o.o.***) zgraditi naselje devetih pasivnih hiš, ki so primer kakovostnega prostorskega in arhitekturnega načrtovanja. Hiše združujejo domače tehnološko znanje in naravne, okolju prijazne materiale. Vseh devet hiš bo za ogrevanje in pripravo tople vode uporabljalo obnovljive vire energije, predvideni sta fotovoltaika in zaključeni sistem gospodarjenja z vodo. Hiše so namenjene okoljsko osveščenim družinam in ponujajo več scenarijev rabe. Vse o arhitekturni zasnovi hiš in naselja si lahko preberete na www.pasivne-hise-vransko.si

P. R.

Nezadržna rast sončnih elektrarn tudi v Sloveniji

Do konca leta 2005 je skupna moč sončnih elektrarn v Sloveniji znašala nekaj manj kot 80 kW, konec minulega leta pa je skupna inštalirana moč dosegla 1.641,68 kilovatov kW[P]. Gradnja se v enakem tempu nadaljuje tudi letos; z delovanjem so pričele še tri sončne elektrarne s skupno močjo 131,6 kW[P].

Število sončnih elektrarn v Sloveniji po letih izgradnje:

Leto postavitve	Število sončnih elektrarn	Inštalirana moč kW[P]
2005	7	79,4
2006	6	124,3
2007	16	333,06
2008	47	978,78
2009 (do 10. marca)	3	131,6

Celoten seznam postavljenih sončnih elektrarn v Sloveniji je dosegljiv na spletnem portalu fotovoltaike **http://pv.fe.uni-lj.si**
Akcijski načrt za sončne elektrarne v Sloveniji pa dobite na spletni strani tehnološke platforme za fotovoltaiko **http://www.pv-platforma.si** (publikacije).

Vir: Agencija za prestrukturiranje energetike d.o.o. **P. R.**

Potenciali fotovoltaike

Pogovor pripravila: **PATRICIJA REJEC**

Poklicali smo v BISOL, prvo slovensko podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo visoko kakovostnih fotonapetostnih modulov, namenjenih tako osebni kot komercialni rabi. BISOL, ki je s proizvodnjo začel leta 2006, se danes uvršča med 30 največjih tovrstnih podjetij na svetu. Kot edino slovensko podjetje sodeluje pri mednarodnem projektu v okviru Sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (7. OP) za razvoj novih tehnologij sončnih celic. Sredi lanskega leta je podjetje skupaj z Elektrom Celje ustanovilo tudi Združenje fotovoltaične industrije Slovenije. S predstavnico BISOL-a za odnose z javnostmi Katjo Goršek smo se pogovarjali o fotovoltaični industriji v Sloveniji in v svetu ter o napovedih za uporabo sončne energije.

Kakšna je danes energetska mešanica elektrike v Sloveniji in kakšen delež v tem naboru predstavlja elektrika, pridobljena iz sončne energije?

Danes je delež obnovljivih virov energije v celotni oskrbi z energijo majhen, vendar raste iz dneva v dan, kakor naraščajo tudi svetovne energetske potrebe. V *Resoluciji Evropskega parlamenta o zanesljivosti oskrbe z energijo v Evropski uniji* je zapisano, da je leta 2005 poraba primarne energije v EU-25 znašala 1.700 milijonov ton ekvivalenta nafte (Mtoe), od tega 38 odstotkov nafte, 23 odstotkov plina, 18 odstotkov premoga/trdnih goriv, 15 odstotkov jedrskih in 6 odstotkov obnovljivih virov energije. Delež energije, pridobljene iz sonca, je v energetski mešanici zaenkrat še majhen, vendar lahko do leta 2020 postane fotovoltaika cenovno konkurenčna na več kot 90 odstotkih evropskega trga električne energije. Kljub omejitvam omrežja, lahko fotovoltaika z današnjo tehnologijo do leta 2020 kompetentno zagotavlja več kot 12 odstotkov porabe električne energije v Evropi.

Imajo solarne elektrarne v Sloveniji možnost, da postanejo pomemben proizvajalec električne energije?

Tako kot drugod po svetu je seveda tudi v Sloveniji izreden potencial za hiter razvoj fotovoltaike. Po raziskavah stroke proizvodna cena pade za 18 do 22 odstotkov pri vsaki podvojitvi proizvodnje. Pri teh trendih rasti je oprema za gradnjo sončnih elektrarn vsako leto cenejša za 7 do 9 odstotkov. Fotovoltaika je tako edini resni energetski vir, ki mu cena z leti pada in poganja panogo na poti k tržni konkurenčnosti v primerjavi s konvencionalnimi energetskimi viri. Ta se napoveduje že za leto 2012, morda kakšno leto ali dve kasneje v severnejših evropskih deželah.

Mnogi so ob besedah sončne celice, sončni kolektorji, fotovoltaika še vedno skeptični. Prepričani so namreč, da za njihovo proizvodnjo porabimo več energije, kot jo proizvedejo v svoji celotni življenjski dobi. Kako je s temi dejstvi?

Pogost argument proti uporabi fotovoltaike je, da za izdelavo fotonapetostnega modula potrebujemo več energije, kot je ta proizvede v svoji življenjski dobi. Zadnje študije kažejo, da je energijska vračilna doba manjša od 1,7 leta, pri čemer je upoštevana celotna količina vložene energije za obdelavo silicija, izdelavo sončnih celic, modula, okvirja, električnih priključkov, stekla, folij, transporta in ostalega. S povečanim izkoristkom celic, zmanjšano debelino celic in optimiziranim proizvodnim procesom se bo ta doba v prihodnje še naprej skrajševala.

Nekateri dvomijo tudi v materiale, ki jih fotovoltaična industrija uporablja za izdelavo sončnih celic. Kateri ma-

Nepovratna sredstva

Občani lahko v okviru *Javnega razpisa 1SUB-OB08* pridobite nepovratna sredstev za rabo obnovljivih virov energije (OVE) in večjo energetsko učinkovitost stanovanjskih stavb. V imenu ***Ministrstva za okolje in prostor*** razpis izvaja javni sklad ***Eko sklad***, v njegovem okviru pa je na voljo 7,5 milijona evrov. Poleg celovite obnove obstoječih stanovanjskih stavb ter gradnje nizkoenergetskih in pasivnih hiš, razpis spodbuja tudi vgradnjo solarnih ogrevalnih sistemov za pripravo sanitarne tople vode in za podporo ogrevanju prostorov. Spodbuda se dodeli za še neizvedene ukrepe in naložbe.
Višina spodbude znaša:

- za **solarni ogrevalni sistem** – 150 € za vsak m^2 vgrajenega ploščatega sprejemnika sončne energije (SSE) in 200 evrov za vsak m^2 vgrajenega vakuumskega SSE, v obeh primerih pa ne več kot 25 % priznanih stroškov naložbe. Če ima SSE znak kakovosti *Solar Keymark*, je vlagatelj upravičen do dodatnih 10 evrov spodbude za vsak m^2 vgrajenega SSE. V primeru skupinsko organizi-

teriali se poleg silicija še uporabljajo?

Materialov, iz katerih se izdelujejo sončne celice, je več: polikristalni in monokristalni silicij, amorfni silicij, galijev arzenid, kadmijev telurid, bakrov indijev selenid in še nekateri. V fotovoltaični industriji trenutno prevladujejo in bodo tudi v prihodnje prevladovale silicijeve sončne celice. Po napovedih ***Združenja evropske fotovoltaične industrije*** *(EPIA)* naj bi kristalno silicijeve celice še najmanj do leta 2030 predstavljale več kot 40-odstotni tržni delež.

Prva silicijeva sončna celica je bila izdelana leta 1941. Kakšen je bil njen izkoristek in o kakšnih izkoristkih lahko govorimo danes?

Podatki o prvi silicijevi sončni celici se razlikujejo. Po nekaterih podatkih naj bi jo izdelali leta 1941, po drugih leta 1954, tudi o izkoristkih se pojavljajo različne številke. Vsekakor je bil izkoristek prve celice precej manjši, kot so izkoristki danes. Monokristalne silicijeve celice imajo izkoristke od 16 do 19 odstotkov, polikristalne nekoliko nižje, in sicer med 14 in 16 odstotkov.

Kdo narekuje tempo fotovoltaični industriji in kateri trgi prednjačijo?

Po podatkih EPIA ima največji delež na svetovnem fotovoltaičnem trgu Nemčija, in sicer je ta delež 46-odstoten, sledijo Španija (21 odstotkov), Japonska (10 odstotkov) in ZDA (8 odstotkov).

Kaj pa Slovenija? Koliko naše gospodarstvo razvija in vlaga v ta sektor?

Fotovoltaika je panoga, katere razvoja se ne da več ustaviti, zato bi bilo dobro, da bi tudi Slovenci imeli zraven svoj delež. Pomembno je, da se panoge lotevamo dovolj zgodaj, ustvarimo lastne blagovne znamke in si priskrbimo pomembno konkurenčno prednost za prihodnost. Politika in industrija morata tesno sodelovati, da bi lahko formirali okvir tehnološkega napredka, inovativnosti in nižanja proizvodnih stroškov kakor tudi skrbeli za ustrezno regulatorno podporo. Lani je bilo v Sloveniji ustanovljeno ***Združenje slovenske fotovoltaične industrije*** (ZSFI), ki skrbi za hitrejši razvoj fotovoltaike in implementacijo standardizacije, predlaga nove standarde, analizira ter poroča o razmerah na tujih trgih, ščiti domači trg pred tehnološko nekonkurenčnimi izdelki in storitvami, ki bi utegnili zavirati razvoj panoge doma, skrbi za dolgoročno vizijo panoge, Sloveniji pa želi zagotoviti tudi ustreznega sogovornika, ki bo lahko čim bolj nevtralno svetoval pri strateških odločitvah v političnem, finančnem, znanstvenem in drugih sektorjih.

Rast fotovoltaike je bila v preteklih letih izredna in je presegla tudi najbolj optimistične napovedi. Ali gospodarska kriza vpliva na rast te panoge?

Fotovoltaika je še vedno ena izmed najhitreje razvijajočih se gospodarskih panog v svetu. Vsi pomembnejši akterji na fotovoltaičnem trgu verjamemo, da bo letošnje leto zelo dobro, vendar pa v teh nepredvidljivih časih nihče ni povsem varen. V naš prid vsekakor govori dejstvo, da se je cena fotovoltaične opreme znižala, kar je vsekakor ugodno za investitorje.

Bi morali za konec še kaj izrecno poudariti?

Navedla bi glavne razloge za investiranje v sončne fotonapetostne elektrarne. Prvi je, da fotovoltaika omogoča razpršeno generacijo energije, kar pomeni, da transport goriva (ki tudi onesnažuje okolje) ni potreben. Drugi je ta, da je oskrba z električno energijo možna tudi na odročnih območjih brez dostopa do električnega omrežja. Samostojni fotonapetostni sistemi lahko nudijo uporabnikom številne nove možnosti življenjskih dobrin, omogočajo njihov osnovni razvoj in imajo pomembno vlogo prav v tretjem svetu, kjer še vedno več kot dve milijardi ljudi živi brez električne energije. Na ta način bi v tretjem svetu lahko zagotovili znatno izboljšane razmere izobraževanja, zdravstvene oskrbe, oskrbe s pitno vodo in še mnoge druge, za življenje nepogrešljive in dostikrat za obstoj nujne pogoje. Kot tretji razlog pa bi navedla to, da investiranje v nadaljnji razvoj panoge v prihodnosti zagotavlja energetsko neodvisnost, nova visokokakovostna in visokotehnološka delovna mesta, prestrukturiranje proizvodnih dejavnosti v tiste z visoko dodano vrednostjo in najbolj ekonomično rešitev v odnosu do okolja.

rane samogradnje SSE je spodbuda fiksna in znaša 75 evrov na m^2.

- za **celovito obnovo obstoječe stanovanjske stavbe** – največ 9.000 evrov. Za dodelitev spodbude je pogoj hkratna izvedba toplotne zaščite zunanjega ovoja stavbe, zamenjave zunanjega stavbnega pohištva in prenove ogrevalnega sistema na eno- ali dvostanovanjski stavbi.
- za **nizkoenergetsko ali pasivno hišo** – največ 25.000 evrov. Pravica do spodbude za hišo, pri kateri je izračunani energijski razred $Q_h \leq 35$ kWh/m^2a, se dodeli za izvajanje nakupa in vgradnje zunanjega stavbnega pohištva, izvedbo toplotne izolacije zunanje lupine objekta, nakup in vgradnjo centralnega sistema prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka ter za nakup in vgradnjo ustrezne ogrevalne naprave. Spodbuda vključuje tudi delež dodatnih stroškov gradnje iz naslova kakovostnejše izvedbe. Znesek spodbude za največ 200 m^2 neto ogrevane površine, in sicer za stavbo s $Q_h \leq 15$ kWh/m^2a ter prevladujočim deležem (najmanj 75 %) vgrajenega izolacijskega materiala naravnega izvora, znaša 25.000 evrov.

Razpis je bil objavljen 30. maja 2008 in bo odprt do porabe sredstev. Glede na oceno bodo ta predvidoma na razpolago do konca junija 2009.

UGODNO KREDITIRANJE

Tudi novi javni razpis za kreditiranje občanov, ki je bil objavljen 20. 3. 2009, omogoča ugodno kreditiranje različnih okoljskih naložb občanov po podobnih kreditnih pogojih. Na razpolago je najmanj 12 milijonov evrov. Med drugim poziv omogoča kreditiranje naložb v solarne ogrevalne sisteme, pa tudi naložb v postavitev sončnih elektrarn. Odprt je do porabe sredstev.

Razpisna dokumentacija z obrazci za vlogo je na voljo na spletni strani **www.ekosklad.si**, lahko pa jo naročite tudi na Eko skladu, in sicer na telefonski številki 01/241-48-20, kjer vam bodo postregli tudi s podrobnejšimi informacijami. ■

KORAK NAPREJ V KAKOVOSTI BIVANJA

Vas zanimajo glavne usmeritve, ki so se oblikovale na področju sonaravne gradnje in problematika velike porabe energije za ogrevanje in hlajenje energetsko potratnih stavb? Ponujamo vam številne informacije o usklajenem prepletanju naravnih materialov s sodobnimi, okolju prijaznimi tehnologijami:

- ***Pasivne in nizkoenergetske hiše*** – možnosti pri novogradnjah in potenciali pri sanaciji (mag. Miha Praznik, Gradbeni inštitut ZRMK),
- ***Les je kot gradbeni material najbolj učinkovit v boju proti podnebnim spremembam*** (dr. Franc Pohleven, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani),
- ***Ekologija naravne gradnje*** (Mateja A. Leskovar, Center za ekološko gradnjo in zdrav način bivanja),
- ***Kakovostna ekološka gradnja mora biti tudi potresno varna*** (dr. Samo Gostič, Državna tehnična pisarna).

Obiščite našo spletno stran **www.prc.si**. ■

Energetsko svetovalna pisarna Tolmin

Bi radi izolirali stanovanje, pa ne veste kako? Potrebujete nasvet pri nakupu kotla za centralno ogrevanje ali bojlerja za pripravo tople sanitarne vode? Se vam po zidovih pojavlja plesen in imate madeže po dimniku? Bi gradili solarno elektrarno? Če tudi vi iščete odgovore na takšna in podobna vprašanja, je za vas vsekakor pravi naslov ***Energetsko svetovalna pisarna v Tolmin***, kjer boste dobili ustrezne informacije, predvsem pa brezplačen, strokoven in neodvisen nasvet.

Če se lotevate novogradnje oziroma obnavljate hišo ali stanovanje in nameravate investirati v zmanjševanje rabe energije, lahko v omenjeni pisarni poiščete informacije in nasvete o pravilni izbiri in debelini toplotne izolacije, oken, kurilne naprave in ogrevalnega sistema, o prezračevanju in klimatizaciji, toplotnih črpalkah, izrabi sončne energije za pripravo tople vode, ogrevanju ali proizvodnji električne energije, razmerjih med cenami energentov, nenazadnje pa tudi o možnostih pridobitve nepovratnih sredstev in ugodnih ekoloških kreditih.

Energetsko svetovalna pisarna Tolmin je ena izmed 37 svetovalnih pisarn, ki delujejo po celi Sloveniji, in sicer v okviru projekta *ENSVET*, ki ga izvaja ***Gradbeni inštitut ZRMK – Center za bivalno okolje, gradbeno fiziko in energijo***. Projekt financira ***Ministrstvo za okolje in prostor – Direktorat za evropske zadeve in investicije – Sektor za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije***. Na sedežu pisarne na Gradnikovi 5 v Tolminu se lahko pogovorite z energetskima svetovalcema **Bojanom Mrakom** in **Ljubom Jugom**, pri katerih dobite tudi ustrezno informativno gradivo.

Svetovalna pisarna nima uradnih ur in je zaradi značaja svojega delovanja odprta praktično cel dan. To seveda ne pomeni, da stranka lahko pride na svetovanje kadar koli, temveč se mora prej najaviti. Najbolje bo, da svoj obisk uskladite prek telefona na številki 05/38-82-638 ali 051-423-328. Tako se ne bo zgodilo, da boste na vrata potrkali skupaj z drugo stranko oziroma boste ostali pred zaprtimi vrati. Telefonsko naročanje ima še eno prednost; ob klicu lahko svetovalcu poveste, kakšen nasvet potrebujete, on pa vam bo do obiska zbral potrebno dokumentacijo in se ustrezno pripravil na svetovanje.

Planet prihodnosti

Skrajni čas je, da spremenimo svoj način mišljenja in življenja. Dokumentarni film *Planet prihodnosti* predstavlja izjemne slovenske posameznike, ki s svojo inovativnostjo in z zgledom kažejo nove poti, ki jih bomo morali izbrati na naši skupni poti v prihodnost. Film si lahko brezplačno izposodite v knjižnicah v Bovcu, Kobaridu in Tolminu.

Energetski svetovalec

Energetski svetovalec ***VARČUJEM Z ENERGIJO*** je brezplačen. Izhaja 5-krat letno. Plačate samo stroške odpreme in poštnine. Naročilo na 041 971 324 ali **varcevanje-energije.si/naroci-publikacijo/index.php**

O projektu

Sonce – moj vir energije

Posoški razvojni center je bil uspešen na Javnem razpisu za sofinanciranje ozaveščevalnih, promocijskih in izobraževalnih projektov za učinkovito rabo in obnovljive vire energije v letu 2009, ki ga je objavilo ***Ministrstvo za okolje in prostor***. S projektom želimo širši javnosti čim bolj približati vsebine za boljše razumevanje rabe obnovljivih virov (sončne) energije in jih hkrati motivirati za bolj učinkovito rabo energije. Z aktivnostmi sledimo viziji vseživljenjskega učenja, zato so posamezne ozaveščalne in obenem izobraževalne vsebine namenjene tako šolarjem in dijakom kot odraslim. Več informacij dobite na spletni strani **www.prc.si** ali pri **Patriciji Rejec** na tel. št. 05/38-41-506.

10 let Posoški razvojni center

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Projekt: Sonce – moj vir energije: • **Izdajatelj:** Posoški razvojni center, Trg svobode 2, 5222 Kobarid • **Sofinancer:** Ministrstvo za okolje in prostor • **Zbrala in uredila:** Patricija Rejec • **Lektoriranje:** Špela Kranjc • **Foto:** arhiv PRC, arhiv Bisol d.o.o., Gaya Cerkno • **Oblikovanje in tisk:** Gaya Cerkno • april 2009

krasile bogate podobe, ki so ob bežnem pogledu delovale kičasto, če pa je opazovalec natančneje pogledal, je lahko prepoznal slikarije, ki so odkrivale dušo umetnika, posebneža in svojevrsten umetniški slog posebne izpovedi.

Pesnik po duši

Po izgubi življenjske sopotnice se je v že zrelem možaku prebudila skrita pesniška duša. Njegove pesmi so polne čustvenega trpljenja človeka, ki hrepeni po izgubljenem ljubljenem bitju. Tako v pesmi Želja po sreči zapiše:

V srcu bol,
bol, ki skeli,
kje večne so noči,
noči, ki jih več ni.

Nikoli ni našel dovolj moči in poguma, da bi svoje pesmi zbral, natisnil in ohranil dragoceno podobo sodobnega ljudskega poeta. Nekaj njegovih del je bilo objavljenih v knjigi z naslovom *11.* v založbi ***ŠKUC enote Breginj - Kobarid***.

Čeprav so njegove pesmi polne solza in hrepenenja, je Tona Čikov vedra duša. Ko je ***Društvo upokojencev Kobarid*** organiziralo literarni večer z velikim pesnikom **Cirilom Zlobcem**, je Tona predstavil nekaj svojih pesmi. S svojo poezijo je ganil tudi Zlobca, ki je po končanem uradnem delu prireditve prisedel k družbi, v kateri je sedel Tona, in ga povprašal, ali je res, da pesmi piše sam in so izraz njegovih čustev. Tona je sogovornika pogledal z iskrico hudomušnosti v očeh in odgovoril: *"Ne, ne, pišem jih sam, pomaga pa mi ta prijatelj."* Ob tem je prijel kozarec vina in rahlo trknil s pesnikom. Zlobec je zdravico smeje sprejel in dodal: *"Veste, saj niste edini, tudi mi si nemalokrat pomagamo z navdihom tega prijatelja."*

VISOKEGA POSTAVNEGA MOŽA *z berglo in nahrbtnikom lahko skoraj vsako dopoldne srečamo nekje na tolminskih ulicah.*

Ljubitelj gora

Kot velika večina Drežničanov je tudi Tona Čikov že v rani mladosti vzljubil gore, največ pa mu je pomenil Krn. Občudoval ga je tako, kot so stari Grki opazovali Olimp. Ne le da se rad pohvali z rekordnim številom vzponov na to goro, o Krnu, njegovi lepoti in mogočnosti je napisal pesem s preprostim naslovom *Moj Krn*.

S prijatelji iz Drežnice in kobariškimi planinci je večkrat obiskal gore doma in onkraj meja. Vsaj enkrat je opravil celotno slovensko transverzalo, pripoveduje pa tudi o planinskih pohodih in podvigih na znane vršace v Dolomitih in Karavankah. Šele bolezen in njegov pesniški prijatelj sta ga ustavila na pohodih po visokogorju. Planinci in gorniki iz Drežnice si danes v planinskih kočah pripovedujejo njegove zgodbe, ob spustu z gore pa dobre volje pojejo Tonijev slavospev *Čiku, Čiku Tona*.

Kot mlad fant je nemalokrat zaslužil večerjo ali dnevni obrok z delom pri sorodnikih in premožnejših kmetih. Nekega večera se je v dolino vrnil s celodnevne paše koz, s seboj pa je v čredi pripeljal Jurčevo kozo, ki si je na gmajni potrgala vime. Ko so ga prijatelji spraševali, kaj je rekel Jurc, ko je zagledal ranjeno živino, je Tona urno odgovoril: *"Nisi vreden, da nosiš cokle!"*

V družbi je (verjetno preveč dobre volje) nehote prevzel odgovornost za razbito ploščo iz prve svetovne vojne. Seveda je to kasneje zanikal in tudi sogovorniki so vedeli, da krivec ni bil on, vendar je bilo dovolj, da so v humorju in hudomušnosti njegovo priznanje izrabljali ob glasni pesmi. V veseli družbi, ki se je ob sobotah zbrala v vaških gostilnah, ali ob počitku nekje v planinskih kočah so Drežničani zapeli:

Visok kot Triglav?
Čiku, Čiku Tona!
Kdo bo nosil cokle?
Čiku, Čiku Tona!
Kdo je razbil ploščo v zagonu?
Čiku, Čiku Tona!

Da je bil res ljubitelj slovenskih gora, je Tona dokazal z udeležbo na čistilnih akcijah v slovenskih gorah, ki jih je nekajkrat organiziral znani slovenski humorist **Tone Fornezzi – Tof** v sodelovanju s ***Planinsko zvezo Slovenije***.

V dolgih dnevih, ki jih sedaj preživlja na Čemanovi buli sredi Tolmina, Anton Koren piše pesmi ter z njimi razveseljuje sostanovalke in sosede v tolminskem domu upokojencev in bližnjih varovanih stanovanjih. Tako kot vedno se razveseli obiska znancev, med pohodi po Tolminu in njegovi okolici pa rad sprejme povabilo na kavico ali kozarček v bližnjem bifeju.

Besedilo in foto: Pavel Četrtič

Utrinki

ta govorica plesa, saj so ob tej priložnosti prikazali ljudske plese brez noš.

Folklorni večer v Bovcu je potekal v luči popotovanja po Sloveniji, saj so gledalci na ta način spoznali plesno in pevsko ljudsko izročilo različnih pokrajin v Sloveniji. Folklorna skupina Bc in Buške čeče smo podrobneje predstavili plese in napeve iz zgornjega dela Soške doline, AFS France Marolt pa nas je popeljala na Dolenjsko, v Belo krajino in v daljno Razkrižje na meji med Prekmurjem in Štajersko, kjer smo naše popotovanje tudi zaključili.

Ana Mlekuž

S PLESI IZ BELE KRAJINE *so se v bovškem kulturnem domu predstavili tudi člani in članice* ***Akademske folklorne skupine France Marolt. Foto: Karin Marka***

Zbornik čebelarskega društva Tolmin ob 100-letnici ustanovitve

Ob 100. obletnici ustanovitve je ***Čebelarsko društvo Tolmin*** *izdalo zbornik, da bi s pisano besedo in z izbrano fotografijo ohranilo delo marljivih čebelarjev skozi stoletno zgodovino čebelarstva v Zgornjem Posočju. Pod vodstvom glavnega urednika* **Ivana Božiča** *so člani uredniškega odbora vložili veliko znanja in truda, da se je zbralo dovolj pisanega in fotografskega gradiva. Med zbiranjem starih dokumentov in fotografij, ki so jih potomci starih čebelarjev še našli v zaprašenih vojaških kovčkih, so vztrajni sodelavci pogosto ugotavljali, da je bilo še do nedavnega vse preveč neodgovornega in nečustvenega ravnanja z zapuščino naših prednikov. Večji del je končal v pečeh in na vaških smetiščih, žal pa je tudi potres, ki je prizadel Posočje leta 1976, skoraj popolnoma uničil kulturno dediščino – predvsem na Breginjskem in Kobariškem. "Strokovnjaki" so brezvestno izravnali z zemljo tudi stare čebelnjake.*

Kljub vsemu je uredniški odbor zbral dovolj gradiva, da je zbornik o zgodovini čebelarstva od Podbrda do Breginja in Trente ugledal luč sveta.

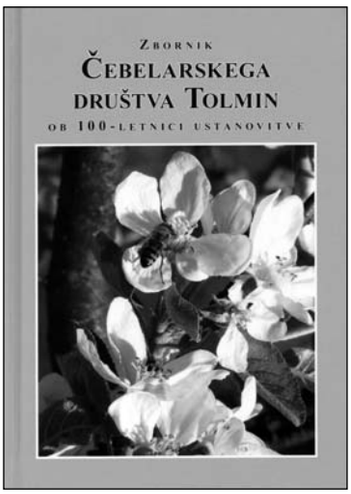

Razdeljen je na 25 poglavij, ki obravnavajo delovanje društva, zgodovino pridobivanja medu in aktualno delo naših čebelarjev. Skoraj tretjina knjige je namenjena zgodovini čebelarstva in sega do prvih pisnih virov iz 1850. leta, ko se je v Kobaridu s svojimi čebelami pojavil napreden in umen čebelar **Izidor Pagliaruzzi**, *do 100. obletnice organiziranega druženja posoških čebelarjev. Del gradiva je namenjen pridobivanju medu in čebeljih izdelkov od najenostavnejših kranjičev in ročnega stiskanja satja, dokumentiranemu napredku in najmodernejšemu čebelarjenju. Zbrano gradivo priča o prvih čebelarjih prevoznikih, ki so svoje čebele prevažali ne le po bližnji Benečiji, temveč daleč do Ogleja in pozno jeseni tudi na kraško planoto.*

Pri svojem delu uredniški odbor ni pozabil na delo najmlajših, ki so se usposabljali po šolskih krožkih pod nadzorom mentorjev, svoje mesto v zborniku pa so dobili tudi najzaslužnejši člani društva. Zahtevno in odgovorno nalogo je uredniški odbor prevzel z izdelavo seznama vseh, ki so v zadnjih sto letih na območju treh občin čebelarili z dvema ali več deset čebeljimi družinami. S skromno pisano dokumentacijo in z bogatim ljudskim izročilom je nastal seznam s 785 imeni, kljub dolgotrajnemu zbiranju podatkov pa obstaja verjetnost, da je z njega izpadlo nekaj deset gojiteljev čebel. Več kot sto strani zbornika zavzema fotografsko gradivo. Poleg posnetkov zaslužnih in aktivnosti članov društva so priložene fotografije starih, doma izdelanih panjev in delo s čebelami, na zadnjih 150 posnetkih pa so prikazani skoraj vsi še stoječi panji v Posočju in redke ohranjene fotografije čebelnjakov od leta 1903 dalje. Gradivo in prispevke so poleg avtorjev prispevali še vsi člani uredniškega odbora, z urejanjem fotodokumentacije pa se je spopadel dolgoletni član društva **Branko Humar**.

NASLOV: Zbornik Čebelarskega društva Tolmin ob 100-letnici ustanovitve. UREDNIK: **Ivan Božič**. IZDALO in ZALOŽILO: Čebelarsko društvo Tolmin. KRAJ in LETO IZDAJE: Tolmin, 2008. NAKLADA: 300 izvodov. FORMAT: 21,5 x 15 cm VEZAVA: trda. ŠT. STRANI: 240.

Ko duša nima kam

Kakšna je knjiga, ki je nominirana za najlepšo knjigo leta 2008? Lepa! To je prvi vtis, ko vzamemo v roke veliko trdo vezano knjigo Ko duša nima kam *psihiatrinje* dr. **Vlaste Meden Klavora** *iz Tolmina. Avtoričin prvenec je za knjižno obliko prirejena doktorska teza z naslovom* Likovna ustvarjalnost in psihotična motnja. *Knjiga pripoveduje o likovni ustvarjalnosti pacientov z duševno motnjo, njihovih osupljivih in vznemirljivih podobah, s katerimi se izražajo in komunicirajo s seboj in z drugimi. Ustvarjalnost teh pacientov lahko pomaga tako pri diagnostični kot pri terapevtski obravnavi, pomembna pa je tudi pri destigmatizaciji duševne bolezni. Knjiga je posebej dragocena zaradi prepleta osebnih zgodb glavnih junakov –* **Maksa**, **Krištofa**, **Nine** *in* **Pigra**, *pacientov slovenskih psihi-*

Utrinki

SEDMOŠOLCI RASTEJO S KNJIGAMI

Tolmin – V ***Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin*** v letošnjem šolskem letu že tretje leto zapored izvajamo projekt *Rastem s knjigo*: *slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu*, ki je namenjen vsem sedmošolcem v Sloveniji. Učencem ob obisku predstavimo knjižnico, vzajemni katalog *COBISS /OPAC*, motiviramo jih za leposlovno branje in jim predstavimo različne slovenske akcije in projekte, povezane z mladinsko literaturo, ob zaključku pa prejmejo tudi knjižno darilo.

V tolminski knjižnici so nas že obiskali učenci sedmih razredov iz ***Osnovne šole*** (OŠ) ***Dušana Muniha Most na Soči*** in ***OŠ Franceta Bevka Tolmin***, v tednu pred kulturnim praznikom pa smo v kobariški knjižnici na obisk sprejeli sedme razrede iz ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid***.

KOBARIŠKO KNJIŽNICO *so obiskali učenke in učenci sedmega razreda iz* ***OŠ Simona Gregorčiča Kobarid. Foto: arhiv knjižnice***

Reševali smo *Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz*, ki je namenjen predvsem učencem drugega in tretjega triletja osnovne šole. Z njim spoznavamo našo kulturno dediščino in prispevamo k medkulturnemu dialogu, spodbujamo ustvarjalnost, inovativnost, raziskovanje in druge oblike sodobnega učenja in poučevanja. Kviz smo reševali v tiskani obliki in prek spleta. Izbrali smo njegov drugi sklop, ki obravnava Slovenca, ki je prvi "stopil" v vesolje. To je bil **Herman Potočnik** (1892–1929), pionir raketne in vesoljske tehnike. Leta 1928 je napisal knjigo *Problem vožnje po vesolju*, v kateri je opisal načrt za prodor v vesolje, vključujoč bivanje človeka v tem nevarnem in takrat neraziskanem okolju. Za Potočnika smo se odločili, ker je leto 2009 mednarodno leto

atričnih bolnišnic. V teh zgodbah so predstavljene strokovne razlage in izročki zgodovinskih raziskav.

Po besedah V. Meden Klavora je "vsak portret, ki ga slikaš z občutkom, portret umetnika, ne modela. Model je samo naključje, priložnost. Slikar ne odkriva njega, temveč na poslikanem platnu razkriva sebe. Razlog, zakaj slike ne maram razstaviti, je moj strah, da sem v njej razkril skrivnost moje duše. Izročitev slike je eno izmed pomembnih stanj v psihoterapevtskem procesu in pomemben element reševanja transfernega odnosa".

Za "lépost" knjige so zaslužni mnogi. V uvodu se avtorica zahvaljuje mentorjema prof. dr. **Juretu Mikužu** *in doc. dr.* **Francu Peternelu** *ter nepreštevni vrsti sodelavcev, kolegov, pacientov, domačih, znancev in sponzorjev, ki so jo moralno, strokovno in finančno podpirali v celotnem obdobju nastajanja knjige. Knjiga ni lepa samo zaradi vsebine, ampak tudi zaradi oblikovanja. Grafično jo je oblikoval* **David Ličen** *iz ajdovske galerije* ***Lična hiša****, ki je poskrbel za barvito igrivost tekstov, ilustracij in fotografij.*

In kakšen je avtoričin odgovor na vprašanje, kaj počne duša, ko nima kam? V. Meden Klavora pravi: "Naslov knjige je naslov ene od v knjigi objavljenih slik, njen avtor je **Nino Amelio**. Ko duša nima kam, naj gre v ustvarjanje – v pisanje, slikanje, ples, igro – da najde svoj prostor. Verjamem, da vsaka duša lahko najde svoj prostor, kjer se umiri."

NASLOV: Ko duša nima kam. AVTORICA: **Vlasta Meden Klavora**. ZALOŽILA: Založba Narava. KRAJ in LETO IZDAJE: Kranj, 2008. NAKLADA: 600 izvodov. FORMAT: 25 x 30 cm. VEZAVA: trda. ŠT. STRANI: 188.

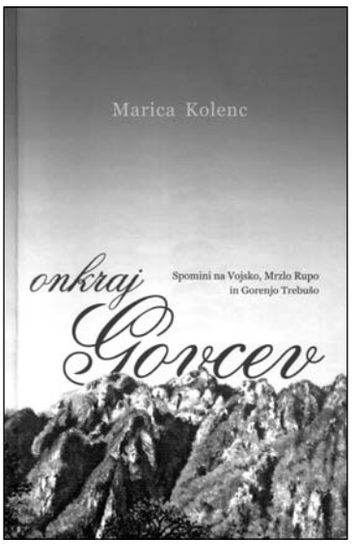

Onkraj Govcev – Spomini na Vojsko, Mrzlo Rupo in Gorenjo Trebušo

Pričujoča knjiga je prva v zbirki Besede s Planote*, ki jo pripravlja* ***Sekcija za kulturno dediščino Društva Planota*** *v sodelovanju z* ***Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU, Raziskovalno postajo v Novi Gorici****. Namen zbirke je spodbujati odkrivanje, ohranjanje in objavo zapisov ter raziskav o življenju prebivalstva na Banjški in Trnovski planoti.*

Čast za prvenec v tej zbirki je pripadla rojakinji z Vojskega **Marici Kolenc***, rojeni Pri Kolencu leta 1928. Otroštvo in mladost je preživela v Gorenji Trebuši, nato je službovala na Goriškem, kamor se je kasneje preselila njena družina, pozneje pa so živeli v Kranju. Spomine na otroška leta in mladost je zbrala pod naslovom* Onkraj Govcev. *Gre za spomine na Vojsko, Mrzlo Rupo in Gorenjo Trebušo. Knjiga vsebuje podrobne opise vsakdanjega življenja, navad in šeg prebivalcev hribovskih vasi. Spomini zajemajo več kot sto let – od konca 19. stoletja pa vse do današnjih dni – in so bogat vir za razumevanje načina življenja v preteklosti. Avtoričina pripoved je osebna in izvirna, podrejena spominom, kot jih lahko premore človek v zrelih letih ob čustveno bogatem življenju. Čeprav je Marica Kolenc svoje zapise najprej namenila "domači rabi", sta z njenim privoljenjem urednici* **Vesna Mia Ipavec** *in* **Petra Kolenc** *poskrbeli za objavo, namenjeno širši javnosti. Avtorica knjigo posveča svojim potomcem.*

Delo je sestavljeno iz dveh sklopov: Vojsko, zaselek Mrzla Rupa in Gorenja Trebuša. V prvem delu je takole popisan spomin na smrt v družini: "Sredi hude zime 1940 je v bajti umrl

Utrinki

astronomije.

Učenci so glasovali tudi za svojo najljubšo knjigo. Moja najljubša knjiga, priznanje po izboru mladih bralcev, se podeljuje vse od leta 1998, in sicer v dveh kategorijah – za najljubšo slovensko mladinsko knjigo in najljubšo v slovenščino prevedeno mladinsko knjigo. Glasove zbiramo knjižničarji in učitelji, ki jih sproti posredujemo ljubljanski ***Knjižnici Otona Župančiča*** prek spletne strani priznanja, na kateri so objavljeni tudi trenutni rezultati in dosedanji nosilci priznanj.

Projekt Rastem s knjigo smo v kobariški knjižnici zaključili z ogledom spletne "predstave" *Glej vrane, metle naščeperjene* … in učencem predstavili pesniško zbirko *Vrane* **Ervina Fritza**, ki so jo ob odhodu prejeli v dar.

Martina Golob, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

NAJBOLJ SO PREPRIČALE ZAPORNICE

Podbrdo – Starka Zima je letos tudi v gornjem delu Baške grape trmasto vztrajala in se hvalila s svojim vzdržljivim, snežno belim plaščem. Kakor da je pozabila, da prihaja v goste pust. Prav togotno je zavihala nos, ko je zadišalo po krofih, *bobih, fancatih* in *uacvirkovci*. Proti njej so se zarotile tudi maškare, ki so prišle z vseh koncev Baške grape in se zbrale v podbrškem ***Baškem hramu***. Cel večer so jo odganjale, ji žugale, se veselile, plesale, zganjale norčije in pozdravljale pomlad, ki je že toplo zazehala med zvončke in trobentice. Opolnoči so bile za trud vse nagrajene. Izbrana je bila tudi najbolj izvirna skupinska maska, ki je prišla z Grahovega ob Bači. Na šaljiv način so njene šeme predstavile problematiko zapornic na cesti pri železniški postaji na Grahovem ob Bači.

ZMAGOVALNA PUSTNA SKUPINA *se je v središče Baške grape prišla pokazat z Grahovega ob Bači.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Pust je bil v Baški grapi masten in krivih ust tudi na pustni torek. Skupaj z maškarami je preganjal Zimo v ***Baru Zver*** v Hudajužni, dokler ga niso pokopali.

Olga Zgaga

tetin mož Tone. Doma je bil z Lokvi. Že zelo mlad se je zagledal v bodočo ženo, za katero je kasneje dejal: ˝Bila je lepa kot mati božja, žleht pa kot hudič.˝ Na dan njegove smrti je novozapadli sneg zamedel vsa okna in vrata v pritličju. Na plan smo se prebili po rovu, ki smo ga izkopali skozi sneg. Domači so bili zaskrbljeni, kako bodo pokojnika spravili na več kot štiri kilometre oddaljeno Vojsko in kako bodo izkopali zmrznjeno zemljo za pokop. S krplji narejena gaz je bila preozka za štiri nosače krste, zato so se domislili prevoza s smučmi."

Knjiga vsebuje več fotografij, zaključujejo pa jo pesmi Marice Kolenc ter Slovarček narečnih in manj znanih izrazov, *med katerimi najdemo tudi besede* beštof, fajtnice, gučica, košpe *in* šofeca.

NASLOV: Onkraj Govcev. AVTORICA: **Marica Kolenc**. ZALOŽILO: Društvo Planota. KRAJ in LETO IZDAJE: Lokve in Nova Gorica, 2008. NAKLADA: 300 izvodov. FORMAT: 23 x 15,5 cm. VEZAVA: mehka. ŠT. STRANI: 272.

Goriški letnik – zbornik Goriškega muzeja

Goriški letnik *je zbornik **Goriškega muzeja**, ki objavlja znanstvene in strokovne članke, bibliografije, poročila, zapise, ocene, recenzije ipd. 32. izdaja zbornika prinaša osem razprav, med katerimi je za Zgornje Posočje posebej zanimiva razprava arheologov* **Mihe Mlinarja** *iz Tolminskega muzeja in* **Beatriče Žbona Trkman** *iz Goriškega muzeja o Banjški planoti in Trnovskem gozdu v luči novejših arheoloških najdb. Uvodni članek zbornika obravnava arheološko sliko omenjenega območja, ki je bila še do nedavnega nejasna in slabo prepoznavna. Ovrednotene najdbe izpričujejo poselitev od kamene dobe do pozne antike.*

Izpostaviti velja razpravo **Eda Kozoroga**, *vodje odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje v tolminski*

*območni enoti **Zavoda za gozdove Slovenije**, o mejnih znamenjih na severnem Primorskem. Mejna znamenja so, kot piše avtor, pomembna kulturna dediščina, saj imajo poleg svoje funkcionalne tudi pričevalno in estetsko vrednost. Na severnem Primorskem je npr. v obdobju od leta 1736 do danes nastalo več kot 8.800 kamnitih gozdarskih mejnih znamenj.*

V zborniku so objavljeni trije referati, ki obravnavajo tematiko z Goriškega v okviru polpretekle zgodovine. **Pavel Medveščck** *je svoje besedilo posvetil **Slovenski oboroženi četi anarhistov** (SOČA), ilegalni organizaciji med obema vojnam, objavljeni pa sta tudi zgodbi aleksandrink, ki sta živeli razpeti med domovino in Egiptom. Zadnji del zbornika* In memoriam *je posvečen pokojnemu* **Marku Vuku**, *leta 2004 preminulemu umetnostnemu zgodovinarju in publicistu, ki je bil zaposlen v Goriškem muzeju. Zapisa v njegov spomin sta prispevala* **Andrej Malnič** *in* **Branko Marušič**.

NASLOV: Goriški letnik – zbornik Goriškega muzeja. IZDAL in ZALOŽIL: Goriški muzej. KRAJ in LETO IZDAJE: Nova Gorica, 2008. FORMAT: 24 x 17 cm. VEZAVA: mehka. NAKLADA: 700 izvodov. ŠT. STRANI: 232.

Vojske, orožje in utrdbeni sistemi v Posočju

Zbornik Vojske, orožje in utrdbeni sistemi v Posočju, *v katerem so zbrani članki 12 poznavalcev utrdbenih*

sistemih v Posočju, je izšel ob razstavi Ob večni meji, *ki je bila v **Tolminskem muzeju** na ogled do konca februarja. Poleg mlajših avtorjev, kot sta* **Marko Klavora** *in* **Blaž Torkar**, *so v zborniku razprave poznanih in uveljavljenih piscev,* **Vasje Klavore**, **Fedje Klavore**, **Vita Berginca** *in* **Romana Medveda**, **Andreja Gasparija**, **Beatriče Žbona**, **Fabrizia Bressana** *in* **Dušana Mijanovića**, *ter muzealcev Tolminskega muzeja. Zbornik je uredila kustosinja Tolminskega muzeja* **Karla Kofol**, *vsi članki pa so povzeti tudi v angleškem jeziku.*

Publikacija je izšla v 500 izvodih z bogatim fotografskim gradivom in skicami. Kot piše **Damjana Fortunat Černilogar** *v uvodu s kronološkim pregledom delovanja vojašnic v Posočju, je posebno pozornost treba nameniti* "t. i. Alpskemu zidu, saj je ta dejansko posegel v prostor in kulturno krajino Zgornjega Posočja in mnogi objekti iz tega časa so še delno ohranjeni, a spomin na njihovo nekdanjo namembnost se je že močno porazgubil. Iz tega obdobja so vojašnice v Poljubinju, na Čiginju in Kozarščah ter v Bovcu, utrdbeni sistemi v Pologu, na Prodih, v dolini Tolminke, v dolini Soče proti Trenti, na Bogatinu, Tolminskih Ravnah, planini Razor ..." *Pomembna je spravljiva misel D. Fortunat Černilogar, osrednja rdeča nit zbornika. Drektorica Tolminskega muzeja si želi,* "da bi utrdbenih sistemov v Posočju in tudi drugje ne bilo več treba graditi, da bi znali in zmogli živeti ob državnih mejah, ki jih je Evropska unija z uveljavitvijo Schengenskega območja zrahljala, in znotraj območja uveljavila njihovo lažje prehajanje".

NASLOV: Vojske, orožje in utrdbeni sistemi v Posočju. UREDNICA: **Karla Kofol**. IZDAL in ZALOŽIL: Tolminski muzej. KRAJ in LETO IZDAJE: Tolmin, 2008. NAKLADA: 500 izvodov. FORMAT: 21 x 29,5 cm. VEZAVA: mehka. ŠT. STRANI: 212.

Kocova jama

Blizu Napoleonovega mosta čez Nadižo je jama, ki ji pravijo Kocova jama. Nekoč je žena, ki so ji rekli kriva peta, ljudem povedala, da je v tej jami zlato. Prikazala se je le ob sončnih dneh, štela cekine in govorila: *"Kopljite, kopljite, bogati boste!"*

In res so začeli kopati v Kocovi jami in našli rumen luknjast kamen (lehnjak) ... Mislili so, da je zlato, in kopali naprej. Nekega dne pa se je enemu izmed kopačev v jami vdrlo in požrla ga je voda. Od takrat se nihče več ni upal v Kocovo jamo.

Zbral in zapisal: Janez Dolenc
(Logje, 1977)

Vir: **DOLENC, Janez.** *(1992). Zlati Bogatin. ČZP Kmečki glas. V Ljubljani: ČZP Kmečki glas. Str. 46.*

IZDELUJEM
ARTIKLE ZA SV. KRST
(krstne prtičke, sveče),
POROČNE IN OBHAJILNE SVEČE.
Aranžiram KONFETE.
Ugodne cene. Prihajam v Tolmin, Bovec.
SPLETNA STRAN: marija-vitez.si
GSM: 041-883-910, TEL.: 05/39-39-201
Marija Vitez s.p., Vrtojbenska cesta 14, 5290 Šempeter pri Gorici

Knjižno polico napolnila:
Pavel Četrtič in **Špela Mrak**

KOLOBARJENJE

Rastline imajo različne zahteve, zato je pomembno, da med prvo in ponovno setvijo iste rastline na isto površino mine najmanj štiri do šest let. To je namreč najboljši način uskladitve učinkov predhodnega posevka s potrebami naslednjega. Ker smo se odločili, da v svojem vrtu ne bomo uporabljali umetnih gnojil in fitofarmacevtskih sredstev za zatiranje bolezni in škodljivcev, je prav kolobar "alfa in omega" našega vrtičkarstva.
Pri njegovem načrtovanju moramo v prvi vrsti upoštevati *potrebe rastlin po gnojenju,* sledijo *vrstenje rastlin* in *ugodne sosede*.

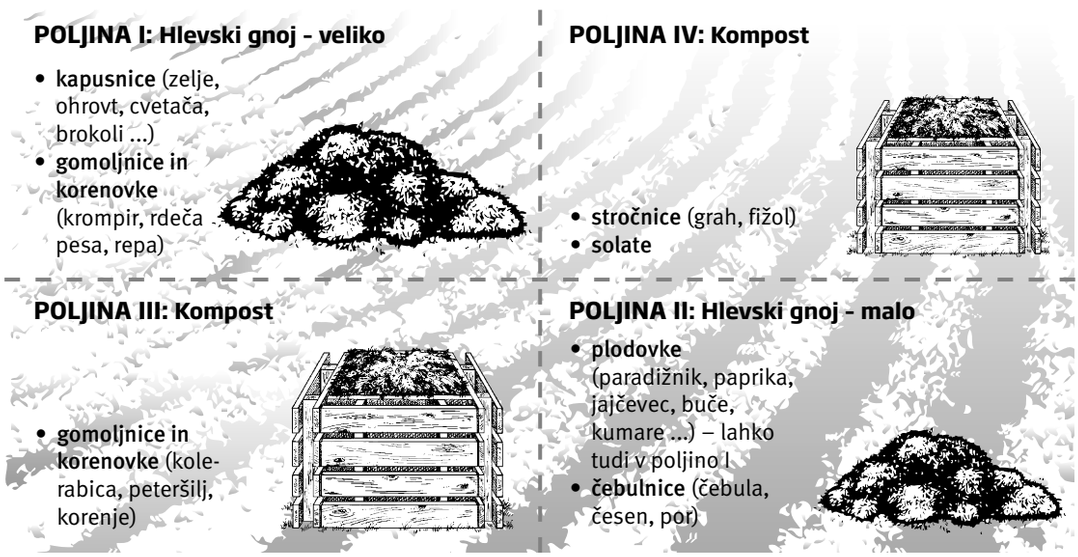

Na vrtu smo se odločili za štirileten kolobar, zato smo ga razdelili na štiri poljine: I, II, III, IV. Ker imajo posamezne rastline različne zahteve po gnojenju, jih moramo temu primerno zasaditi. Poljino I smo močno pognojili s hlevskim gnojem, poljino II smo pognojili malo, poljini III in IV pa sta gnojeni s kompostom (o kompostiranju bomo pisali v naslednji številki). Temu smo nato prilagodili rastline, ki smo jih posadili na posamezno poljino. Ker imamo štiriletni kolobar, bo posamezna rastlina prišla na enako mesto v vrtu šele po štirih letih (premikamo jih v smeri urinega kazalca). S tem smo "zmedli" škodljivce in ohranili kar se da godna tla. Pri sajenju v posamezno poljino smo upoštevali tudi dobre in slabe sosede oziroma kako se rastline med seboj prenašajo. V kolobar lahko vnesete še različna zelišča in okrasne rastline, s čimer boste pri odganjanju škodljivcev še bolj učinkoviti.

Utrinki

VSAK TRETJI PREBIVALEC POSOČJA OBISKUJE KNJIŽNICO

Tolmin – Knjižnica v Tolminu ima že dolgoletno tradicijo in lani je minilo natanko sto let od ustanovitve prve javne knjižnice. Že vrsto let je eno od središč kulturnega dogajanja v Posočju, saj poleg osnovnega poslanstva, to je hranjenja in omogočanja dostopa do gradiva in informacij na najrazličnejših medijih, splošne knjižnice opravljamo še vrsto dodatnih nalog, ki jih določa *Zakon o knjižničarstvu*. V preteklem letu smo jih skušali izvesti s čim bolj domiselnimi dejavnostmi in akcijami. Želimo, da knjižnica za obiskovalce postane prijazen družaben prostor, kamor bodo radi prihajali po informacije in znanje ali pa samo na prijeten klepet in druženje z vrstniki.

V vseh naših enotah smo lani zabeležili 93.921 obiskov (leto poprej 87.472) in izposodili 210.589 enot gradiva (leto poprej 205.399). V vseh naših enotah imajo uporabniki možnost uporabe "študijskega" računalnika z multifunkcijsko napravo, na katerem sta omogočena dostop do zakupljenih elektronskih baz podatkov (*Oxford reference online*, *Ebsco host* ipd.) in uporaba različnih programskih orodij. V galerijskem prostoru knjižnice se odvijajo predavanja in izobraževanja na najrazličnejše teme, ki uporabnikom nudijo možnost neformalnega pridobivanja znanja in kakovostnega preživljanja prostega časa.

V poletnih mesecih smo v akciji *Beri pod brezo* bralni virus širili tudi v atriju pred knjižnico, kjer so obiskovalci lahko prebirali dnevno časopisje ali knjige, poletno bralno ponudbo pa smo popestrili tudi s *Knjižno pekarno*. Za bralce smo pripravljali pakete presenečenj, v katere smo poleg knjižnih novitet skrili tudi kakšno kakovostno leposlovje slovenskih ali tujih avtorjev. Lani je že drugo leto zapored potekal projekt *Primorci beremo*, ki je glede na obseg največji projekt spodbujanja bralne kulture za odrasle v Sloveniji doslej. Nosilka projekta je ***Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin***, k sodelovanju pa smo pritegnili še knjižnice v Idriji, Ajdovščini, Sežani in Izoli. Smo prva knjižnica, ki ima svojo lastno radijsko oddajo *Tvoja, moja, naša knjižnica*, v kateri uporabnike obveščamo o dogajanju v knjižnici, novih knjigah ter zanimivostih iz sveta knjig in knjižnic. Skozi vse leto v akciji *Priporočamo* bralce usmerjamo h kakovostnim literarnim delom.

NAJMLAJŠE JE V TRI POSOŠKE KNJIŽNICE *tudi lani pogosto zvabila Lisica Mica.* ***Foto: arhiv knjižnice***

Zavedamo se, kako pomembno je vzgajati bralce od mladih nog, zato še posebno skrb namenjamo otrokom. Vsak mesec smo zanje pripravljali *Uganko meseca*, za najmlajše je v jesensko-zimskem času pravljice na repu prinašala *Lisica Mica*. Že tradicionalna je postala akcija *Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin,* v kateri se za nagrade navdušeno potegujejo učenci 3. razredov. Za šole na našem področju koordiniramo reševanje vseslovenskega *Mega kviza*, mladi knji-

UGODNE SOSEDE

S pravo kombinacijo različnih vrst zelenjave (mešani posevki) bodo naše rastline bolj zaščitene pred škodljivci in boleznimi, saj se nekatere vrste rastlin med seboj ščitijo – pospešujejo rast, izboljšajo okus, odvračajo škodljivce.

RASTLINA	UGODNE SOSEDNJE KULTURE	NEUGODNE SOSEDNJE KULTURE
čebula	bučka, kumara, paradižnik, korenje, jagoda, rdeča pesa, koper, kamilica	zeljnate zelenjave, por, grah, fižol
česen	vrtne jagode, vrtnica, sadno drevje	grah, fižol
fižol (nizek)	rdeča redkvica, repa, zelena, krompir, kumara, blitva, paradižnik, solata, rdeča pesa, beluš, rabarbara, šetraj	čebula, česen, por
fižol (preklar)	solata, rdeča redkvica, bela in črna redkev, špinača, bučka, kumara, zelena, brstični ohrovt, repa, kapucinke, šetraj	čebula, česen, por
paprika	solata, špinača, blitva, redkvice	fižol
glavnata solata	paradižnik, radič, rdeča redkvica, bela in črna redkev, grah, fižol, repa, črni koren, zelje, rabarbara, beluš, koper, šetraj (pred zeleno)	peteršilj
grah	solata, redkvica, bela in črna redkev, kolerabica, sladki janež, beluš (pred brstičnim ohrovtom)	čebula, česen, por, krompir, fižol
kolerabica	grah, nizek fižol, solata, špinača, paradižnik, zelena, rdeča pesa	
korenje	rdeča redkvica, bela in črna redkev, čebula, por	
krompir	hren, nizek fižol, brstični ohrovt, kumina, poprova meta	paradižnik, grah
kumara	čebula, nizek fižol, sladki janež	redkev
paradižnik	solata, por, zeljnate zelenjave, kolerabica, zelena, kamilica, bazilika	krompir, grah, sladki janež
por	solata, paradižnik, kolerabica, korenje, jagoda, zelena	čebula, grah, fižol
radič	paradižnik, fižol preklar, korenje, glav. solata, sladki janež, šetraj	peteršilj
rdeča pesa	čebula, berivka, nizek fižol, koper, boreč, šetraj	špinača
šalotka	korenje, motovilec, rdeča pesa, jagoda, kamilica, koper	zeljnate zelenjave, fižol, grah, por
špinača	zeljnate zelenjave, fižol preklar, rdeča redkvica, bela in črna redkev, repa	rdeča pesa
zelena	zeljnate zelenjave, solata, špinača, por, paradižnik, fižol	ne uspeva dobro kot monokultura
zeljnate zelenjave	paradižnik, zelena, krompir, grah, fižol	čebula, grah, rdeče zelje kot monokultura

Vir: www.zveza-ekokmet.si

ŠE NEKAJ NASVETOV:

- Smiselno je, da svoj kolobar nekam zapišete oziroma narišete. Olajšali si boste delo, saj boste natančno vedeli, katere sadike in semena potrebujete ter koliko naj jih bo. Vedeli boste tudi, kako si poljine v kolobarju iz leta v leto sledijo.
- Ko boste načrtovali svoj kolobar, bodite pozorni, da si rastline, ki sodijo v isto družino, ne bodo sledile. Primer: Če boste v poljino I posadili rastline iz skupine razhudnikov, naj ji prihodnje leto sledi poljina, v katero ne boste sejali iste družine, na primer poljina IV.
- V kolobarju so potrebne tudi metuljnice, med katere sodijo fižol, grah, volčji bob, detelja ... Te rastline lahko s pomočjo talnih bakterij iz zraka vežejo dušik in z njim bogatijo tla, ki jih hkrati tudi rahljajo. Primerne so še kot zeleno gnojenje.

Rubriko pripravljata:
Peter Domevšček in **Patricija Rejec**

Utrinki

žni molji pa vsako leto izberejo tudi *Mojo naj knjigo.* Skozi vse leto so nas obiskovale skupine otrok iz vrtcev in šol. Najmlajši so prihajali na ure pravljic, malo starejši na predstavitve knjižnice, učenci 7. razredov pa so v okviru vseslovenskega projekta *Rastem s knjigo* spoznavali ponudbo in storitve splošne knjižnice.

V galerijskih prostorih tolminske knjižnice se je v letu 2008 zvrstilo okroglih 50 prireditev in dogodkov. Na literarnih večerih smo gostili ugledna pisateljska imena, kot so **Brina Svit Merat**, **Tone Pavček** in **Svetlana Makarovič**. Med razstavami sta bili najbolj odmevni razstava slik iz peska **Stanke Golob** ter razstava likovne kolonije *Zlata ribica*, znanje smo širili s predavanji na najrazličnejše teme, potovali smo v daljne dežele in spoznavali tuje kulture. Ogledali smo si nekaj filmskih projekcij in uživali ob glasbenih koncertih.

Lotili smo se obsežnega projekta *eEnciklopedija Posočja*. Našo lokalno kulturno dediščino želimo predstaviti na zanimiv, atraktiven način z uporabo sodobnih tehnologij, ki bo pritegnil tudi mlade. V letošnjem letu bomo poleg nadaljevanja naštetih dejavnosti izdali monografijo o zgodovini knjižnic in kulturnih društev v Posočju z naslovom *Dajte nam knjig, da jih damo ljudstvu*. Pravljična soba bo zažarela novih barvah, *Dneve slovenske knjige* pa bomo v atriju knjižnice pospremili s sejmom starih in odpisanih knjig.

Jožica Štendler, ravnateljica Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

HIŠNI LJUBLJENČKI MED NAJMLAJŠIMI

Most na Soči – V ***Vrtcu Most na Soči*** je vedno pestro in veselo. Za to poskrbijo prizadevne vzgojiteljice, vedoželjni otroci in seveda starši, ki nam priskočijo na pomoč. V okviru mednarodnega projekta *Ekovrtec*, v katerega smo letos vključeni že drugo šolsko leto, izvajamo projekt *Živali in mi*.

Živali so bile v našem vrtcu vedno pomembne. Spoznavali smo jih prek pravljic, pesmic, fotografij in drugih virov. Letos smo jim pripisali še poseben pomen, tako da nas obiskujejo kar v vrtcu. Razveselili so nas že maček, dolgodlaki morski prašiček, hrček, miške, bela podgana, zajček in seveda kuža. Ob živalih so se otroci naučili, da niso samo naša igrača in da jih nimamo le zaradi veselja, čeprav znajo biti naše dobre prijateljice in družabnice pri igri, ampak veliko več. Od nas potrebujejo veliko skrbnosti, odgovornosti in strpnosti, da jim je lepo in prijetno, predvsem pa je pomembna skrb za čistočo, kajti v današnjem času pasji in mačji iztrebki lahko predstavljajo velik problem. Z otroki smo namreč odšli na poučen sprehod in opazili, da ležijo vsepovsod: v parkih, na ulicah, cestah, pred hišami in celo v peskovnikih. Že naslednji dan smo

OTROCI IZ MOSTARSKEGA VRTCA IN NJIHOVE VZGOJITELJICE *so opazili, da iztrebki hišnih ljubljenčkov ležijo vsepovsod, zato so svojega hišnika prosili za opozorilne table, ki so jih postavili na najbolj onesnažena mesta v kraju.* ***Foto: arhiv vrtca***

Druga stran

Jan Cvitkovič je že večkrat javno podelil zasluge za dejstvo, da v Tolminu ni njegovega filmskega festivala, nekdanjemu županu in direktorju ***LTO Sotočje***, ki projekta v času nastajanja ideje nista podprla. Ker je bil njegov zadnji komentar objavljen v prejšnji številki ***EPIcentra***, ki ga dobijo tudi vsa gospodinjstva na Tolminskem, pač moramo osvetliti še drugo stran zgodbe. Cvitkovičevo mnenje ni najbolj korektno iz več razlogov:

- Res je, da sem bil spomladi leta 2004 kot takratni direktor LTO-ja povabljen na sestanek k županu, kjer je gospod Cvitkovič s sodelavci predstavil idejo festivala. Na tem sestanku festivala ni nihče zavrnil – takratni župan je predstavil omejene proračunske možnosti, sam pa sem predlagal, da nam posredujejo oceno stroškov, da bi preverili, kje je možno iskati dodatne vire.
- Občina Tolmin lahko financira samo projekte, ki so potrjeni v proračunu, LTO pa projekte, ki so potrjeni v letnem programu dela. Sofinanciranje idej, ki se pojavijo naknadno (kot je bilo to v primeru ideje za filmski festival), ko so proračuni in programi sprejeti, je tako možno le skozi skupno iskanje sponzorjev, kjer pa uspeh ni zagotovljen. Pomemben delež pomoči lahko občina in LTO ponudita prek svojih storitev, torej pomoč pri formalnih postopkih (občina) ali informiranju javnosti, iskanju namestitev za udeležence in organizatorje ipd. (LTO). V konkretnem primeru do razprave o zunajproračunskih možnostih sploh nismo prišli, ker se organizatorji festivala niso več oglasili.
- V tolminski javnosti se večkrat pojavlja mnenje, da bi se LTO Sotočje moral ukvarjati tudi s prireditvami in festivali. LTO ni ne kadrovsko ne finančno opremljen za tako dejavnost, na drugi strani pa za tako vlogo LTO-ja ni nobene potrebe. Na Tolminskem je namreč dovolj društev, klubov, kulturnih in drugih organizacij, ki znajo prireditve in festivale odlično izpeljati. Tudi v Izoli je filmski festival *Kino Otok* sofinanciran in podprt iz naslova družbenih dejavnosti, in ne iz turizma. Tako kot v Izoli bi tudi v Tolminu lahko prijavili festival na razpis za prireditve. Le da je tudi gospodu Cvitkoviču verjetno jasno, da bi Tolmin precej težje vsako leto zagotavljal 40.000–50.000 evrov iz proračuna, ki je več kot polovico manjši od izolskega.

Noben izmed dosedanjih tolminskih festivalov ni bil odvisen ne od župana ne od direktorja LTO, zato ne vidim razloga, da bi bilo v primeru filmskega festivala kaj drugače. Prav nobene potrebe ni, da se gospod Cvitkovič čuti krivega, ker svojega festivala ni pripeljal v Tolmin, če je drugje dobil boljše pogoje. Ni pa tudi nobene potrebe, da za svojo odločitev krivi koga drugega.

Janko Humar, direktor LTO Sotočje

Utrinki

se lotili reševanja problema. Izdelali smo plakat, v garderobi pripravili mini park s tablami in napisi, hišnik pa nam je izdelal opozorilne table za lastnike psov. Opozarjajo na pravilno ravnanje s pasjimi iztrebki in na nujnost privezovanja kužkov na vrvico, postavili pa smo jih na najbolj onesnažena mesta v kraju.

S tem, ko skupaj z otroki izvajamo različne aktivnosti, malčki svoja bogata spoznanja prenašajo na starše in krajane ter tako veliko prispevajo k razvoju okoljske ozaveščenosti. V našem vrtcu je že ustaljena praksa, da otroke navajamo na spoštljiv odnos do varovanja narave, zato skrbno ločujemo in zmanjšujemo odpadke. V vsaki igralnici imamo koše za ločevanje odpadkov, v garderobi je postavljen poseben zabojnik, v katerem skupaj s starši zbiramo izrabljene tonerje in kartuše. Vsako leto v mesecu aprilu zbiramo star papir, izvedemo čistilno akcijo in pripravimo *Eko dan*. Zaposleni v vrtcu smo prepričani, da s skupnimi prizadevanji in skladno z vizijo *Ekošole* ustvarjamo prijazen odnos do sebe, soljudi in narave.

Irena Kovačič, vodja vrtca

Ali posvečamo kolesarstvu dovolj pozornosti?

Kolesarstvo ni le priljubljen šport, temveč predvsem v mestih pomeni čedalje pomembnejšo alternativo v prometu, očitne pa so tudi druge prednosti tega načina prevoza: ohranjanje telesne pripravljenosti, zdravja, dobrega počutja in razvedrila, obenem pa za prevoz razen hrane ne potrebujemo nobenih energentov. Izločanje ogljikovega dioksida je bistveno manjše.

Evropska skupnost je podprla projekt, imenovan *BYPAD* (Bicycle Policy Audit), ki podpira učinkovito kolesarsko politiko omogočanja varne in smotrne udeležbe v prometu. Metoda uvajanja projekta je enostavna, hitra in uspešna. S široko raziskavo je najprej treba ugotoviti, kaj kolesarji na nekem območju pogrešajo, nato pa težave odpraviti s pomočjo devetih korakov, ki se seveda končajo s pripravo projektov ter zagotovitvijo finančnih sredstev in osebja. V Sloveniji se s programom BYPAD ne dogaja praktično nič, nekoliko več se s tem ukvarjajo le na mariborski ***Fakulteti za gradbeništvo***. So pa uspehi in rezultati omenjene metode vidni že v mnogih evropskih mestih.

Na področju množičnega kolesarstva – še posebej v turizmu – je še najbolj aktivna ***Slovenska turistična organizacija***, ki je v strategiji razvoja kolesarjenja v Slovenji zapisala več nalog. Izdelani so bili standardi za specializirane kolesarske nastanitve in ocenjeni prvi hoteli, lani pa so bili izoblikovani še kriteriji za kolesarsko info točko in kolesarsko destinacijo. Območje, ki se želi predstavljati kot kolesarska destinacija, mora imeti kolesarsko info točko, primerno namestitev (hotel, dom, kamp, turistična kmetija), označene najmanj tri kolesarske poti, zemljevid kolesarskih tur in poti, kolesarske vodnike ter možnost izposoje in servisa koles. Zagotovo lahko trdimo, da je Posočje tem kriterijem že zelo blizu. Kot zanimivost – edini slovenski kamp, ki ustreza standardom, je prav v Kobaridu.

Tudi v občini Tolmin so možnosti za dosego omenjenih standardov realne. S pravo strategijo in usmeritvijo bi nedvomno lahko postali pomemben del te ponudbe, hkrati pa bi imeli občani večje možnosti za rekreacijo in predvsem za vsakdanje gibanje v prometu. Geografska konfiguracija prostora je dokaj specifična in trenutno ne omogoča enostavnega, nenapornega kolesarjenja. S smotrno ureditvijo prometa, predvsem pa z investicijami v kolesarske poti bi lahko omogočili bistveno večjo uporabo koles kot vsakdanjega prevoznega sredstva. Osrednji nižinski del občine med Kamnom, Tolminom, Mostom na Soči in Trebušo je zaradi svojih geografskih značilnosti za to zelo primeren. Višinske razlike so minimalne, okolje ob Soči, mostarskem jezeru in Idrijci je enkratno in lahko pomeni zelo zanimivo ponudbo turistom, starejšim kolesarjem, družinam z otroki, manj zahtevnim kolesarjem, pa tudi dodatno možnost prometa občanov, sploh če upoštevamo, da javnega prometa skoraj nimamo več. Ureditev kolesarskih poti pomeni tudi alternativo visokogorskim kolesarskim turam, ki so primerne le za najzahtevnejše kolesarje in jih je v naši okolici kar precej. V zadnjem času je bil storjen viden korak k njihovi promociji, zato je še toliko bolj smiselno, da z manj zahtevnimi urejenimi kolesarskimi potmi sklenemo ponudbo, ki se nam ponuja sama od sebe.

Upravičenost investiranja v kolesarske poti je nesporna iz več razlogov. Kolesarjenje je že prevzelo vodilni trend v turizmu, Posočje pa predvsem kot zahtevno kolesarsko območje v svetu že dobiva veljavo. Turistična ponudba bi s kolesarskimi potmi vsebinsko bistveno obogatela, zaradi večinoma blagih zim je kolesarska sezona daljša, kolesarske poti pa so lahko primerne tudi za tekače in sprehajalce. Pomemben argument za je tudi dejstvo, da je investicije možno izvajati postopoma, obenem pa je njihova vrednost v primerjavi z drugo turistično infrastrukturo nižja. Tako je na območju EU vedno več občin, regiji in mest, ki v okviru projekta BYPAD rešujejo prometne in okoljske probleme.

Občinski proračun bo vedno premajhen, da bi lahko zadovoljil vse želje, zato je zelo pomembno, da se odločamo za projekte, ki bodo prispevali k razvoju občine, večanju razvojnih možnosti in višanju standarda občanov ter posledično tudi k večanju proračuna. Investicije v projekte, ki le povečujejo obveznosti do proračuna in ga siromašijo, ne bi smele imeti prednosti oziroma bi morale biti uravnotežene z realnimi možnostmi.

Darjo Velušček, pedagoški vodja
CŠOD – Dom SOČA

Posoški razvojni center

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (ZPOOSRP-UPB1, Ur.l. RS, št. 26/05, spremenjen z ZUE, Ur.l. RS, št. 114/06), Zakona o javnih financah (Ur.l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02-ZDT-B, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO in 109/08), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 (Ur.l. RS, št. 114/07, 58/08, 58/08-ZZdrS-E in 109/08-ZJF-D), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 50/07, 114/07 in 61/08), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007 – 2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15.3.2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-3/2008/4, z dne 1.10.2008), Dopolnila Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-2/2009/3, z dne 26.2.2009) in Sheme državne pomoči "Regionalna shema državnih pomoči" (številka priglasitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/I), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAČETNIH INVESTICIJ IN USTVARJANJA NOVIH DELOVNIH MEST, RAZVOJA MIKRO, MAJHNIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETJIH TER RAZVOJA TURISTIČNIH KAPACITET NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2009

I. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje investicij v mikro, majhnih, srednje velikih podjetij ter pri fizičnih osebah v dejavnosti turizma v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki in bistveni spremembami proizvodnega procesa v obstoječem obratu in investicije v izboljšave nastanitvenih kapacitet pri turističnih ponudnikih. Investicija se mora izvajati na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin.

Razpis je razdeljen na tri sklope:

- **Sklop A: Državna pomoč za majhna in srednja podjetja;**
- **Sklop B: Državna pomoč za mikro podjetja;**
- **Sklop C: Državna pomoč fizičnim in pravnim osebam v dejavnosti turizma.**

Vlagatelj se lahko prijavi samo na en sklop razpisa, in sicer samo z enim projektom.

Upravičeni stroški so:

- nakup zemljišč,
- gradnja in nakup objektov,
- nakup strojev in opreme,
- nematerialne naložbe, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja.

Nabavljena osnovna sredstva so lahko rabljena.

V podjetjih, ki poslujejo v sektorju transporta, stroški nakupa transportne opreme (premično premoženje) ne spadajo med upravičene stroške.

Povračilo davka na dodano vrednost in davka na dobiček/dohodek ni upravičen strošek.

Stroški izdelave elaborata za prijavo na razpis ne spadajo med upravičene stroške.

Neposreden nakup premoženja podjetja, ki je prenehalo poslovati ali bi prenehalo poslovati, če ne bi bilo prodano, se šteje kot začetna naložba, če je podjetje kupil neodvisen kupec. Pri nakupu podjetja se šteje kot začetna naložba strošek nakupa osnovnih sredstev podjetja, če so kupljena od tretje osebe po tržnih pogojih.

Višina sofinanciranja je odvisna od izpolnjevanja pogojev, vendar v nobenem primeru ne sme preseči:

- 50 % vrednosti upravičenih stroškov za mikro in majhna podjetja ter pri fizičnih osebah na področju turizma,
- 40 % za srednje velika podjetja in
- 30% upravičenih stroškov za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta, ne glede na to iz katerih javnih virov (sredstva občinskih proračunov, državnega proračuna ali mednarodnih virov) je pomoč dodeljena oziroma če je pomoč dodeljena po več shemah hkrati, vključno s pomočjo po pravilu "de minimis" (Uredba komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri pomoči "de minimis" (Uradni list EU L 379, 28/12/2006 str. 5-10)), in individualnih pomočeh.

II. POGOJI DODELJEVANJA

Upravičenci so mikro, majhna in srednje velika podjetja v skladu z opredelitvami iz Uredbe Komisije (ES) št. 364/2004 z dne 25. februarja 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001 (Uradni list EU L št. 63 z dne 28. februar 2004 (v nadaljevanju Uredba komisije ES)), samostojni podjetniki, zadruge ter sobodajalci, vpisani v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, ali fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji in:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah - uradno prečiščeno besedilo (ZPRPGDT-UPB2) (Ur.l. RS, št. 44/07),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Ur. l. RS št. 126/07),
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- imajo registriran sedež ali podružnico v na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin,
- fizične osebe in registrirani sobodajalci morajo imeti stalno bivališče na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin in morajo biti lastniki/najemniki objekta, ki je v zemljiški knjigi vpisan kot stanovanjski objekt,
- njihove dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji,
- bodo celotno investicijo zaključili najkasneje do 31.12.2011.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev **niso** upravičeni vlagatelji:

- katerim so na osnovi Javnega razpisa za spodbujanje začetnih investicij na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letih 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 in 2008 že bila odobrena nepovratna sredstva za sofinanciranje investicijskega projekta, razen v primeru, da so do dne oddaje vloge na ta javni razpis že v celoti realizirali investicijo in izpolnili obvezo novih zaposlitev, ki izhaja iz uspešne kandidature na omenjene razpise: (poročilo o izpolnitvi pogodbene obveznosti glede novih zaposlitev, v katerem natančno opredelijo realizirane zaposlitve, ter predložijo ustrezna dokazila – M1/M2 obrazec, kopijo kategorizacijskega lista);
- ki so za isti namen pridobili državnih pomoči iz drugih javnih virov (s čimer bi skupna državna pomoč presegla dovoljeni delež investicije);
- ki so odvisna podjetja – so gospodarske družbe, v kateri posamezna velika podjetja ali velika povezana podjetja, razpolagajo z lastniškimi deleži ali glasovalnimi pravicami, večjimi od 25 %;
- ki so za svojo dejavnost pridobili igralniško koncesijo;
- ki imajo kot dejavnost registrirano ribištvo ali premogovništvo;
- ki se ukvarjajo s pridelavo kmetijskih pridelkov naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503 in 4504 za plutaste izdelke;

Utrinki

BILO JE LUŠTNO ... KOT VČASIH

Šentviška Gora – Že tretje leto zapored smo bili ob slovenskem kulturnem prazniku prav v ***Podružnični šoli*** (PŠ) ***Šentviška Gora*** in ***Vrtcu Šentviška Gora*** organizatorji osrednje prireditve na Šentviški planoti. K sodelovanju vedno povabimo še koga, ponavadi domače pevce ali muzikante, še posebej pa smo veseli, ko se na povabilo odzovejo naši nekdanji učenci. Vedno se nam radi pridružijo, da z nami zapojejo ali zaplešejo.

Letos smo tako že v januarju na šolo povabili člane domače ***Folklorne skupine "Ivan Laharnar - Planota"***, da bi se učenci bolj seznanili z ljudskimi plesi in se jih nekaj naučili za nastop na kulturni prireditvi. Tudi ples je namreč del kulture in ohranjanje ljudskih plesov je na Planoti tradicija. Naše druženje smo začeli s pesmijo in nadaljevali s pogovorom, v katerem so nam najprej povedali, da niso folkloristi, ampak se imenujejo folklorniki. Izvedeli smo, kaj je folklora, kakšno je bilo življenje v časih, iz katerih izvirajo plesi, ki jih plešejo, in kakšni so bili takratni običaji. Predstavili so nam nošo plesalcev in plesalk, ker pa so nas vse že srbele pete, smo naš dan nadaljevali z učenjem plesov ob zvokih harmonike. Otroci so zelo uživali, folklorniki pa so nam zaupali, da je bilo srečanje tudi zanje prijetno doživetje. Otroke so naučili kar nekaj plesov, ki smo jih pridno vadili vse do prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku.

VČASIH JE LUŠTNO B'LO *so prireditelji osrednjo slovesnost na Šentviški planoti ob slovenskem kulturnem prazniku poimenovali zato, ker so naše babice in dedje peli in plesali ob vsakem druženju.* ***Foto: arhiv šole***

Letošnjo prireditev, ki je bila 7. februarja v dvorani na Šentviški Gori, smo naslovili *Včasih je luštno b'lo*,

- ki imajo kot dejavnost registrirano jeklarstvo ali železarstvo;
- ki imajo kot dejavnost registrirano proizvodnjo sintetičnih vlaken;
- kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so ali kupljeni od pridelovalcev ali, da jih je na trg dalo podjetje, ki trži ali predeluje kmetijske pridelke in proizvode;
- kadar je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na pridelovalce;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah, v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244 z dne 1.10.2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (uradno prečiščeno besedilo) (ZPRPGDT-UPB2) (Uradni list RS, št. 44/07-uradno prečiščeno besedilo); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;
- za aktivnosti povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

Investicija in novo odprta delovna mesta morajo ostati v regiji vsaj 3 leta, šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Razvojna sredstva za ustvarjanje novih delovnih mest se lahko dodelijo, če gre za delovna mesta, ki so povezana z izvedbo projekta začetne naložbe. To pomeni, da se nanašajo na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in so ustvarjena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi, zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe. Povečanje števila delovnih mest se ugotavlja kot neto povečanje v primerjavi s povprečjem zadnjih 12 mesecev pred dnem oddaje vloge na razpis, upoštevajoč zaposlene s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Nematerialne investicije se morajo uporabljati izključno v obratu, ki je prejemnik državne pomoči, obravnavati pa jih je treba kot sredstva, ki se amortizirajo. Kupljena morajo biti od tretje osebe po tržnih pogojih in vključena v aktivnost podjetja. Vsaj 5 let morajo ostati v obratu, ki je prejel pomoč.

Osnovna sredstva, ki so predmet naložbe se lahko prodajo tretji osebi pred potekom roka s pogojem, da podjetje nabavi druga osnovna sredstva, ki predstavljajo sodobnejšo tehnologijo za enak namen. Podjetje mora o tem predhodno pisno obvestiti Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Posebni pogoji sofinanciranja investicije kot celote po posameznih sklopih:

Sklop A:
- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo upravičenci s projekti, ki bodo odprli najmanj 2 novi delovni mesti v obdobju 3 let po zaključku investicije in katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 40.000 EUR in bodo investicijo zaključili najkasneje do 31.12.2011.
- Maksimalna višina sofinanciranja investicije kot celote (vseh faz oziroma upravičenih stroškov skupaj) je opredeljena tudi s pogojem novo odprtih delovnih mest, tako da se lahko za odprto delovno mesto do vključno V. stopnje zahtevnosti investicija sofinancira v maksimalni višini 13.000 EUR, za odprto delovno mesto VI. in višje stopnje zahtevnosti pa v maksimalni višini 20.000 EUR.
- Skupna vrednost sofinanciranja investicije ne bo mogla preseči 80.000 EUR.

Sklop B:
- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo upravičenci s projekti, katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 10.000 EUR in bodo investicijo zaključili najkasneje do 31.12.2011.
- Skupna vrednost sofinanciranja investicije ne bo mogla preseči 50.000 EUR.

Sklop C:
- Za dodelitev nepovratnih sredstev lahko kandidirajo upravičenci s projekti, katerih celotna investicijska vrednost je višja kot 6.000 EUR in bodo investicijo zaključili najkasneje do 31.12.2011.
- Fizična oseba ali sobodajalec vpisan v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, je lastnik ali najemnik objekta, ki je v zemljiški knjigi vpisan kot stanovanjski objekt v katerem bo uredil nastanitvene kapacitete. Sedež podjetja oz. stalno prebivališče vlagatelja mora biti na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin.
- Vlagatelj bo uredil nastanitvene kapacitete z vsaj štirimi novimi ali obstoječimi ležišči. Nova ležišča morajo biti kategorizirana z vsaj 3 zvezdicami (***), adaptacija obstoječih prenočitvenih kapacitet pa mora zagotoviti prehod na višjo kategorijo.
- Vlagatelj bo nastanitveni obrat, za katerega bo v okviru tega razpisa pridobil sredstva, registriral pri za ta namen pristojnem organu oz. registriral dejavnost v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah najkasneje 30 dni po zaključku investicije oziroma najkasneje do 30. 1. 2012.
- Vlagatelj bo nastanitvene kapacitete oddajal turistom najmanj 5 let po zaključku investicije.
- Višina nepovratnih sredstev za vsako ustvarjeno novo ležišče znaša 2.000 EUR na posteljo (brez dodatnih ležišč).
- Višina nepovratnih sredstev za vsako obnovljeno ležišče znaša 2.000 EUR na posteljo (brez dodatnih ležišč).
- Maksimalna višina sredstev, ki jih lahko pridobi posamezni upravičenec je glede na skupno razpisano vsoto 15.000 EUR.

Na razpis lahko vlagatelji kandidirajo tudi s posamezno (eno ali več) fazo investicije (faza nakupa, komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišča, faza gradnje/nakupa objektov, faza nakupa strojev in opreme ter nematerialnih investicij (patenti, licence,…)), vendar pa mora skupna višina celotne faze izpolnjevati kriterije za posamezen sklop. Na razpis lahko kandidirajo vlagatelji vlog tudi s posamezno fazo, ki pomeni nadaljevanje investicije iz prejšnjih let.

Utrinki

in sicer zato, ker se je včasih veliko več pelo in plesalo – ob vsaki priložnosti, ko so se ljudje družili. Tudi na naši prireditvi je bilo luštno. Otroci so peli ljudske pesmi in skupaj s folklorniki zaplesali plese, ki so se jih naučili: *zibenšrit*, *rašpo*, *špicpolko*, *ajns*, ples s klobuki, Abraham in še kakega. Naši trije fantje so v krajšem začetnem prizorčku obiskovalcem zaupali, da jih skrbi, da pri plesu delajo prevelike korake, da si morda niso zapomnili vseh korakov in da punce premočno držijo. A so potem sukali punce, kot se gre. Vsi nastopi so bili nagrajeni z aplavzom, najbolj pa so kot po navadi navdušili otroci iz vrtca pod vodstvom vzgojiteljic **Slavke Črv** in **Alenke Razpet**. Zapeli so nekaj pesmic, ki so jih še gibalno uprizorili, in res so bili prisrčni. Na prireditvi so zapeli tudi pevci domačega moškega pevskega zbora pod vodstvom **Bogdana Kosmača**, ki so se jim pri zadnji pesmi pridružili tudi obiskovalci.

Ob zaključku prireditve je vzgojiteljica Slavka Črv zbrane povabila k nakupu Unicefovih punčk, ki so jih na pobudo vrtca izdelovale mame in zunanje sodelavke. Na ogled so jih postavili 21 in prav vse so prodali. Rek *"Kdor rad poje in pleše, slabo ne misli,"* se je potrdil. Z občutkom, da smo obiskovalcem prireditve polepšali predpraznični večer, smo se organizatorji in sodelujoči, bogatejši za izkušnjo in lepo doživetje, že pozno v večer razšli.

Erika Laharnar in **Vlasta Sotenšek**, učiteljici na PŠ Šentviška Gora

PUST JE BIL LAČNIH UST TUDI V KOBARIDU

Kobarid – Na pustno soboto smo letos združili moči prostovoljci, ki delujemo v okviru ***Zavoda Feniks*** in ***Mladinskega odseka pri Planinskem društvu Kobarid***. Pripravili in izvedli smo pustni sprevod za predšolske otroke in mlajše šolarje po kobariških ulicah, dopolnili pa smo ga s spustnim rajanjem, čajanko in pustnimi dobrotami v gasilskem domu. Prireditve se je udeležilo prek 100 otrok v spremstvu staršev, kar je v lepem in sončnem dnevu prebudilo in popestrilo utrip kraja.

PUSTNA ČAJANKA S KROFI. Foto: Bojana Pitamic

Organizatorji se zavedamo, da sta priprava in izvedba prostočasnih programov za otroke v njihovem zgodnjem otroštvu najzahtevnejše delo, vendar se glede na izkušnje in vloženi trud še kako izplačata. Najlepša so prav mlada brezskrbna leta, polna dogodivščin, spoznavanja in bivanja v naravi ter medsebojnega druženja. Prav slednje smo želeli doseči s pustnim rajanjem, ki ga bodo najmlajši s Kobariškega nosili s seboj v življenje.

Vilma Purkart

Vlagatelj lahko kandidira na razpis z eno prijavo na en sklop.
Upravičenci morajo prispevati najmanj 25 % vrednosti investicije iz lastnih sredstev, ki ne smejo vsebovati pomoči. Za lastna sredstva se štejejo sredstva upravičenca in pridobljeni krediti po tržnih pogojih.

III. MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog - Sklop A

	Merilo	Št. točk
1	Reference vlagatelja	15
2	Število novih delovnih mest	27
3	Faznost in predvideni zaključek investicije	15
4	Vpliv investicije na okolje	6
5	Tržna naravnanost	12
6	Delež visoke tehnologije	12
7	Lokacija investicije in potresna prizadetost vlagatelja	13
	SKUPAJ	**100**

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Prednost pri izboru za dodelitev razpisanih sredstev imajo investicijski projekti, ki dobijo najvišjo oceno na podlagi meril za ugotavljanje učinkov investicije, do porabe sredstev.

Merila za vrednotenje vlog - Sklop B

	Merilo	Št. točk
1	Reference vlagatelja	17
2	Število novih delovnih mest	20
3	Faznost in predvideni zaključek investicije	20
4	Vpliv investicije na okolje	6
5	Tržna naravnanost	15
6	Delež visoke tehnologije	15
7	Lokacija investicije in potresna prizadetost vlagatelja	7
	SKUPAJ	**100**

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.
Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Prednost pri izboru za dodelitev razpisanih sredstev imajo investicijski projekti, ki dobijo najvišjo oceno na podlagi meril za ugotavljanje učinkov investicije, do porabe sredstev.

Merila za vrednotenje vlog - Sklop C

	Merilo	Št. točk
1	Vlagatelj je nov ponudnik in bo po končani investiciji pridobil pri pristojnem organu status registrirani sobodajalec ali bo svojo dejavnost registriral v skladu z ZGD	12
2	Vlagatelju na osnovi javnih razpisov za spodbujanje začetnih investicij na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letih 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 in 2008 niso bila odobrena sredstva za sofinanciranje investicijskega projekta	8
3	Skupno število novih oziroma prekategoriziranih ležišč: • 4 – 5 • 6 – 8 • nad 8	 5 15 20
4	Kategorija **** ali več • prehod iz nižje kategorije v kategorijo **** ali več nova ležišča kategorije **** ali več	10
5	Število novih delovnih mest v 3 letih po zaključku investicije: • eno novo delovno mesto • dve ali več novih delovnih mest	 5 10
6	Zaključena investicija: • 6 mesecev po datumu predvidenega podpisa pogodbe • 12 mesecev po datumu predvidenega podpisa pogodbe • 24 mesecev po datumu predvidenega podpisa pogodbe • več kot 24 mesecev po datumu predvidenega podpisa pogodbe	 20 15 10 0
7	Tržni program za prodajo nočitvenih kapacitet: • Izdelan tržni načrt in sklenjene pogodbe za trženje nočitvenih kapacitet • izdelan tržni načrt	 20 15
	SKUPAJ	**100**

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Prednost pri izboru za dodelitev razpisanih sredstev imajo investicijski projekti, ki dobijo najvišjo oceno na podlagi meril za ugotavljanje učinkov investicije, do porabe sredstev.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN OBDOBJE FINANCIRANJA

Skupna višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago za sofinanciranje sklopov A, B in C, znaša 659.247 EUR v letu 2009. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.
Okvirna skupna višina nepovratnih sredstev za:
- Sklop A je 160.000 EUR
- Sklop B je 349.247 EUR
- Sklop C je 150.000 EUR

V kolikor sredstva na posameznem sklopu niso razdeljena med upravičence, se lahko prenesejo na drug sklop. O prenosu sredstev med posameznimi sklopi odloča komisija ob izboru.
Obdobje, za katerega so namenjena razpisna sredstva je proračunsko leto 2009. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo sofinancirala le upravičene stroške, nastale od objave javnega razpisa v Uradnem listu RS do najkasneje 20. 10. 2009.

V. NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, je:
- priporočeno po pošti do vključno 30. 4. 2009 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 30.4.2009 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: "NE ODPIRAJ – VLOGA - JAVNI RAZPIS ZAČETNE INVESTICIJE V POSOČJU 2009", navedenim sklopom na katerega se prijavljate in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.
Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 10: Oprema ovojnice).
Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.
Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški investicije in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog predloži pravilno zapečatene, izpolnjene, podpisane in žigosane dokumente, zvezane v skupen dokument po naslednjem vrstnem redu:

Sklop A in Sklop B:

1. Izpolnjena in podpisana izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1/1);
2. Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/1);
3. Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3/1) in zahtevane priloge:
- bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2007 potrjene s strani AJPES-a, 2008 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju);
- v primeru nakupa nepremičnin je potrebno v vlogi predložiti overjene pogodbe o nakupu nepremičnin (objekti, zemljišča) - ob črpanju pa je potrebno skupaj z dokazili o plačilu predložiti tudi dokazila o opravljenem prometu z nepremičninami (potrjen z.k. predlog);
- v vlogi se za investicijo, ki je predmet kandidature na razpis lahko predložijo predračuni, predpogodbe (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alineo) - ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
- kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na(v) katerem se izvaja investicija, ki je predmet kandidature na razpis, je potrebno v vlogi predložiti: Z. k. izpisek(e), ki ni(so) starejši od 30 dni in kopijo pogodbe o najemu, če vlagatelj ni lastnik objekta in soglasja lastnika(ov) k predvideni investiciji.
- v primeru graditve pravnomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi objektov ZGO-1-UPB1 (Ur.l.

SALON KERAMIKE HVALA

Cankarjeva 3, Tolmin

Velika izbira keramičnih ploščic, sanitarne opreme, lepil, fugirnih mas ...

Nudimo brezplačen razvoz.

gsm: 041-873-294, e-naslov: keramika.hvala@siol.net

Utrinki

PETRA KOVAČIČ MED ŠKERJANČEVIMI NAGRAJENCI

Ljubljana – Med letošnjimi nagrajenci ***Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana***, ki svojim profesorjem, sodelavcem in dijakom podeljuje *Škerjančeve nagrade* vse od leta 1995, je tudi dijakinja iz Tolmina, violinistka **Petra Kovačič**. Nagrade podeljujejo v spomin na leta 1900 rojenega slovenskega skladatelja, dirigenta in pedagoga **Lucijana Marijo Škerjanca**, ki je umrl leta 1973.

Slavnostno podelitev letošnjih Škerjančevih nagrad, diplom in priznanj so v počastitev slovenskega kulturnega praznika pripravili 5. februarja v ***Slovenski filharmoniji***, pri čemer so jo nadgradili s koncertom ***Simfoničnega orkestra Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana***. Med sedmimi letošnjimi nagrajenci sta nagrado za izjemne uspehe pri razvoju oziroma umetniški rasti šole

RS, št. 102/2004 (14/2005 - popr.), 120/2006 Odl.US: U-I-286/04-46).
4. Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/1):
5. Izpolnjen in parafiran vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/1)

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2009, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2008, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2008.
Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v dogovorjenem roku na podlagi poziva k dopolnitvi ustrezno dopolnjena.

Sklop C:

a. za mikro podjetja:
1. Izpolnjena in podpisana izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1/2);
2. Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/2);
3. Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3/2) in zahtevane priloge:
- bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2007 potrjene s strani AJPES-a, 2008 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju);
- v primeru nakupa nepremičnin je potrebno v vlogi predložiti overjene pogodbe o nakupu nepremičnin (objekti, zemljišča) - ob črpanju pa je potrebno skupaj z dokazili o plačilu predložiti tudi dokazila o opravljenem prometu z nepremičninami (potrjen z.k. predlog);
- v vlogi se za investicijo, ki je predmet kandidature na razpis lahko predložijo predračuni, predpogodbe (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alinejo) - ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
- kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na(v) katerem se izvaja investicija, ki je predmet kandidature na razpis, je potrebno v vlogi predložiti: Z. k. izpisek(e), ki ni(so) starejši od 30 dni in kopijo pogodbe o najemu, če vlagatelj ni lastnik objekta in soglasja lastnika(ov) k predvideni investiciji.
- v primeru graditve pravnomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi objektov ZGO-1-UPB1 (Ur.l. RS, št. 102/2004 (14/2005 - popr.), 120/2006 Odl.US: U-I-286/04-46).
4. Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/2)
5. Izpolnjen in parafiran vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/2)

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2009, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2008, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2008.
Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v dogovorjenem roku na podlagi poziva k dopolnitvi ustrezno dopolnjena.

b. za sobodajalce, vpisane v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u, ali fizične osebe, ki bodo uredile nastanitvene kapacitete v skladu z razpisnimi pogoji:
1. Izpolnjena in podpisana izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1/2);
2. Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2/2);
3. Osnovni podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3/2) in zahtevane priloge:
- dokazilo o stalnem prebivališču (fizične osebe)
- dokazilo o vpisu v poslovni register sobodajalcev pri AJPES-u (razen za novonastale sobodajalce);
- mnenje občine oz. pooblaščene organizacije za turizem o dosedanjem poslovanju (potrdilo o plačanih zapadlih obveznosti iz naslova plačane turistične takse za leti 2007 in 2008);
- v vlogi se za investicijo, ki je predmet kandidature na razpis lahko predložijo predračuni, predpogodbe (razen za nakup nepremičnin, za katere je potrebno upoštevati prejšnjo alinejo) - ob črpanju pa je potrebno predložiti pogodbe in račune z dokazili o plačilu;
- kot dokazilo o lastništvu zemljišča oziroma objekta, na(v) katerem se izvaja investicija, ki je predmet kandidature na razpis, je potrebno v vlogi predložiti: Z. k. izpisek(e), ki ni(so) starejši od 30 dni in kopijo pogodbe o najemu, če vlagatelj ni lastnik objekta in soglasja lastnika(ov) k predvideni investiciji;
- v primeru graditve pravnomočno gradbeno dovoljenje ali drugo ustrezno upravno dovoljenje (v skladu z Zakonom o graditvi objektov ZGO-1-UPB1 (Ur.l. RS, št. 102/2004 (14/2005 - popr.), 120/2006 Odl.US: U-I-286/04-46).
4. Dispozicija projekta (razpisni obrazec št. 4/2)
5. Izpolnjen in parafiran vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5/2)

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v dogovorjenem roku na podlagi poziva k dopolnitvi ustrezno dopolnjena.

VII. DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Datum odpiranja prispelih vlog: 6. 5. 2009 ob 9.00.
Prispele vloge bo odprla, pregledala in ocenila strokovna komisija. Komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in predstavnik Posoškega razvojnega centra. Komisija bo vse pravilno označene vloge odprla in ugotovila njihovo popolnost. O odpiranju vlog in izboru prejemnikov bo komisija vodila zapisnik.
Odpiranje vlog bo javno, razen če se strokovna komisija pred odpiranjem zaradi večjega števila vlog odloči, da ne bo javno in za to pridobi soglasje ministrice. Taka odločitev mora biti objavljena na spletnih straneh SVLR najmanj tri (3) dni pred predvidenim dnevom javnega odpiranja vlog. Komisija bo vloge odpirala enkrat.
Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.
Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavržejo. Zavržejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezno.
Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.
Vloga je neutemeljena, če:
- vlagatelj zaproša za sredstva, ki niso namenjena spodbujanju začetnih investicij v mikro, majhnih in srednje velikih podjetjih, investicij v turistično nastanitvene kapacitete ter odpiranju novih delovnih mest, povezanih z investicijami;
- v primeru, da podjetje prijavi višino investicije, ki ne ustreza višini določeni za posamezni sklop razpisa;
- vlagatelj ni podal podatkov in zahtevanih prilog, iz katerih bi bili nedvoumno razvidni namen, cilji in način izvedbe oziroma niso podatki verodostojni in/ali resnični;
- vlagatelj ne izpolnjuje pogojev Javnega razpisa za spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest, razvoja mikro, majhnih in srednje velikih podjetjih ter razvoja turističnih kapacitet na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009;
- vloga upravičenca ne doseže najmanj 51 točk oziroma v primeru, da je zahtevanih sredstev iz vlog z več kot 51 točkami več kot je razpoložljivih sredstev.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 60 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.
Predlagatelj vloge, ki meni, da izpolnjuje pogoje in merila iz javnega razpisa in da mu razpisana sredstva niso bila dodeljena neupravičeno, lahko, v roku osmih (8) dni od prejema sklepa, vloži pritožbo. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti postavljena merila za ocenjevanje vlog. Naslovi jo na Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, Ljubljana, s pripisom: "PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAČETNE INVESTICIJE V POSOČJU 2009", navedenim sklopom na katerega vlagajo pritožbo in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.

VIII. POGODBA

Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo posameznemu vlagatelju v enem proračunskem letu sofinancirala največ en projekt in sicer v maksimalni višini do 50% upravičenih stroškov prijavljenega investicijskega projekta, oziroma v višini, ki jo določa kriterij novo odprtih delovnih mest.
V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev, bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje.
Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv,

Utrinki

prejela njen ravnatelj in profesor glasbe **Tomaž Buh** ter dolgoletni poslanec slovenskega parlamenta **Rudolf Moge**. Med petimi nagrajenimi dijaki, ki so prejeli nagrado za izjemne študijske uspehe, sta bili dve violinistki, dve pianistki in en kitarist.

Nagrajena tolminska violinistka **Petra Kovačič**, sicer dijakinja iz razreda profesorja **Jerneja Brenceta**, se je na prireditvi predstavila kot solistka v glasbenem delu programa, v katerem je ob spremljavi šolskega simfoničnega orkestra pod dirigentskim vodstvom profesorja **Tomaža Habeta** nastopila prav s Škerjančevim delom *Intermezzo romantique za violino in orkester*.

Špela Kranjc

NA SKOPICI PLESALI TREBUŠKI FOLKLORISTI

Dolenja Trebuša – ***Folklorna skupina*** (FS) ***Justin Kogoj Dolenja Trebuša***, v katero je letošnjo sezono vključenih okoli 15 članov in članic, deluje kot sekcija ***Kulturnega društva Justin Kogoj***. Vsakoletni prvi nastop v sezoni za plesalce in plesalke pomeni obeležitev Prešernovega dne in tudi letos je skupina prispevala k skupnemu kulturnemu programu s pevci in pevkami ter podružnično šolo in vrtcem v Dolenji Trebuši. V dobro napolnjeni dvorani je državni praznik tradicionalno proslavila množica domačinov iz bližnje okolice, pa tudi od drugod. Plesalke in plesalci so letos osvojili splet plesov iz domačega okolja, imenovan *Fantje na vasi*, plešejo pa jih v tradicionalnih prazničnih oblačilih, značilnih za trebuško območje. V nadaljevanju leta jih čaka več nastopov, med drugim tudi na *Srečanju odraslih folklornih skupin Severnoprimorske ter pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž* v Tolminu.

Čeprav med vsakotedenskimi sobotnimi vajami nikoli ne zmanjka časa za smeh, sprostitev in priložnostna ▶

da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih dni od prejema poziva nanj ne bodo odzvali, se šteje, da se odpovedujejo dodeljenim sredstvom.
S pogodbo Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko s prejemnikom podrobneje opredeli način in obliko poročanja prejemnika o poteku izvajanja projekta, za katerega so bila dodeljena nepovratna sredstva in postopek nadzora nad porabo sredstev.
Prejemnik Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko za zavarovanje izpolnitve pogodbenih obveznosti predloži ustrezen instrument zavarovanja.
V primeru, da so v finančnem obračunu projekta izkazani neto stroški, ki so manjši od predvidene vrednosti investicije, se znesek sofinanciranja s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko sorazmerno zmanjša, v skladu z odobrenim odstotkom sofinanciranja.
Osnova za izplačilo nepovratnih sredstev bo s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko potrjen zahtevek za sofinanciranje, ki ga bo pripravil prejemnik, njegova oblika pa je predpisana z razpisno dokumentacijo.
Prejemnik bo imel možnost izstavljanja delnih zahtevkov za porabo nepovratnih sredstev. Zadnji rok za izstavitev zahtevka (končnega) za porabo sredstev proračunskega leta 2009 pa je 20. 10. 2009.
Prejemnik mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo investicije.

IX. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin (tel: 05/ 38-41-500) vsak delovni dan v času uradnih ur od 9.00 do 12.00. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi v elektronski obliki, (info@prc.si). Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internet naslovu www.svlr.gov.si ali www.prc.si.
Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak delovni dan med 9. in 12. uro, kontaktni osebi:

- Tina Bregar na Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel. 01/ 478 3797, e-mail: tina.bregar@gov.si),
- Vesna Kozar, Posoški razvojni center (tel. 05/ 384 15 03, gsm. 031 381 692, e-mail: vesna.kozar@prc.si)
- Nežika Kavčič, Posoški razvojni center (tel. 05/ 384 15 14, e-mail: nezika.kavcic@prc.si).

mag. **Zlata PLOŠTAJNER**, ministrica

****

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (ZPOOSRP-UPB1, Ur.l. RS, št. 26/05, spremenjen z ZUE, Ur.l. RS, št. 114/06), Zakona o javnih financah (Ur.l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02-ZDT-B, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 (Ur.l. RS, št. 114/07, 58/08, 58/08-ZZdrS-E, 109/08-ZJF-D), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 72/06, 70/07, 99/08, 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 50/07, 114/07, 61/08), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007 – 2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15.3.2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-3/2008/4, z dne 1.10.2008), Dopolnitve Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-2/2009/3, z dne 26.2.2009) in Sheme "de minimis" "Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih v Posočju" (številka priglasitve: M001-1783262-2009), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZAPOSLENIH V PODJETJIH NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2009

I. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v podjetjih na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin v letu 2009 v obliki nepovratnih sredstev, ki se bodo dodeljevala podjetjem za:
a. Izobraževanje zaposlenih (izobraževanje se nanaša na pridobitev višje stopnje formalne izobrazbe od sedanje),
b. Usposabljanje zaposlenih (usposabljanje se nanaša na pridobivanje ustreznih znanj in spretnosti).

Upravičeni stroški, za katere je mogoče pridobiti subvencijo oz. pomoč, so:

- stroški izobraževanj in usposabljanj,
- potni stroški oseb, ki se izobražujejo in usposabljajo na odobrenih izobraževanjih in usposabljanjih, s tem, da njihova višina ne sme presegati 10% upravičenih stroškov vseh odobrenih izobraževanj oziroma usposabljanj skupaj.

Stroški lastnega dela vlagatelja niso upravičeni do sofinanciranja.
Davek na dodano vrednost v nobenem primeru ni upravičen strošek.

Višina pomoči, ki jo prejmejo upravičenci:

- do 100% upravičenih stroškov usposabljanj in izobraževanj delavcev.

Skupna višina sofinanciranja izobraževanj in usposabljanj, ki jo lahko prejme upravičenec, je lahko največ 8.400 EUR. V primeru, da sredstva iz javnega razpisa niso porabljena v celoti, se lahko upravičencu dodelijo višja sredstva (ostanek se enakomerno porazdeli med upravičence).

II. POGOJI DODELJEVANJA

Pomoč za izobraževanje in usposabljanje se dodeljujejo v skladu z Uredbo Komisije (ES) 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za državno pomoč "de minimis" (Uradni list EU L 379, 28.12.2006, str. 5). V skladu s pravilom de minimis, skupna vrednost pomoči ne sme preseči 200.000,00 evrov v obdobju zadnjih treh let, ne glede na obliko ali namen pomoči. Pri podjetjih, ki delujejo v sektorju cestnoprometnega transporta, znaša zgornja dovoljena meja pomoči 100.000 evrov. V kolikor je prejemnik pomoči de minimis, za iste upravičene stroške, že prejel državno pomoč, vsota dodeljenih državnih pomoči ne sme presegati dovoljenih intenzivnosti državnih pomoč.
Na razpis se lahko prijavijo upravičenci, ki bodo v letu 2009 in sicer v času **od objave razpisa v Uradnem listu RS do 30. 10. 2009** vključevali zaposlene v programe izobraževanj in usposabljanj.
Prijavitelji, t.j. gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Ur.l. RS, št. 42/06, 60/06-popr., 10/08, 68/08), morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah - uradno prečiščeno besedilo (ZPRPGDT-UPB2) (Ur.l. RS, št. 44/07)),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Ur. l. RS št. 126/07),
- imajo registriran sedež ali podružnico na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin,
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- katerih dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev **niso** upravičena podjetja:

- so za iste upravičene stroške pridobila pomoči po drugih predpisih oz. s predvidenim zneskom pomoči "de minimis" presegajo predpisane intenzivnosti;
- ki imajo kot dejavnost registrirano ribištvo ali ribogojstvo;
- ki imajo kot dejavnost registrirano premogovništvo;
- ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti;
- ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem kmetijskih pridelkov in proizvodov kadar je:
  - znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so ali kupljeni od pridelovalcev ali, da jih je na trg dalo podjetje, ki trži ali predeluje kmetijske pridelke in proizvode,
  - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na pridelovalce;

Utrinki

PLESALCI IN PLESALKE IZ FOLKLORNE SKUPINE JUSTIN KOGOJ DOLENJA TREBUŠA** so v spremstvu prijateljev in sorodnikov osvojili vrh Skopice. Brez harmonike seveda ni šlo.* ***Foto: arhiv skupine

praznovanja, se člani skupine zbirajo tudi sicer. Na dokaj oblačno nedeljo 1. marca so zjutraj odrinili izpred domače dvorane proti 863 metrov visoki Skopici, vzpetini nad Trebušo. Poleg so povabili tudi prijatelje in sorodnike, tako da je za oblačen dan nenavadno velika skupina več kot 30 pohodnikov zavzemala poti proti vrhu Skopice. Po štirih urah strmega vzpenjanja je bil na vrhu trud poplačan s sicer bolj meglenim razgledom, šilcem za zdravje in glasom harmonike, ki je kot glavni instrument folklornega godca v nahrbtniku pohodnike spremljala čisto na vrh Skopice. Sledil je sestop čez Vrše, kjer se svet ravno toliko zravna, da so plesalce in plesalke zasrbele pete. V zimski travi na izravnavi je bilo komaj, pa vendar mogoče zaplesati ples z robci, ki jih je imel mentor skupine **Lucijan Pirih** za vsak primer s seboj. Namesto širokih kril in pokajočih pet so sicer plesalci štorkljali v planinskih čevljih, a ostali navzoči so kot dobro občinstvo potrdili, da je bil ples videti povsem tak, kot mora biti.

Špela Mrak

- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah kot jih določa Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Ur.l.RS, št. 44/07 - uradno prečiščeno besedilo);
- kadar je pomoč pogojena s prednostjo rabe domačega blaga pred rabo uvoženega;
- kadar je pomoč namenjena spodbujanju izvoza.

III. MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog:

	Merilo	Št. točk
a.	Čas ustanovitve podjetja (podjetje, ustanovljeno po 1. 1. 2009)	max 10
b.	Velikost podjetja (po Uredbi komisije ES)	max 4
c.	Skladnost izobraževanja in usposabljanja zaposlenih s strategijo vlagatelja (s poudarkom na strategiji razvoja kadrov)	max 26
d.	Finančna konstrukcija in utemeljenost predlaganega projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih	max 24
e.	Predhodna vlaganja v izobraževanje in usposabljanje kadrov	max 17
f.	Predhodno dodeljena sredstva	max 15
g.	Lokacija vlagatelja	max 4
	SKUPAJ	**100**

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu d. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN OBDOBJE FINANCIRANJA

Višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago v letu 2009, znaša 140.000,00 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166 - Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje, za katerega so namenjena razpisna sredstva je proračunsko leto 2009. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo sofinancirala le upravičene stroške, nastale od objave javnega razpisa v Uradnem listu RS do najkasneje 30. 10. 2009.

V. NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 15. 5. 2009 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 15. 5. 2009 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu s prejetimi navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: "NE ODPIRAJ - VLOGA - JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2009" in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 16: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov po predpisanem roku bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški investicije in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vloge predloži pravilno zapečateno ovojnico in zahtevano izpolnjeno, podpisano ter žigosano dokumentacijo, zvezano v skupen dokument, po naslednjem vrstnem redu:

1. Izpolnjena in podpisana izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
2. Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2);
3. Podatki o vlagatelju (razpisni obrazec št. 3) in zahtevane priloge:
   - Bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2007 potrjene s strani AJPES-a, 2008 podpisane s strani odgovorne osebe v podjetju);
4. Predstavitev projekta izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v letu 2009 (razpisni obrazec št. 4) in zahtevane priloge:
   - za vsako vrsto izobraževanja in usposabljanja izpolnjen in priložen obrazec Podatki o prijavljenem izobraževanju in usposabljanju (razpisni obrazec št. 4.1);
5. Izpolnjen in podpisan vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5).

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2009, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2008, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2008.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII. DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Datum odpiranja: 21. 5. 2009 ob 9.00 uri.

Prispele vloge bo odprla, pregledala in ocenila strokovna komisija. Komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje-Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra. Komisija bo vse pravočasne in pravilno označene vloge odprla in ugotovila njihovo popolnost. O odpiranju vlog in izboru prejemnikov bo komisija vodila zapisnik.

Odpiranje vlog bo javno, razen če se strokovna komisija pred odpiranjem zaradi večjega števila vlog odloči, da ne bo javno in za to pridobi soglasje ministrice. Taka odločitev mora biti objavljena na spletnih straneh SVLR najmanj 3 dni pred predvidenim dnevom javnega odpiranja vlog. Komisija bo vloge odpirala enkrat.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno označene

Utrinki

DEDIŠČINA K DEDIŠČINI

Baška grapa – ***Društvo Baška dediščina*** med drugim spodbuja tudi izobraževanje lokalnega prebivalstva o pomenu dediščine. V ta namen vsako leto organiziramo strokovno ekskurzijo in konec februarja smo se zapeljali v najstarejše slovensko rudarsko mesto, saj je v Idriji neprecenljiva tehnična, kulturna in naravna dediščina zbrana na enem mestu.

Kar 54 udeležencev je pričakal član društva in lokalni turistični vodič **Veri Krajnik**, ki nas je popeljal na svoj dom, nekdanjo domačijo pri Smuku, od koder je eden najlepših razgledov na Idrijo in okolico. Tam smo imeli tudi priložnost videti, kako zaradi dolgoletnega odkopavanja rude drsijo tla na površini, saj je kozolec poleg domačije zaradi tega prava pokveka. Okrepčali smo se s pustnimi krofi, Veri pa nas je presenetil še s toplim napitkom.

Sledil je obisk Antonijevega rova, najstarejšega dela nekdaj drugega največjega rudnika živega srebra na svetu. Oblekli smo si zaščitne površnike in čelade ter v uro in pol trajajoči poti skozi skrivnostni podzemni svet rudnika spoznavali težko in neizprosno življenje rudarjev nekoč. Na koncu smo bili malo razočarani, ker nismo srečali škrata *bergmandlca*, a smo nanj čisto pozabili v ***Mestnem muzeju Idrija*** na gradu Gewerkenegg. Ob bogatem slikovnem gradivu smo namreč sledili 500-letni zgodovini rudnika in mesta Idrije, iz katere izstopajo živosrebrne kapljice in se prelivajo v neizmerno lepoto umetelno prepletenih niti v idrijski čipki.

TOKRAT SO OBISKALI IDRIJO – *Člani in članice* ***Društva Baška dediščina*** *so se letos seznanili z neprecenljivo tehnično, kulturno in naravno dediščino najstarejšega slovenskega rudarskega mesta.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Pozdravila nas je tudi predsednica sorodnega društva **Ivica Kavčič** in nam na kratko predstavila delovanje društva. Člane ***Muzejskega društva Idrija*** pa smo mi septembra lani gostili na ekskurziji po objektih tehniške dediščine Baške grape, s katerimi upravljamo. Ostalo nam je komaj kaj časa za ogled nekaterih znamenitosti stavbne dediščine, kajti v lokalni gostilni nas je že čakalo pravo idrijsko kosilo, znameniti idrijski žlikrofi. Ker je bila pustna nedelja, smo zavili še v Cerkno na tradicionalno pustno prireditev *Cerkljanska laufarija*, kjer smo prisostvovali obsodbi pusta in ob zvokih ansambla tudi zaplesali.

Olga Zgaga

vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavržejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezno.
Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.
Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 60 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.
Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, Ljubljana, s pripisom "PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V POSOČJU 2009" in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.

VIII. POGODBA

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev, bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje.
Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih dni od prejema poziva nanj ne bodo odzvali, se šteje, da se odpovedujejo dodeljenim sredstvom.
Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in celotno vrednostjo odobrenega projekta izobraževanj in usposabljanj zaposlenih.

IX. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1 b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00 uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-mail: info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internetnih naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.
Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktne osebe:

- Tina Bregar na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel. 01-478-37-97, e-mail: Tina.Bregar@gov.si),
- Almira Pirih (tel. 05-38-41-515 oziroma 05-38-41-500, e-mail: Almira.Pirih@prc.si) na Posoškem razvojnem centru,
- Brigita Bratina (tel. 05-38-41-516 oziroma 05-38-41-500, e-mail: Brigita.Bratina@prc.si) na Posoškem razvojnem centru.

mag. **Zlata PLOŠTAJNER**, ministrica

****

Na osnovi Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (ZPOOSRP-UPB1, Ur.l. RS, št. 26/05, spremenjen z ZUE, Ur.l. RS, št. 114/06), Zakona o javnih financah (Ur.l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02-ZDT-B, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO in 109/08), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2008 in 2009 (Ur.l. RS, št. 114/07, 58/08, 58/08-ZZdrS-E in 109/08-ZJF-D), Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Ur.l. RS, št. 72/06, 70/07, 99/08 in 17/09), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 50/07, 114/07 in 61/08), Programa spodbujanja razvoja v Posočju 2007 – 2013 (SOČA 2013) (Sklep Vlade RS št. 30301-1-2007-5, z dne 15.3.2007), Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-3/2008/4, z dne 1.10.2008), Dopolnitve Izvedbenega programa razvojne pomoči občinam Bovec, Kobarid in Tolmin za leto 2009 (Sklep Vlade RS št. 30301-2/2009/3, z dne 26.2.2009) in Sheme državne pomoči "Regionalna shema državnih pomoči" (številka priglasitve: BE01-1783262-2007 in BE01-1783262-2007/I), objavlja Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

JAVNI RAZPIS ZA SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA KADROV Z NAJMANJ SREDNJEŠOLSKO IZOBRAZBO NA OBMOČJU OBČIN BOVEC, KOBARID IN TOLMIN V LETU 2009

I. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje upravičenih stroškov plač podjetjem in samostojnim podjetnikom za novozaposlene osebe z najmanj srednješolsko izobrazbo oz. sofinanciranje prispevkov za socialno varnost za zasebnike in se dodelijo za obdobje dveh let (24 mesecev).
Zaposlitev mora biti povezana z izvedbo projekta začetne naložbe (naložba v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri: vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu). To pomeni, da se nanaša na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in je ustvarjena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe.

Upravičeni stroški so:

- bruto plača za zaposlene v podjetju in pri samostojnih podjetnikih,
- obvezni prispevki za socialno varnost za zasebnike.

Najvišja dovoljena stopnja sofinanciranja lahko znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov ustvarjenih delovnih mest povezanih z investicijo za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 10 odstotnih točk in za mala podjetja 20 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Upošteva se tista bruto plača, ki jo v vlogi opredeli vlagatelj.
Maksimalna vrednost sofinanciranja za samozaposlene znaša polovico mesečno odvedenih prispevkov za socialno varnost, pri čemer se upoštevajo tisti, ki jih v vlogi opredeli vlagatelj.

II. POGOJI DODELJEVANJA

Na razpis se lahko prijavijo:
a. delodajalci, ki bodo v letu 2009 v času od objave razpisa v Uradnem listu RS do 3.8.2009 v Posočju na novo zaposlili za nedoločen čas (za najmanj 32 ur tedensko) kadre z najmanj srednješolsko izobrazbo in bodo delovno mesto ohranili vsaj 5 let (velika podjetja) oziroma vsaj 3 leta (srednja in mala podjetja), oboje šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno;
Sofinanciranje upravičenih stroškov plač kadrom, ki so bili kadarkoli doslej pri vlagatelju ali njegovem povezanem podjetju že zaposleni za nedoločen čas, ni upravičeno.
b. posamezniki, ki se bodo v letu 2009 v času od objave razpisa v Uradnem listu RS do 3.8.2009 v Posočju samozaposlili, imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in bo njihovo delovno mesto ohranjeno vsaj 3 leta.
Prijavitelji, t.j. gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki so registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah (Ur.l. RS, št. 42/06, 60/06, 26/07-ZSDU-B, 33/07-ZSReg-B, 67/07-ZTFI, 10/08 in 68/08), morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- niso v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,

Utrinki

KOBARIŠKI OSNOVNOŠOLCI O FAUSTU NEKOLIKO DRUGAČE

Kobarid – Člani in članice ***Gledališke skupine Slavček***, ki je na ***Osnovni šoli Simona Gregorčiča Kobarid*** nastala v lanskem šolskem letu in se je pred dobrim letom prvič uspešno predstavila s svojo prvo gledališko predstavo *Pepelke*, so se v okviru letošnjega slovenskega kulturnega praznika predstavili s svojo drugo predstavo *O Faustu nekoliko drugače*.

Gre za priredbo igre avtorja **Jeana Variota** *Smešna zgodba o čarovniku Faustu*, ki govori o Faustu, liku, ki ga verjetno večina pozna iz Goethejevega dela. Ostareli Faust si zaželi, da bi bil spet mlad, saj ne more pozabiti na čudovite stvari, ki so se mu dogajale v mladosti in za katere ga je starost prikrajšala. Kljub temu, da je znan alkimist, ne more narediti takega "zvarka", ki bi ga pomlajšal. Zave se, da mu nihče na Zemlji ne more pomagati, zato vedno bolj razmišlja, da bi mu verjetno lahko pomagal le hudič. Ko pride hudič do Fausta s svojo ponudbo, se dogovorita, da bo Faust za sto let spet postal mlad, v zameno pa bo potem s hudičem odšel v pekel. Čeprav se hudiča na Zemlji vsi bojijo, v igri vidimo, da v resnici ni najzlobnejši – veliko hujša je njegova žena, ki se je hudič zelo boji, življenje pa mu grenijo tudi tašča in obe hčeri. Faustova "ponovna mladost", polna radosti, spet prehitro mine in na koncu mu ne preostane nič drugega, kot da se drži pogodbe, ki jo je sklenil s hudičem.

O FAUSTU NEKOLIKO DRUGAČE** – Faust je spoznal, kdo ima v peklu glavno besedo.* ***Foto: Melita Jakelj

Učenci so se na predstavo oziroma februarsko premiero pripravljali od začetka šolskega leta. Najprej so izbrali dramsko besedilo, ki se jim je zdelo najbolj primerno in zanimivo. V igro je bilo treba vključiti še nekaj nastopajočih oseb, zato so učenci pod vodstvom mentorice **Nataše Špolad Manfreda** priredili izbrano besedilo in dodali nekaj vlog, nato pa so se pod vodstvom učiteljice **Petre Škrjanc** posvetili izdelavi scene in kostumov. Za glasbeno spremljavo je bila tako kot pri prejšnji

- ne pridobivajo državne pomoči za podjetja v težavah (Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah - uradno prečiščeno besedilo (ZPRPGDT-UPB2) (Ur.l. RS, št. 44/07),
- niso insolventni glede na 2. točko 3. odstavka 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Ur. l. RS št. 126/07),
- nimajo neporavnanih zapadlih obveznosti do Republike Slovenije,
- imajo registriran sedež ali podružnico v na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin,
- fizične osebe morajo imeti registrirano dejavnost na območju občin Bovec, Kobarid in Tolmin,
- njihove dejavnosti niso izločene iz shem državnih pomoči v Evropski uniji.

Na razpis se lahko prijavijo tudi tuja podjetja, vendar pa je prejemnik sredstev lahko le podjetje registrirano v Republiki Sloveniji.

Do nepovratnih sredstev **niso** upravičena podjetja:

- ki so za svojo dejavnost pridobila igralniško koncesijo;
- ki imajo kot dejavnost registrirano ribištvo ali premogovništvo;
- ki se ukvarjajo s pridelavo kmetijskih pridelkov naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, ter proizvode, ki ustrezajo CN kodam 4502, 4503 in 4504 za plutaste izdelke;
- ki imajo kot dejavnost registrirano jeklarstvo ali železarstvo;
- ki imajo kot dejavnost registrirano proizvodnjo sintetičnih vlaken;
- kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine kmetijskih proizvodov, ki so ali kupljeni od pridelovalcev ali, da jih je na trg dalo podjetje, ki trži ali predeluje kmetijske pridelke in proizvode;
- kadar je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na pridelovalce;
- ki izpolnjujejo merila za podjetja v težavah, v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244 z dne 1.10.2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (uradno prečiščeno besedilo) (ZPRPGDT-UPB2) (Uradni list RS, št. 44/07-uradno prečiščeno besedilo); mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij;
- za aktivnosti povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo.

Če za pomoč zaprosi podjetje, ki večino dohodkov ustvari v sektorju zračnega ali zemeljskega tovornega transporta, je treba poleg določb Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za ta področja.

III. MERILA ZA IZBIRO

Merila za vrednotenje vlog

	Merilo	Št. točk
a.	Čas ustanovitve podjetja	max 10
b.	Število novih zaposlitev	max 22
c.	Vlagatelj zaposluje štipendista PRC-ja	max 4
d.	Lokacija vlagatelja	max 4
e.	Zaposlovanje kadrov tehničnih oziroma kadrov s področja gostinstva in turizma	max 20
f.	Skladnost zaposlovanja z razvojno vizijo vlagatelja, v kateri je področje človeških virov posebej obdelano	max 30
g.	Predhodno dodeljena sredstva	max 10
	SKUPAJ	**100**

Merila so podrobneje opredeljena v razpisni dokumentaciji.

Za dodelitev sredstev mora vloga doseči najmanj 51 točk. Vloge bodo razvrščene glede na število doseženih točk. Razpisana sredstva bodo vlagateljem dodeljena po vrstnem redu do porabe sredstev. V primeru, da dosežeta dve vlogi enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu e. Če imata vlogi še vedno enako število točk, ima prednost tista vloga, ki je dosegla večje število točk po merilu f.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV IN OBDOBJE FINANCIRANJA

Višina nepovratnih sredstev, ki bo na razpolago, znaša v letu 2009 okvirno 25.000,00 EUR. Nepovratna sredstva za te namene so zagotovljena na proračunski postavki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko 1166: Razvojna pomoč Posočju.

Obdobje, za katerega so namenjena nepovratna sredstva, so proračunska leta 2009, 2010 in 2011.

V letu 2009 bo Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sofinancirala upravičene stroške, nastale od dneva objave javnega razpisa v Uradnem listu RS do izstavitve zahtevka za sofinanciranje (skrajni rok je 13. 11. 2009). V primeru velikega števila prijavljenih zaposlitev se obdobje sofinanciranja v letu 2009 lahko ustrezno skrajša.

V kolikor proračunska sredstva za izvajanje pogodbenih obveznosti v letu 2010 in/ali 2011 ne bodo zagotovljena, pogodbene obveznosti Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko prenehajo, pogodbene obveznosti prejemnika glede trajanja zaposlitev pa se proporcionalno zmanjšajo.

Sredstva se dodeljujejo za vsako leto posebej, in sicer enkrat letno za nazaj, največ za obdobje zaposlitve v tekočem letu.

Utrinki

predstavi izbrana instrumentalna glasba avtorja **Boruta Sovdata**.

V predstavi, ki je primerna tako za osnovnošolce kot tudi za dijake in odrasle, nastopajo poleg učenca devetega razreda **Mateja Muznika** še učenke osmega razreda **Anja Ručna**, **Manca Raholin**, **Karin Uršič**, **Katarina Mazora**, **Samatha Berginc** in **Gaja Kozar** ter učenke devetega razreda **Marjana Istenič**, **Sissy Čopi**, **Maša Kemper**, **Rebecca Jeriha Skočir**, **Lucija Benko**, **Barabara Mazora** in **Aneja Kutin**. Kot scenska mojstra pri predstavi sodelujeta učenca devetega razreda **Miha Konavec** in **Armin Kanalec**, za priredbo besedila pa je poleg učencev gledališke skupine zaslužna tudi njena nekdanja članica **Anja Skočir.**

Predstava, ki je bila do sedaj izvedena trikrat, je bila tako pri otrocih kot pri odraslih gledalcih in strokovnjakih zelo dobro sprejeta. Nastopajoči so se odzvali na nekatera povabila, zato se sedaj zagreto pripravljajo na gostovanja, na katerih se bodo večinoma predstavljali posoškim osnovnošolcem.

Nataša Špolad Manfreda, mentorica

***JANI KOVAČIČ JE AVTOR ZAFRKANTSKIH HITOV**, pa številnih manj znanih, a resnejših in prav tako lepih pesmi – piše poetične štorije o malih ljudeh in cinične posmehljivke, ki dobijo pravi smisel šele na odru skupaj z njegovim nastopom.*

"ZARD´ NAS SE PREŠEREN NE BO OBRAČAL V GROBU"

Tolmin – ***Zveza tolminskih mladinskih društev*** (ZTMD) je tudi letos zaznamovala slovenski kulturni praznik s *KantOut festom*, tokrat že petim po vrsti. Gre za festival, katerega rdeča nit je družbeno-kritična in umetniška pesem, ki s svojo angažiranostjo predstavlja poglede različnih avtorjev na današnjo družbo.

Letos so se tako 6. februarja v ***Centru MinK*** predstavili **Rok Predin** in tolminski bend ***Medrje Blues Band***, dan kasneje pa je bil program bolj pester. Najprej je na oder stopil **N´Toko** in s svojimi kritičnimi pogledi na absurdnost današnjega sveta naredil odličen uvod v ta večer. Sledil mu je **Jani Kovačič**, ki ga verjetno ni treba posebej predstavljati – njegov koncept je bil predstavitev že starejših in malo novejših pesmi, nastop pa je zaključil z odlično priredbo Prešernove *Turjaške Rozamunde*. Odličen solo nastop je imel tudi **Zdenko Franjić - Lutajući DJ Zdena**, ki je tudi vodja založbe ***Slušaj Najglasnije*** v Zagrebu. Njegova glasba je zmes elektronskih bitov, trip-hopa in proletarske poezije. Zadnji pa je s hard-core tempom in električno kitaro predstavil pogled na Balkan in dogajanje na njem mladi novosadski kantavtor z imenom **Mršavi pas**. Njegova poezija je prepletena z izrazom razočaranja in nezadovoljstva ter s predstavitvijo položaja mladega človeka na Balkanu, ki danes še vedno v marsičem kaže vse drugo kot lepo in brezskrbno prihodnost za mlade.

Kaj bi na vse to rekel Prešeren, lahko nekako sklepamo iz tega, kar o njem vemo in kakor pač razumemo njegovo poezijo – vendar ne smemo pozabiti, da je tudi pisec naše himne velikokrat okrcal takratno družbo, ki je s svojo konzervativnostjo zavirala kakršen koli razvoj človeka na subjektivni ravni. Kot je sam izjavil v borbi z nasprotniki, vodilnimi v družbi, ki so mu očitali nepokornost in pokvarjenost duše (ker se ni strinjal s cerkvenimi in klerikalnimi načeli): *"Veren sem, nejeveren ne."* ▶

V. NAČIN PRIJAVE IN RAZPISNI ROKI

Rok za oddajo vloge (obrazci in priloge) na naslov Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, je:

- priporočeno po pošti do vključno 3. 8. 2009 ali
- v glavno pisarno Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana (4. nadstropje, soba 421) najkasneje do 3.8.2009 do 12. ure.

Vloga na razpis mora biti oddana v skladu z navodili in sicer v zaprti ovojnici z ustrezno navedbo na sprednji strani, dobesedno in brez okrajšav: "NE ODPIRAJ - VLOGA - JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2009", in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.

Razpisni dokumentaciji je priložen obrazec pravilne opreme ovojnice za prijavo na javni razpis, ki ga lahko izpolnjenega v skladu z navodili nalepite na sprednjo stran ovojnice (glej oprema ovojnice v razpisni dokumentaciji – točka št. 13: Oprema ovojnice).

Vse vloge, ki bodo nepravilno označene oziroma bodo oddane na navedeni naslov kasneje od predpisanega datuma oziroma ure bodo zavržene in neodprte vrnjene pošiljatelju.

Vloge morajo biti napisane v slovenskem jeziku, stroški investicije in ostali finančni izračuni pa morajo biti v evrih (EUR).

VI. VSEBINA VLOGE

Vloga je popolna, če vlagatelj do predpisanega roka za oddajo vlog v javnem razpisu, predloži pravilno zapečateno ovojnico in izpolnjene, podpisane ter žigosane dokumente, zvezane v skupen dokument, po naslednjem vrstnem redu:

1. Izpolnjena in podpisana izjava o strinjanju z razpisnimi pogoji (razpisni obrazec št. 1);
2. Prijavni obrazec (razpisni obrazec št. 2);
3. Osnovni podatki o vlagatelju (Razpisni obrazec št. 3) in zahtevane obvezne priloge:
   - Bilance stanja in izkazi poslovnega izida za zadnji dve leti (2007 in 2008 potrjene s strani AJPES-a);
4. Predstavitev projekta novih zaposlitev (razpisni obrazec št. 4);
5. Izpolnjen in podpisan vzorec pogodbe (razpisni obrazec št. 5).

(Glej točko št. 10 razpisne dokumentacije: Seznam izpolnjenih obrazcev in prilog.)

Podjetjem, ustanovljenim v letu 2009, ni potrebno priložiti bilanc stanja in izkazov poslovnega izida za zadnji dve leti. Podjetja, ustanovljena v letu 2008, priložijo bilance stanja in izkaze poslovnega izida za leto 2008.

Kot popolna se šteje tudi tista vloga, ki je bila v roku ustrezno dopolnjena na podlagi poziva k dopolnitvi.

VII. DATUM IN NAČIN OBRAVNAVE VLOG

Datum odpiranja prispelih vlog: 7.8.2009 ob 9. uri.

Prispele vloge bo odprla, pregledala in ocenila strokovna komisija. Komisijo sestavljajo trije predstavniki Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavnik Zavoda RS za zaposlovanje-Območna služba Nova Gorica in predstavnik Posoškega razvojnega centra. Komisija bo vse pravilno označene vloge odprla in ugotovila njihovo popolnost. O odpiranju vlog in izboru prejemnikov bo komisija vodila zapisnik.

Odpiranje vlog bo javno, razen če se strokovna komisija pred odpiranjem zaradi večjega števila vlog odloči, da ne bo javno in za to pridobi soglasje ministrice. Taka odločitev mora biti objavljena na spletnih straneh SVLR najmanj 3 dni pred predvidenim dnevom javnega odpiranja vlog.

Komisija bo vloge odpirala enkrat.

Strokovna komisija bo v roku osmih (8) dni od odpiranja vlog pisno pozvala tiste vlagatelje, katerih vloge niso bile popolne, da jih dopolnijo. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelji ne bodo dopolnili v določenem roku, bo strokovna komisija zavrgla.

Prepozno prispele ali nepravilno označene vloge se zavržejo, neutemeljene pa zavrnejo. Zavržejo se tudi nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku ne bo dopolnil, oziroma bodo dopolnjene neustrezno.

Vloge, ki ne bodo ustrezale razpisnim pogojem, bodo kot neutemeljene zavrnjene.

Na podlagi predloga strokovne komisije bodo vlagatelji s strani Službe vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko v roku 45 dni od odpiranja vlog obveščeni s sklepom o odobritvi sredstev oziroma zavrnitvi.

Zoper sklep Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko je možna pritožba v roku osmih (8) dni od prejema sklepa. Vložena pritožba ne zadrži podpisa pogodb z izbranimi vlagatelji. Pritožnik mora natančno opredeliti razloge, zaradi katerih je pritožba vložena. Predmet pritožbe ne morejo biti merila za ocenjevanje vlog. Pritožbo je potrebno nasloviti na: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Kotnikova 28, Ljubljana, s pripisom "PRITOŽBA NA SKLEP – JAVNI RAZPIS ZAPOSLOVANJE V POSOČJU 2009" in s polnim nazivom in naslovom pošiljatelja.

VIII. POGODBA

V primeru pozitivnega sklepa o dodelitvi sredstev, bo upravičenec s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko podpisal pogodbo (vzorec pogodbe je sestavni del razpisne dokumentacije). V pogodbi bo določen način financiranja, ostali pogoji in obrazec zahtevka za sofinanciranje. Pogodba bo pričela veljati, ko jo bosta podpisali obe pogodbeni stranki.

Izbrani vlagatelji bodo prejeli pisni poziv, da pristopijo k podpisu pogodbe za nepovratna sredstva. Če se v roku osmih dni od prejema poziva nanj ne bodo odzvali, se šteje, da se odpovedujejo dodeljenim sredstvom.

Upravičenec mora zagotoviti razliko med dodeljenimi sredstvi in dejansko vrednostjo projekta.

IX. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisno dokumentacijo v slovenskem jeziku lahko prijavitelji prevzamejo brez plačila na Posoškem razvojnem centru, Ulica Padlih borcev 1 b, Tolmin vsak delovni dan med 9.00 in 12.00 uro. Razpisna dokumentacija se lahko posreduje tudi po elektronski pošti, če podjetje na e-mail: info@prc.si posreduje prošnjo za dvig razpisne dokumentacije. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na internet naslovih www.svlr.gov.si in www.prc.si.

Dodatne informacije so v času odprtja razpisa na voljo vsak dan med 9. in 12. uro, kontaktne osebe:

- Tina Bregar na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (tel. 01-478-37-97, e-mail: Tina.Bregar@gov.si),
- Almira Pirih (tel. 05-38-41-515 oziroma 05-38-41-500, e-mail: Almira.Pirih@prc.si) na Posoškem razvojnem centru,
- Brigita Bratina (tel. 05-38-41-516 oziroma 05-38-41-500, e-mail: Brigita.Bratina@prc.si) na Posoškem razvojnem centru.

mag. **Zlata PLOŠTAJNER**, ministrica

Utrinki

▶ Vendar je na žalost kot marsikateri drugi njemu podoben borec za osebne pravice postal upoštevan šele po smrti – glede na obisk na festivalu pa lahko sklepamo, da tudi nekateri mladi dandanes želijo izraziti svoj boj proti obstoječemu stanju. Saj vendar še vedno velja, da na mladih svet stoji. Da le ne bi tega pozabili …

Besedilo in foto: Damjana Teodorović

PREHODNI POKAL SO ZOPET OSVOJILI PODBRDČANI

Soriška planina – Nedeljsko jutro se je 8. marca steklo v umirjen, sončen zimski dan. Tega so se posebej razveselili v ***Športnem društvu*** (ŠD) ***Podbrdo***, saj so v sodelovanju s ***Krajevno skupnostjo*** (KS) ***Podbrdo*** tudi letos povabili domačine na tradicionalno tekmovanje v zimskih športih na bližnjo Soriško planino. Prijavilo se jih je 68, od tega 17 otrok. Največ udeležencev je vijugalo med veleslalomskimi vratci, nekaj se jih je podalo na tekaške smuči, **Paulo Šorli** pa se je z veleslalomsko progo spopadel na alpskih smučeh in na deski. Rezultate so razglasili pri planinskem domu na Petrovem Brdu, kjer so tekmovalci dobili tudi toplo okrepčilo. Prvim trem v vsaki kategoriji so podelili medalje, najmlajšim pa še sladke nagrade.

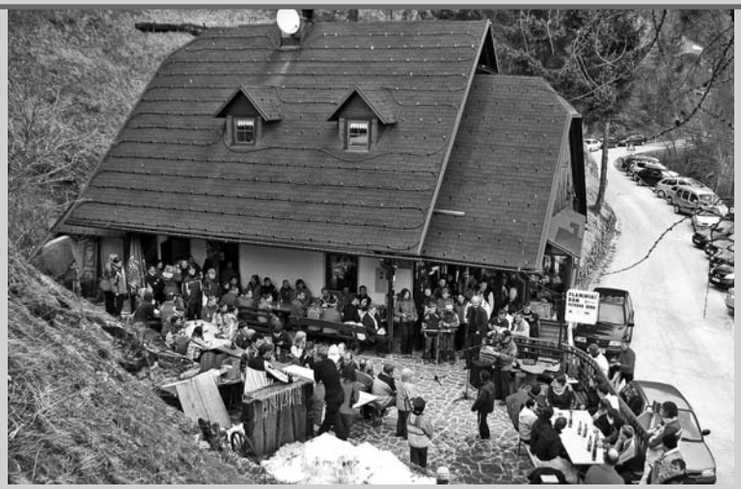

MEDTEM KO SO ORGANIZATORJI *skupne rezultate razglasili že na Soriški planini, so za udeležence tekmovanja iz Podbrda nato pripravili še eno razglasitev na primorsko-gorenjski meji, in sicer pred planinskim domom na Petrovem Brdu.* ***Foto: Alenka Zgaga***

Istočasno je potekal tudi dvoboj med KS Podbrdo in ***KS Sorica*** za prehodni pokal. ***ŠD Sorica*** je sodelovalo z 48 tekmovalci. Rezultate skupnih uvrstitev v vseh treh disciplinah so razglasili na Soriški planini, kjer so najboljšim podelili tudi medalje. Prehodni pokal bo še eno leto razveseljeval Podbrdčane, rezultat pa ni pokvaril dobrega razpoloženja med udeleženci. Soričani so za prihodnje leto obljubili še bolj zagrizen boj. Vsi so pritrjevali, da je daleč najpomembnejše srečevanje, poglabljanje medsebojnih vezi in zdravo druženje. Zagnani organizatorji pa so bili z mislimi že pri tekmi v prihodnjem letu, saj so željo po sodelovanju izrazili tudi v Bohinjski Bistrici.

ŠD Podbrdo že tradicionalno vsako leto posveča posebno pozornost vzgoji najmlajših smučarjev, za kar se še posebej trudi dolgoletni športni delavec **Jože Smolnikar**. Na tečaju na smučišču Kobla se je smučarskih veščin učilo šest otrok, med

Na osnovi 10. člena Zakona o športu (UL RS št. 22/98) Občina Tolmin objavlja

JAVNI RAZPIS za izbiro IZVAJALCEV LETNEGA PROGRAMA ŠPORTA V OBČINI TOLMIN v letu 2009

I – **Na razpis se lahko prijavijo** športna društva, njihova združenja in drugi subjekti, določeni v 8. členu Zakona o športu, ki izpolnjujejo pogoje iz Pravilnika o sofinanciranju športa v občini Tolmin (Uradne objave št. 50/02).
Športna društva in njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izboru.

II – **VSEBINA RAZPISA**:
V letu 2009 bomo sofinancirali naslednje **vsebine programov**:
1. ŠPORTNA VZGOJA OTROK, MLADINE IN ŠTUDENTOV
2. ŠPORTNA REKREACIJA
3. KAKOVOSTNI ŠPORT
4. VRHUNSKI ŠPORT
5. ŠPORT INVALIDOV

in naslednje **razvojne in strokovne naloge** v športu**:**
1. IZOBRAŽEVANJE IN IZPOPOLNJEVANJE KADROV ZA DELO V ŠPORTU
2. POMEMBNEJŠE ŠPORTNE IN ŠPORTNO-REKREATIVNE PRIREDITVE
3. MEDNARODNA DEJAVNOST IN SODELOVANJE Z ZAMEJCI
4. DELOVANJE DRUŠTEV IN NJIHOVIH ZVEZ
5. PRIZNANJA ŠPORTNIKOM IN ŠPORTNIM DELAVCEM
6. PROMOCIJSKA DEJAVNOST IN INFORMATIKA NA PODROČJU ŠPORTA

III – PRIJAVE IN ROKI:
Prijavite se lahko izključno s pomočjo obrazcev, ki so vam na voljo na sedežu Zavoda za šport občine Tolmin, Dijaška 12/c, kjer dobite tudi vsa dodatna pojasnila v zvezi s prijavo (kontaktna oseba Branko Velišček - tel. 041/695 675). Po naročilu obrazce dostavimo tudi prek e-pošte.

Prijave s prilogami morajo biti oddane do **15. 4. 2009** osebno ali s priporočeno pošiljko in oznako "ZA RAZPIS" na naslov: Zavod za šport občine Tolmin, p. p. 80, 5220 TOLMIN.
Nepravočasnih prijav ne bomo upoštevali, nepopolne pa bodo morali vlagatelji dopolniti v treh dneh od pisnega poziva Zavoda za šport občine Tolmin.

IV – VIŠINA SREDSTEV, IZBIRA IZVAJALCEV IN VIŠINA SOFINANCIRANJA:
Skupna višina sredstev, namenjenih za predmet razpisa, znaša **95.918 EUR** (56.000 EUR za programe, 29.942 EUR za sofinanciranje uporabe objektov in 9.976 EUR za razvojne in strokovne naloge). Zneski sofinanciranja za posamezne vsebine programov in naloge pa so določeni z Letnim programom športa v občini Tolmin za leto 2009.

Izbira izvajalcev ter določitev višine sofinanciranja posameznega programa ali naloge bo opravljena v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju športa v občini Tolmin, o čemer bodo vsi prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh.
Z izbranimi izvajalci bodo sklenjene pogodbe v 15 dneh po dokončnosti sklepa o izbiri.

Uroš Brežan, župan

OSNOVNOŠOLCI NA PLEZALNI STENI

Most na Soči – ***Plezalna šola Peter Mrak*** je začela delovati julija lani, manjša skupina pa je z vadbo plezanja začela v Novi Gorici že leto pred tem. V plezalno šolo so vključeni dekleta in fantje, stari od šest do 14 let. V Tolminu vadbo plezanja obiskuje 35 in v Novi Gorici 30 otrok, ki so se na prvi klubski tekmi pomerili 7. februarja v telovadnici osnovne šole (OŠ) na Mostu na Soči.

Športnoplezalne tekme se je udeležilo 43 mladih plezalcev, ki so bili razdeljeni v pet kategorij. Dekleta so tekmovala v dveh kategorijah: mlajše cicibanke (letnik rojstva 2000 in mlajše) in mlajše deklice (letnik 1995–1999). Fante, ki jih je bilo več, smo razdelili v tri kategorije: mlajši cicibani (letnik 2000 in mlajši), starejši cicibani (letnik 1998 in 1999) in mlajši dečki (letnik 1995–1997). Tekma in druženje sta potekala v prijetnem in domačem vzdušju. Pri izvedbi tekme so trenerju tekmovalcev **Petru Mraku** veliko pomagali **Miranda Ortar** in starši tekmovalcev.

Ob podelitvi nagrad zmagovalcem in spominkov vsem sodelujočim sta se nam pridružila tudi ravnatelj OŠ Dušana Muniha Most na Soči **Branko Loncner** in predsednica Planinskega društva Tolmin **Milena Brešan**. Tolminci so v štirih kategorijah zasedli prva mesta, večinoma pa so jim pripadle tudi ostale stopničke, saj so Tolminci očitno bolj vešči osvajanja višin.

Tako otroci kot tudi njihovi starši so bili nad prvo klubsko tekmo in srečanjem navdušeni, tisti, ki so osvojili najboljše rezultate, pa se bodo udeležili tekem *Zahodne lige*, v kateri tekmujejo vsi plezalni klubi z območja zahodne polovice Slovenije.

Peter Mrak

PRVA KLUBSKA TEKMA PLEZALNE ŠOLE PETER MRAK *– Mlajši Ciciban* ***Matic Mikuž*** *v levi smeri.* ***Foto: Boštjan Mljač***

zimskimi počitnicami pa jih je vsak dan z vlakom popeljal na bele poljane 28.

Olga Zgaga

SPET SO SLAVILE TOLMINKE

Bovec – Na odbojkarskem turnirju, ki se je 14. marca odvijal v bovški telovadnici, je sodelovalo šest ekip. Moških tekem sta se udeležili dve ekipi iz Bovca in ena iz Kranjske Gore, ženskih pa po ena iz Bovca, Kranjske Gore in Tolmina. Spet, tokrat že tretjič zapovrstjo, smo blestele Tolminke pred ekipama Bovca in Kranjske Gore. V moški konkurenci so se najbolje odrezali igralci mlajše bovške ekipe, za njimi pa so se uvrstili bovški veterani in odbojkarji iz Kranjske Gore.

Najprej smo se pomerile z bovško ekipo in zmagale s končnim rezultatom 2 : 1. Igra vsekakor ni bila enostavna, saj so bile na nasprotni strani mlade, ambiciozne in zelo nadarjene tekmovalke, in upam si trditi, da je prav njihova aktivnost poživila tudi našo ekipo. Čeprav nismo profesionalne tekmovalke, se je odvijala zares enkratna predstava z nekaj izjemno lepimi in dolgimi točkami, polnimi kriznih situacij in presenetljivih rešitev. Zares paša za oči v ljubiteljski odbojki. Drugo tekmo smo odigrale kot zadnje na turnirju, in sicer proti Kranjski Gori. Čeprav smo na koncu slavile z 2 : 1, bi lahko rekli, da je bil vsaj začetek te tekme pravo nasprotje naši prvi predstavi. Igra je bila bolj pasivna, z mnogo napakami, za katere pa lahko krivimo le sebe. Na koncu smo sicer zmagale, vendar smo se med igro le stežka prebijale v vodstvo, kljub temu pa je bilo tudi v tej tekmi nekaj zelo lepo odigranih točk.

ŽELIJO SI MOŠKE ODBOJKARSKE EKIPE IN TURNIRJA V DOMAČI DVORANI *– Odbojkarice iz Tolmina so se morale za zmago na turnirju v Bovcu pošteno potruditi.* ***Foto: Boštjan Pajer***

Čeprav smo že tretjič osvojile prvo mesto med ekipami na tovrstnih turnirjih – kar dokazuje, da tolminske ženske ekipe ne gre podcenjevati – pa je žalostno dejstvo, da Tolmin kljub mnogim ljubiteljskim igralcem ni sposoben sestaviti ene moške ekipe, ki bi se udeleževala tovrstnih prireditev. Nova odbojkarska moška ekipa bi bila vsekakor tudi večja spodbuda, da nenazadnje tudi v Tolminu priredimo podoben enodnevni turnir v odbojki, saj ga do sedaj še ni bilo.

A. S.

S tokratno številko glasila začenjamo z novo rubriko, ki smo jo poimenovali *EPI opozarja*. V njej bomo namreč s fotografijami opozarjali na napake, pomanjkljivosti, sramote in neprimerna stanja sploh, ki jih lahko opazimo v našem okolju. K sodelovanju na tem mestu vabimo tudi vas, bralci in bralke. Pošljite nam fotografijo tistega, kar vas je ali pa vas še bo zmotilo, in poleg pripišite stavek ali dva (kaj je na njej, kje ste jo posneli ipd.). Bodite pozorni le, da bo fotografija zadostovala merilom za tisk – naj bo posneta v visoki ločljivosti.

Uredništvo

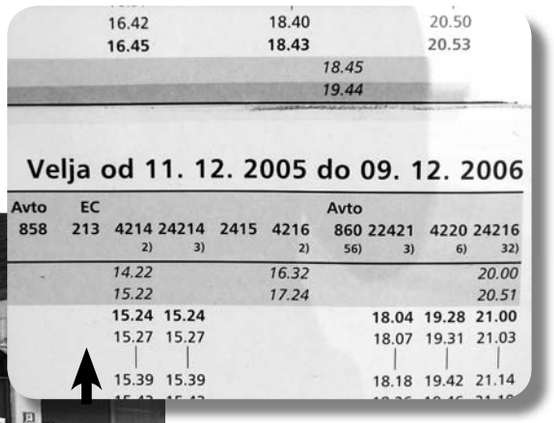

Na avtobusno postajo v Tolminu se sicer res pripeljemo z avtobusom, nedvomno pa se tam velikokrat znajdejo tudi potniki, ki bi svojo pot radi kombinirali z vlakom. Sodeč po informacijah, ki jih dobijo na avtobusni postaji, pa si lahko mislijo dvoje: ali je res težko zamenjati star vozni red ali pa vlak od konca leta 2006 na progi Jesenice–Nova Gorica ne vozi več ...

Besedilo in foto: Jerneja Kos

KAJ PA OGLASI?

Spoštovani podjetniki in podjetnice, društva, organizacije … Poleg številnih drugih vsebin bi se v ***EPIcentru*** našel prostor tudi za vaš oglas. Če bi ga želeli objaviti v kateri od prihodnjih številk našega glasila, se oglasite **Jerneji Kos** na 05/38-41-502 ali jerneja.kos@prc.si, več informacij o oglaševanju v EPIcentru pa najdete tudi na naši spletni strani **www.prc.si**. EPIcenter izhaja v nakladi 7.300 izvodov, brezplačno pa ga distribuiramo vsem gospodinjstvom v občinah Bovec, Kobarid in Tolmin, ga pošiljamo še na več kot 200 naslovov v Sloveniji, dostopen pa je tudi prek naše spletne strani.

Uredništvo

POSTANITE NAROČNIK e-EPIcentra

Vse, ki želite postati naročniki ***e-EPIcentra***, vabimo, da nam na **jerneja.kos@prc.si** sporočite svoj e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naše spletno glasilo. **Uredništvo**

IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE EPIcentra

Naslednja številka ***EPIcentra*** bo predvidoma izšla **22. maja**. Vsi, ki boste v našem glasilu želeli objaviti kak prispevek, nam ga **najkasneje do 3. maja** pošljite na e-naslov **epicenter@prc.si**. Vsebin, ki jih bomo prejeli po tem datumu, žal ne bomo mogli upoštevati. Besedila naj ne bodo daljša od 2.000 znakov (s presledki), saj le na tak način lahko zagotovimo objavo večjega števila vaših člankov. Več informacij glede objav najdete tudi na naši spletni strani **www.prc.si**. **Uredništvo**

Utrinki

ZA 126 VREČ ODPADKOV

Tolmin – Tudi letos se ribiči iz ***Ribiške družine*** (RD) ***Tolmin*** niso izneverili tradiciji in so med 14. in 21. marcem pripravili kar pet čistilnih akcij za območja Bovca, Kobarida, Tolmina, Mosta na Soči in Podbrda. V njih so se želeli znebiti odpadkov na obrežjih rek, ki sodijo v območje, ki ga RD Tolmin pokriva. Največ ljudi se je udeležilo čistilne akcije v Tolminu, na kateri je več kot sto ljubiteljev ribolova in čistega okolja pobralo za 126 vreč odpadkov, nam je sporočil eden od udeležencev **Darij Vouk**. Vsako akcijo so zaključili s prijetnim druženjem ob prigrizku.

ŠK

NA ENI OD ČISTILNIH AKCIJ POD VODSTVOM RIBIŠKE DRUŽINE TOLMIN *se je zbralo več kot sto udeležencev, ki so bili pri svojem delu zelo uspešni.* ***Foto: Darij Vouk***

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
3. 4. (16.00–18.00)	**BOVEC,** gasilski dom	**Velikonočna delavnica**	Sekcija Mladih TD Bovec, Nataša Bartol: 041-938-484
3. 4. (19.00)	**KOBARID,** muzej	**Literarni večer s pesnico Ksenijo Zmagaj**	Kobariški muzej
3. 4. (20.00)	**TOLMIN**, kinogledališče	**Srečanje odraslih folklornih skupin Severnoprimorske in pevcev ljudskih pesmi ter godcev ljudskih viž**	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170, oi.tolmin@jskd.si
5. 4.	**TRNOVO OB SOČI**	**Evropsko prvenstvo v raftingu**	Soča Rafting, Goran Kavs: 051-323-248
7. 4. (13.00 oz. 14.00)	**TOLMIN,** učilnica PRC	**Program Soča 2009** – predstavitev javnega razpisa za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih (ob 13.00) in predstavitev javnega razpisa za zaposlovanje in samozaposlovanje (ob 14.00)	Posoški razvojni center, mag. Almira Pirih: 05/38-41-515
7. 4. (19.00)	**KOBARID**, kulturni dom	**Vrata** – predstava učencev od 1. do 5. razreda OŠ Kobarid	OŠ Kobarid, Melita Jakelj
8. 4. (14.00)	**TOLMIN,** učilnica PRC	**Program Soča 2009** – predstavitev javnega razpisa za začetne investicije	Posoški razvojni center, Vesna Kozar: 05/38-41-503
9. 4. (12.00)	**KOBARID,** Dom Andreja Manfrede	**Program Soča 2009** – predstavitev javnega razpisa za začetne investicije	Posoški razvojni center, Vesna Kozar: 05/38-41-503
9. 4. (16.00)	**BOVEC,** kulturni dom	**Program Soča 2009** – predstavitev javnega razpisa za začetne investicije	Posoški razvojni center, Vesna Kozar: 05/38-41-503
11. 4.	**POLHOV GRADEC**	**Tošč in Polhograjska grmada**	PD Tolmin, Magda Kovačič: 041-359-459, pdtolmin@gmail.com
13. 4. (10.00)	**BOVEC, KANIN**	**XVI. EMAUS 2009 –** mednarodno tekmovanje v smučanju po starem	Smučarski klub Kanin, Boris Zorko: 041-600-477
15. 4. (17.00)	**TOLMIN**, dvorana krajevne skupnosti	**Vzreja čebeljih matic za lastne potrebe** – predavanje biologa Janeza Gregorija za čebelarje	ČD Tolmin, NAC Tolmin, Gregor Podgornik: 040-800-402
16.–24. 4.	**MOST NA SOČI**, osnovna šola	**Tečaj Umetnost življenja**	Tomaž Kragelj: 031-815-150
18. 4.	**POLJUBINJ**, hala Gradbenik	**Pomladanski sejem živine in bolšji sejem**	Niko Maver: 041-628-475
18. 4. (20.00)	**KNEŽA**, kulturni dom	**Revija Primorska poje**	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170, oi.tolmin@jskd.si
19. 4. (17.00)	**KOBARID,** kulturni dom	**Revija Primorska poje**	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170, oi.tolmin@jskd.si
24. 4. (10.00)	**TOLMIN**, knjižnica	**Sejem turistične literature in rabljenih knjig**	TZGP, Ester Komar: 051-384-660
24. 4. (18.00)	**TOLMIN,** kinogledališče	**Naša pomlad 2009** – revija otroških in mladinskih pevskih zborov Zgornjega Posočja	JSKD OI Tolmin: 05/38-01-170, oi.tolmin@jskd.si
25. 4.	**KNEŽA**	**Ples z Rock'n'band**	Nejc Borovničar: 041-872-936
25. 4.	**KAL - KORITNICA –** izhodišče	**Tradicionalni pohod na Golobar**	PD Tolmin, Slavica Boljat: 051-622-962, pdtolmin@gmail.com
26. 4.	**BLOŠKA PLANOTA**	**Po Krpanovi poti**	PD Tolmin, Magda Kovačič: 041-359-459, pdtolmin@gmail.com
26. 4. (17.00)	**TRENTA**, Dom Trenta	**Revija Primorska poje** – zaključna prireditev revije pevskih zborov	Info središče TNP v Trenti: 05 /38-89-330
30. 4.–3. 5.	**SOČA**	**4. slikarska kolonija**	Srečko Vogrinčič: 041-392-008
30. 4.	**SOČA**	**Prvomajsko kresovanje**	Srečko Vogrinčič: 041-392-008
9. 5.	**TOLMIN**	**EKOpraznik**	Marija Bončina: 031-548-383
9. 5.	**TRENTA,** Dom Trenta	**Inštalacija Andreja Zdraviča**	Info središče TNP v Trenti: 05/38-89-330
9. 5.	**LJUBLJANA**	**Pot spominov in tovarištva**	PD Tolmin, Slavica Boljat: 051-622-962, pdtolmin@gmail.com
10. 5.	**ROBIDNICA** – izhodišče	**Pohod na Blegoš**	PD Tolmin, Slavica Boljat: 051-622-962, pdtolmin@gmail.com
15. 5. (17.00)	**TOLMIN** – šolski center	**Srečanje krvodajalcev**	Valerij Bizjak: 031-264-073
16. 5.	**ŽELEZNIKI** – izhodišče	**Ratitovec**	PD Tolmin, Mara Vidic: 05/38-83-211 (četrtek: 17.00–19.00), pdtolmin@gmail.com
17. 5.	**TOLMIN** – izhodišče	**33. tradicionalni pohod na planino Sleme**	PD Tolmin, Rudi Rauch, Milena Brešan: 05/38-83-211 (četrtek: 17.00–19.00), 05/38-82-033, pdtolmin@gmail.com
24. 4.	**PLANINA POD GOLICO**	**Golica**	PD Tolmin, Simon Ivančič: 041-400-439, pdtolmin@gmail.com
28.–31. 5.	**KARLOBAG** – izhodišče	**Velebit**	PD Tolmin, Slavica Boljat, Darij Kenda: 05/38-83-211 (četrtek: 17.00–19.00), 051-622-962, pdtolmin@gmail.com

Informacije za *Koledar prireditev* za naslednjo številko ***EPIcentra*** lahko najkasneje do **11. maja** posredujete **Jerneji Kos** na telefon 05/38-41-502 ali na e-naslov jerneja.kos@prc.si. Objavili bomo prireditve oziroma dogodke, ki se bodo zgodili **med 22. majem in 26. junijem 2009**.
Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna** in je namenjena informiranju prebivalcev Zgornjega Posočja, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev oziroma podjetij. Objavljamo naslednje podatke: datum in uro, ime prireditve, kontakt organizatorja ter telefonsko številko, e-naslov ali spletno stran. Če želite v EPIcentru objaviti članek o vaši prireditvi, oglas ali oglasno sporočilo, pa so vam informacije na voljo na naši spletni strani **www.prc.si**.

z zbranimi pikami s kartico Mercator Pika
3-6%
popusta

Zbirajte lepe trenutke s kartico Mercator Pika

ugodni pogoji
KREDITIRANJA
od **12** od **24**
obrokov

Izkoristite dodatne ugodnosti v prodajalnah Mercator Tehnika, Gradnja in Pohištvo.

S plačilno - kreditno kartico Mercator Pika vam nudimo plačevanje nad 12 in do največ 24 obrokov brez obresti in drugih stroškov, kjer je najnižji znesek obroka 40 EUR. Pogodbo za obročno odplačevanje nad 12 obrokov lahko sklenejo imetniki, ki s kartico Mercator Pika poslujejo vsaj 4 mesece (od izdaje kartice) in imajo v sistemu knjiženo poravnavo obveznosti.

Ponudba velja v izbranih prodajalnah Mercator Tehnike, Gradnje in Pohištva, ki imajo možnost avtomatskega izpisa kreditne pogodbe. Ob plačilu nad 12 in do največ 24 obrokov, vrednostni popusti (3 % popust ob nakupu od 400 do 2.000 EUR in 5 % popust ob nakupu nad 2.000 EUR) ne veljajo.

Izkoristite možnost nakupa blaga na odloženo plačilo tudi preko bančne aplikacije BanKredit (Nova KBM, d.d., Maribor).

Za dodatne informacije se obrnite na zaposlene v prodajalni.

brez stroškov in obresti

Mercator Pika vam omogoča nakup blaga na obroke brez stroškov in obresti!

Pogoj: Veljavna plačilna Mercator Pika kartica. Znesek obroka mora biti v okviru mesečnega limita na kartici. Bonitete pike prejme imetnik kartice samo za znesek prvega obroka, ki mora biti enak ali večji naslednjim obrokom.

- najnižji skupni znesek nakupa je 100 EUR
- najnižji znesek obroka je 20 EUR
- največje število obrokov je 12

dodatna ugodnost

Izkoristite dodatne ugodnosti v prodajalnah Mercator Tehnika, Gradnja in Pohištvo.

3% popusta **od 400 do 2.000 EUR**

5% popusta **nad 2.000 EUR**

Navedena popusta veljata tudi ob obročnem plačevanju do 12 obrokov.
Ob priznanih popustih v celoti velja tudi bonitetni sistem Mercator Pika.

Tehnika **Pohištvo** **Gradnja**

Zbirajte lepe trenutke s kartico Mercator Pika
Pristopnice so na voljo na vseh prodajnih mestih Mercator in v vseh prodajalnah partnerjev v sistemu kartice Mercator Pika. Dodatne informacije poiščite na www.mercatorpika.si ali pokličite brezplačno telefonsko številko 080 2 080.

Mercator Pika
Zbirajte lepe trenutke

Poslovni sistem Mercator, d.d., Dunajska cesta 107, Ljubljana.